

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

JAAERVERSLAG 2007

**COMMISSARIAAT
VOOR DE MEDIA**

JAARVERSLAG 2007

INHOUD

	Voorwoord	3
1.	Commissariaat voor de Media in hoofdlijnen	4
2.	Landelijke publieke omroep en Wereldomroep	10
3.	Regionale publieke omroep	26
4.	Lokale publieke omroep	32
5.	Commerciele omroep	42
6.	Kabelzaken	52
7.	Overige mediazaken	56
8.	Vaste boekenprijs	64
9.	Financiële verantwoording 2007	68
	Accountantsverklaring	78

COLOFON

Jaarverslag 2007 is een uitgave
van het Commissariaat voor de Media

Samenstelling en eindredactie
Bureau Communicatie

Vormgeving
FC Klap, Hilversum

Fotografie
Eelco Hofstra, Denise Keus, Wim Kluvers

Druk
Roto Smeets, Utrecht

Commissariaat voor de Media
Hoge Naarderweg 78, 1217 AH Hilversum
Postbus 1426, 1200 BK Hilversum

T 035 773 77 00
F 035 773 77 99
E [cvdm@cvdm.nl](mailto:cvdn@cvdm.nl)
I www.cvdn.nl

VOORWOORD

Met het verstrijken van het verslagjaar bereikt het Commissariaat zijn vierde lustrum. Al twintig jaar staat de toezichthouder tussen wet en werkelijkheid, tussen politiek en omroeppraktijk.

Ondanks de grote technologische veranderingen bij de omroepen, zijn de kwesties waar het Commissariaat zich over buigt niet wezenlijk veranderd. De complexiteit is wel toegenomen. De toewijzing van zendtijd met de aanvankelijk rivaliserende moslimomroepen bijvoorbeeld, heeft een goed deel van het verslagjaar in beslag genomen. De controle op publieke en private geldstromen van de publieke omroepen heeft niet aan actualiteit ingeboet. Het Commissariaat legt in het toezicht steeds meer de nadruk op onvoldoende transparante samenwerkingconstructies. En het stellen van grenzen aan commerciële invloed op programma's bij zowel de publieke als de commerciële omroepen is nog steeds bittere noodzaak.

Het Commissariaat is breder geworden. Met de Monitor Mediaconcentraties en de handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs is het Commissariaat ook in de wereld van de geschreven pers geen onbekende meer. Daar komt bij dat uitgevers geïnteresseerd zijn in omroepactiviteiten ter verbreding van hun eigen terrein. Ook dat brengt hen in contact met het Commissariaat. In het kader van de Monitor Mediaconcentraties is een uniek onderzoek verricht naar de ontwikkeling van de regionale kranten in de afgelopen 20 jaar. Ondanks de fusies die juist bij regionale dagbladen hebben plaatsgevonden, is het aantal lokale edities in deze periode toegenomen. Lokaal en regionaal nieuws heeft ook een prominentere plaats gekregen in de kranten.

Alle media worstelen met de technologische en economische veranderingen. De druk van adverteerders op programmamakers wordt sterker. Financiers zitten bij commerciële omroepen vaker aan tafel om het format mede te bepalen. De publieke omroep zoekt samenwerking met derden, overheden en goede doelen stichtingen om programma's mede te financieren. Het behoeft geen betoog

dat bij een toenemende invloed van externe financiers de onafhankelijkheid en integriteit van programma's onder grote druk komt. Het Commissariaat ziet hier een belangrijke taak. Wij zijn de thermometer voor het registreren van veranderingen in het mediaveld.

Enkele personen die met onze instelling in aanraking zijn geweest, geven in dit jaarverslag een toelichting op hun werk, al dan niet in relatie tot het toezicht. Het plezier en enthousiasme waarmee in de mediawereld wordt gewerkt, is aanstekelijk. Wij bevelen deze korte interviewtjes van harte bij u aan.

Al sinds de oprichting van het Commissariaat bestaat het team van medewerkers uit ongeveer 50 mensen. Met de toenemende complexiteit en verbreding van het Commissariaat vragen we steeds meer van onze medewerkers. We zijn er trots op dat de betrokkenheid van ons team groot is en dat alle veranderingen met nieuwsgierigheid worden gevolgd, zodat het Commissariaat ook de komende jaren op zijn taak is voorbereid.

Hilversum, mei 2008

Inge Brakman, voorzitter
Tineke Bahlmann, commissaris
Jan van Cuilenburg, commissaris

“Twintig jaar tussen politiek
en omroeppraktijk”

Van links naar rechts: Inge Brakman, Tineke Bahlmann en Jan van Cuilenburg

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA IN HOOFDLIJNEN

Het Commissariaat voor de Media verricht als toezichthouder op de publieke en commerciële omroepen zijn werkzaamheden tegen de achtergrond van belangrijke waarden als pluriformiteit, toegankelijkheid en onafhankelijkheid. Het toezicht vindt plaats met het oog op de democratische functies van media in een open samenleving. Het Commissariaat houdt zich verre van een inhoudelijke beoordeling van radio- en televisieprogramma's, maar ziet wel toe op het waarborgen van culturele waarden van de media.

Het Commissariaat is opgericht op 1 januari 1988 en bestaat per 1 januari 2008 twintig jaar. In 2008 zal aan dit feit onder meer met een symposium aandacht worden besteed. De organisatie heeft zich van meet af aan als zelfstandig bestuursorgaan beziggehouden met toezicht op en handhaving van mediawettelijke regels. In 2005 werd daaraan het toezicht op naleving van de Wet op de vaste boekenprijs toegevoegd en in 2007 kreeg de Monitor Mediaconcentraties een wettelijke basis.

Missie

Het Commissariaat voor de Media handhaaft de Mediawet door onafhankelijk toezicht op de publieke en de commerciële omroep.

Door handhaving van de Mediawet draagt het Commissariaat bij aan:

- onafhankelijkheid, kwaliteit en diversiteit van de maatschappelijke informatievoorziening, zowel via publieke als commerciële omroep;
- non-commercialiteit van de publieke omroep;
- eerlijke verhoudingen tussen publieke en commerciële omroep;
- transparantie in eigendomsverhoudingen in de mediasector.

Het Commissariaat voor de Media handhaaft de Wet op de vaste boekenprijs door onafhankelijk toezicht op uitgevers en verkopers van boeken en muziekuitgaven.

Door handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs draagt het Commissariaat bij aan een ruim en breed gespreid aanbod van boeken en muziekuitgaven.

College en medewerkers

Het Commissariaat staat onder leiding van drie commissarissen. In 2007 werd het college gevormd door mr. Inge Brakman (voorzitter), prof. dr. Tineke Bahlmann en prof. dr. Jan van Cuilenburg. Zij worden ondersteund door een ambtelijk apparaat van 56 personen die zijn verdeeld over de afdelingen Zendtijd- en Kabelzaken, Programmatoezicht, Financieel toezicht, Juridische Zaken, Vaste boekenprijs, Beleid en Projecten (beleidsmedewerkers, onderzoekers Monitor Mediaconcentraties, P&O-adviseur, Bureau Communicatie) en Bedrijfsbureau. Uit de afdeling Beleid en Projecten is in 2007 een nieuwe afdeling Strategie, Beleid en Onderzoek gevormd, waarin de beleidsmedewerkers en de onderzoekers van de Mediamonitor zijn samengebracht. Met deze afdeling wordt de onderzoekskant van het Commissariaat, ter ondersteuning van het toezicht en de beleidsvorming, verder versterkt.

De portefeuilleverdeling van de commissarissen was in 2007 als volgt.

Inge Brakman: juridische zaken, programma-toezicht publieke en commerciële omroepen, bedrijfsbureau, personeel en organisatie, communicatie.

Tineke Bahlmann: zendtijd- en kabelzaken, financieel toezicht landelijke, regionale en lokale publieke omroep.

Jan van Cuilenburg: handhaving vaste boekenprijs, strategie, beleid en onderzoek, beoordeling neventaken en nevenactiviteiten publieke omroep, informatisering.

Op 31 december 2007 waren er 56 personen in dienst (45,3 fte's): 22 mannen en 34 vrouwen. In het verslagjaar verlieten 4 medewerkers (2 mannen en 2 vrouwen) het Commissariaat en traden er 7 medewerkers (5 vrouwen en 2 mannen) in dienst.

Doeltreffendheid en doelmatigheid

In de Mediawet is opgenomen dat de Minister van OCW telkens na vier jaar aan de Kamer verslag uitbrengt over de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het functioneren van het Commissariaat. Het eerste verslag in dit kader bestrijkt de jaren 2003 tot en met 2006. Ten behoeve van de rapportage heeft het Commissariaat in de vorm van een beknopte zelfstudie een beschrijving gegeven van zijn functioneren in de genoemde periode. Naast informatie over taken en toezicht komt ook de verhouding tot andere toezichthouders aan de orde en biedt de zelfstudie een korte historische terugblik op ontstaan en ontwikkeling van het Commissariaat. De Minister zal de studie samen met een onderzoek onder stakeholders en een dossieronderzoek aan de Kamer doen toekomen.

Websites

In het verslagjaar werkte het Commissariaat aan drie websites. In april 2007 kon, na een intensieve voorbereidingstijd, de website vaste boekenprijs worden gelanceerd (<http://boekenprijs.cvdm.nl>). Via deze website maakt het Commissariaat de vaste verkoopprijs bekend van Nederlands- en Friestalige boeken en van bladmuziekuitgaven. Vervolgens ging in september, vlak voor het verschijnen van het jaarlijkse rapport Mediaconcentratie in Beeld, de vernieuwde website van de Mediamonitor online (www.mediamonitor.nl). Deze website biedt onder meer een actueel overzicht van mediabeeldrijven en mediamarkten en informatie in verband met de Tijdelijke wet mediaconcentraties. De resterende maanden van het jaar, en ook de eerste maanden van 2008, werd hard gewerkt aan het moderniseren van de centrale website van het Commissariaat (www.cvdm.nl). In maart 2008 is ook deze website live gegaan.

Externe vaste adviseurs

Bij de behandeling van bezwaarschriften tegen opgelegde sancties voor overtreding van reclame- en sponsorregels, schakelt het Commissariaat de Adviescommissie bezwaarschriften in. Tot verdriet van het Commissariaat overleed op 15 oktober 2007 de voorzitter van de Adviescommissie, mr. P. Boukema. Piet Boukema heeft in zijn rol als voorzitter steeds met wijsheid en humor helderheid gebracht in complexe mediarechtelijke dossiers. Tot een nieuwe voorzitter wordt benoemd, treedt mr. A. Herstel, lid van de Adviescommissie, op als waarnemend voorzitter. De commissie bestaat verder uit dr. W. Hins en mevrouw mr. G.J. Heevel. Het secretariaat berust bij mr. M. Dellebeke. Ten behoeve van het handhavingsbeleid Wet op de vaste boekenprijs laat het Commissariaat zich op hoofdlijnen adviseren door een deskundigencommissie die wordt gevormd door de heer mr. A.D.H. Fockema Andreae en de heer G. Schut. Voor procesvertegenwoordiging en juridische advisering van het Commissariaat werd net als in voorgaande jaren mr. G.H.L. Weesing ingeschakeld.

Handhaving in 2007: hoofdpunten

Het Commissariaat voor de Media hield in 2007 toezicht op 292 lokale, 13 regionale, 32 landelijke publieke omroepen en 473 commerciële omroepen (toestemmingen voor radio, televisie en kabelkrant). Er werden 57 hoorzittingen gehouden en 583 besluiten genomen. Besluiten worden gepubliceerd op de website van het Commissariaat en in het externe magazine CoMedia dat vijf keer per jaar verschijnt.

Modernisering beleidsregels

Het jaar 2007 stond in het teken van de modernisering van tal van beleidsregels. Mede door ontwikkelingen in de techniek en zich verscherpende concurrentieverhoudingen ontstaan bij spelers in de mediabranche steeds nieuwe wensen en behoeften. Dit geldt voor zowel de publieke en de commerciële omroep als voor uitgevers en andere (media)bedrijven. Een klacht uit de branche is dat de regelgeving en het beleid van het Commissariaat hen in een zo strak keurslijf

dwingen dat zij zich niet optimaal kunnen ontplooiën. Het Commissariaat is niet doof voor zulke geluiden. In 2007 is een reeks nieuwe beleidsregels vastgesteld, waarmee aan wensen tegemoet is gekomen voor zover de wettelijke kaders dat toestaan. Voor de commerciële omroep zijn onder meer regels op het gebied van slogans en billboards geliberaliseerd en zijn de mogelijkheden voor titelsponsoring verruimd. Ook kunnen in zendernamen nu namen van bedrijven worden opgenomen. Voor de publieke omroep is eveneens op het gebied van titelsponsoring ruimte ontstaan. Daarnaast zijn de regels voor verenigingsactiviteiten en ledenwerving verruimd, wat van belang is omdat de landelijke publieke omroepen in de aanloop naar het verlenen van nieuwe erkenningen hun ledental op peil moeten hebben. Een ander gebied waarop meer kan dan voorheen is crossmediale samenwerking, waar omroepen meer mogelijkheden hebben gekregen.

Toezicht op programma's

Het programmatoezicht richtte zich in 2007 nadrukkelijker dan in voorgaande jaren op de transparantie en integriteit van de wijze waarop programma's tot stand zijn gekomen. Daarbij is dus niet alleen van belang wat er op het televisiescherm te zien of op de radio te horen is, maar ook en vooral welke afspraken daaraan ten grondslag liggen. Het Commissariaat onderzocht diverse programma's van regionale omroepen en verschillende culturele en medische programma's van landelijke publieke omroepen. Een aantal van deze onderzoeken wordt afgerond in 2008. In alle gevallen gaat het erom dat er zorgvuldig moet worden omgegaan met publiek geld en dat de redactionele onafhankelijkheid van de omroep gewaarborgd kan worden.

Moslimzendtijd

Na een reeks procedures rond de moslimzendtijd, kon op 4 oktober 2007 de zendtijd voor de islam in Nederland worden toegekend aan de Stichting Verzorging Islamitische Zendtijd (SVIZ), een samenwerkingsverband van de moslimorganisaties NMR en CMO. De nieuwe stichting verdeelt de zendtijd over twee organisaties, de Nederlandse Moslim Omroep (NMO) en de Nederlandse

Islamitische Omroeporganisatie (NIO), die ieder verantwoordelijk zijn voor de eigen programma's. De SVIZ werkt volgens hetzelfde model als dat waarin de verschillende stromingen van het protestantisme met elkaar samenwerken.

Maximale boete voor de TROS

Het Commissariaat legde de TROS in juni 2007 een boete op van 135.000 euro omdat de omroep ondanks waarschuwingen van het Commissariaat een afkoopsom betaalde aan televisieproducent D&D zonder dat daarvoor een deugdelijke motivering kon worden gegeven.

Liberalisering commerciële omroep

De formele Luxemburgse status van de RTL-zenders bewerkstelligt een ongelijk speelveld ten opzichte van de binnenlandse commerciële omroepen, omdat de Nederlandse wetgeving op verschillende punten gedetailleerdere regels kent dan de Luxemburgse, die nergens afwijkt van de minimumnormen die de Europese richtlijn stelt. Om deze onwenselijke situatie tegen te gaan, heeft het Commissariaat liberalisering van het regime voor binnenlandse commerciële omroep bepleit. Over deze gedachte is brede consensus ontstaan: er staan wetswijzigingen op stapel die de mogelijkheden voor onder meer split screen advertising, power breaks en filmonderbrekende reclame vergroten. Het Commissariaat heeft in 2007 al een aantal beleidsregels vastgesteld die leiden tot liberalisering.

Regulering nieuwe media

Eind 2007 heeft het Europese parlement de nieuwe richtlijn voor audiovisuele mediadiensten aangenomen die de richtlijn Televisie zonder Grenzen vervangt. Het is vervolgens aan de nationale wetgever om de implementatie van de nieuwe richtlijn ter hand te nemen. Daarbij is primair het ministerie van OCW aan zet, maar het Commissariaat is als toezichthouder die later met de effecten van een gewijzigde Mediawet te maken krijgt wel bij het proces betrokken. In de aanloop naar de nieuwe richtlijn, heeft het Commissariaat zich in 2007 al gebogen over de problematiek van de nieuwe media.

Een van de moeilijkste opgaven voor de wetgever zal zijn om de regulering van audiovisuele uitingen op internet op adequate wijze in de wet op te nemen. Er moeten in dat verband veel vragen worden beantwoord, zoals de vraag welke aanbieders van audiovisuele content onder de werking van de wet moeten vallen. Ook moeten er criteria komen om te bepalen wanneer sites met audiovisueel aanbod met toezicht op grond van de Mediawet te maken krijgen. Aspecten die een rol zouden kunnen spelen zijn bijvoorbeeld of het materiaal bedoeld is voor het algemene publiek, het oogmerk van de aanbieder en het hoofddoel van een site. Op verzoek van het ministerie is het Commissariaat begonnen met een inventarisatie om een eerste indruk te krijgen van het aantal internetsites dat in dit kader relevant is en van de problemen die in de inventarisatie naar voren komen.

Tijdelijke wet mediaconcentraties

Op 13 juni 2007 is de Tijdelijke wet mediaconcentraties (Twm) samen met de bijbehorende Algemene maatregel van bestuur (Amvb), in werking getreden. De sinds 2001 bestaande Monitor Mediaconcentraties van het Commissariaat voor de Media heeft in artikel 8 van deze wet een wettelijke basis gekregen. De Mediamonitor vormt op zijn beurt het fundament voor de in artikel 9 van de wet geregelde taak van het Commissariaat om de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) te adviseren bij voorgenomen concentraties op de dagbladen-, televisie- en radiomarkt.

Bedrijven mogen op grond van de Twm door fusies of overnames over niet meer dan 35 procent gebruikersmarktaandeel op de dagbladenmarkt beschikken. Aanvullend mogen bedrijven over niet meer dan 90 procent op twee of drie van de volgende markten samen beschikken: de dagbladenmarkt, de televisiemarkt en radiomarkt. De gezamenlijke markt telt in dit geval op tot 300 procent. Op de website mediamonitor.nl publiceert het Commissariaat de actuele marktaandelen voor de drie genoemde gebruikersmarkten. Na de inwerkingtreding van de Twm heeft het Commissariaat in 2007 drie adviezen over een voorgenomen concentratie aan de NMa uitge-

bracht. In geen van deze zaken bleek sprake van afbreuk aan de spreiding van opiniemacht.

Mediamonitor

Met het uitbrengen van het zesde rapport Mediaconcentratie in Beeld introduceerde de Mediamonitor van het Commissariaat het begrip kernkrant. Aan de hand van dit begrip kan de concentratieontwikkeling op de dagbladmarkt worden gevolgd. Een kernkrant is een krant met uniek landelijk en buitenlands nieuws, waaraan al dan niet regionaal en lokaal nieuws wordt toegevoegd in de vorm van een of meer titels en/of edities. Vooral bij de regionale dagbladen is het aantal kernkranten drastisch teruggelopen: steeds meer regionale dagbladen delen hun nationale en internationale nieuws met zusterstitels van dezelfde uitgever. Sinds de jaren tachtig is het aantal kernkranten gehalveerd.

De mediasector, en daarmee het onderzoek naar concentratie en pluriformiteit, krijgt steeds meer een internationaal karakter. In dat kader organiseerden de monitormedewerkers van het Commissariaat in oktober een oriënterende workshop met vertegenwoordigers uit Duitsland, Italië en Polen en afgevaardigden van de Europese Commissie en de Raad van Europa.

Vooruitblik 2008

Op de agenda van het Commissariaat voor 2008 staat, naast de reguliere toezichthoudende taken, onder meer:

Uitwerken instrumentarium voor toetsing prestatieovereenkomst NPO

– In de voorstellen voor aanpassing van de Mediawet is opgenomen dat een prestatieovereenkomst met de minister de programmavoorschriften zal gaan vervangen. Het Commissariaat werkt aan een controlesysteem waarmee de rapportage van de NPO over de overeengekomen prestaties kan worden geverifieerd.

Doen van voorstellen voor wettelijke governance regeling

– Het Commissariaat adviseert over mogelijkheden om de inrichting van de governance bij de publieke omroepen te betrekken bij de eerstkomende verlening van erkenningen.

Voorbereiden ledentelling omroepverenigingen – De landelijke omroepverenigingen moeten in 2009 hun ledenbestanden aanleveren. Het Commissariaat bereidt een ledentelling voor onder de zeven zittende omroepen, de twee omroepen met een tijdelijke status en mogelijk drie potentiële nieuwe omroepen.

Adviseren over implementatie richtlijn audiovisuele media – Het Commissariaat buigt zich met name over de mogelijkheden van de regulering van audiovisuele uitingen op internet.

Evalueren financieringssysteem regionale omroep – Het Commissariaat levert een bijdrage aan de evaluatie van de systematiek waarbij de verantwoordelijkheid voor de financiering van de regionale omroepen bij de provinciebesturen is gelegd.

Doen van voorstellen voor aanpassing wetgeving voor zendtijdtoewijzing en program-mavoorschriften lokale omroep – Na consultatie van de sector wil het Commissariaat zijn voorstellen aan de minister voorleggen.

Onderzoek doen naar nieuwsgebruik – Doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in het crossmediale nieuwsgebruik, uitgedrukt in bereik en tijdsbesteding.

Opstellen beleidslijn sanctiemaatregelen vaste boekenprijs – Het Commissariaat vindt het van belang vooraf meer duidelijkheid te geven over de invulling van de bevoegdheid om boetes op te leggen.

2.

“Waakhond hoeft geen
geliefd instituut te zijn”

LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP EN WERELDOMROEP

In 2007 is de landelijke publieke omroep in rustiger vaarwater terecht gekomen. De jaren daarvoor werden gekenmerkt door stevige, door Den Haag opgelegde bezuinigingsdoelstellingen en afkalvende marktaandeelen. Met een structurele verhoging van het budget met vijftig miljoen euro en het succesvolle programmeringsmodel is aan die periode een eind gekomen. Als extra opsteker kwam daar begin 2008 nog de verwerving van rechten op samenvattingen van voetbalwedstrijden uit de Eredivisie bij.

De gunstige vooruitzichten hebben geleid tot grote ambities, onder meer op het gebied van cultuur en Nederlands drama. In zijn advies over de Meerjarenbegroting heeft het Commissariaat daarvoor waardering geuit. Ook is het voornemen uitgesproken om voor het vergroten van het bereik van publieksgroepen uit te gaan van maatschappelijke diversiteit. Als het gaat om het bereiken van minderheden, zal niet meer alleen naar etniciteit worden gekeken, maar ook naar kenmerken als leeftijd en sekse. Het Commissariaat waardeert deze voornemens positief.

De publieke omroepen bepalen zelf vorm en inhoud van hun programma's, zoals het hoort in een democratische samenleving met media die vrij zijn van overheidsinvloeden. De Mediawet geeft een algemene taakopdracht om een pluriform en kwalitatief hoogstaand aanbod te verzorgen op het gebied van informatie, cultuur, educatie en verstrooiing, welk aanbod is gericht op zowel een breed algemeen publiek als op bevolkings- en leeftijdsgroepen van verschillende omvang en samenstelling. Voor de landelijke publieke omroep gelden daarnaast kwantitatieve verplichtingen met vaste percentages voor verschillende categorieën programma's. Aan vrijwel alle kwantitatieve program-mavoorschriften heeft de publieke omroep voldaan. Uitzondering vormde het voorschrift om 12,5 procent van de totale zendtijd te besteden aan programma's die betrekking hebben op kunst. Dit percentage werd niet gehaald, terwijl ook het absolute aantal uren kunstprogramma's ten opzichte van 2005 daalde. Het Commissariaat heeft om

die redenen de NPO een boete van € 50.000,- opgelegd. Waarschijnlijk is dit de laatste keer geweest dat een sanctie voor overtreding van de programnavoorschriften is gegeven. Deze komen namelijk in het voorstel voor een gewijzigde Mediawet te vervallen. In plaats daarvan komt er een prestatieafpraak tussen de minister van OCW en de NPO. Het Commissariaat is de rol van toezichthouder op nakoming van de overeengekomen afspraken toebedeeld en zal de gegevens valideren en verifiëren. Eind 2007 is de eerste prestatie-overeenkomst door de minister en de omroep getekend.

De publieke omroepen hebben naast de programmering op de reguliere netten stevig ingezet op verspreiding van aanbod via themakanalen op internet en in digitale pakketten van kabelexploitanten. Er zijn inmiddels 17 themakanalen voor televisie en de NPO diende ook nog een aanvraag in voor 16 radiokanalen. Het Commissariaat toonde zich daarover bezorgd, vooral omdat het evaluatieonderzoek naar nut en noodzaak van de themakanalen op televisie nog niet was afgerond. Volgens het Commissariaat zou het goed zijn om structureel de behoefte aan publieke mediadiensten in kaart te brengen, zodat beter beoordeeld kan worden of nieuwe initiatieven voorzien in een behoefte en wat de kansen op succes zijn.

Naast het verzorgen van programma's houden de omroepen zich bezig met het verrichten van nevenactiviteiten. Het beoordelen van deze activiteiten is voor het Commissariaat een intensieve en tijdrovende werkzaamheid. Een in het oog springende toetsing in 2007

Ruurd Bierman, NPO

Ruurd Bierman, lid Raad van Bestuur van de NPO: "In 2007 heeft het Commissariaat voor de Media ons een boete van 50.000 euro opgelegd vanwege het te geringe aanbod kunstprogrammering bij de publieke omroepen. Dat voelde als ironie. De boete kwam juist in een periode dat kunst en cultuur veel aandacht en een stevige impuls kregen. In het kader van de nieuwe televisiestrategie was de programmering gewijzigd, zonder – in alle hectiek – na te denken over de effecten op het percentage kunst. Het was naar mijn oordeel geen signaal van verkeerd beleid, maar een technische kwestie. Op het gebied van imago kan het CvdM nog wel een slag maken, maar het hoeft geen ambitie te zijn om van het Commissariaat een geliefd instituut te maken. Dat hoort niet bij de rol van waakhond. Wellicht helpt het als het Commissariaat een eenvoudig prioriteitenlijstje in het toezicht publiceert. Nu merk ik dat uitspraken en boetes voor betrokkenen soms uit de lucht komen vallen. Maar verwacht geen wonderen: het toezicht op de media in de Nederlandse context is zeer gecompliceerd. Mijn mediahoogtepunt is het nieuwe elan van de publieke omroep. Uit recent imago-onderzoek blijkt dat grote delen van het publiek zich beter bediend voelen. We zijn er nog lang niet, maar na de magere jaren is het prettig om hier even bij stil te kunnen staan. En voor mijn gevoel klopte de uitkomst van het VARA-programma Hét TV-Moment van het Jaar: een gedeelde eerste plaats voor De Grote Donorshow en Bimbo's en Boerka's."

was het niet toestaan van het door de EO uitgegeven blad Christenen in Contact. Omdat de publieke omroepen steeds meer en andersoortige activiteiten zijn gaan ontplooiën was het toetsingskader dat het Commissariaat hanteert gaandeweg niet meer op de praktijk toegesneden. Daarom is dit kader in 2007 geactualiseerd. De belangrijkste wijzigingen bestaan uit een verduidelijking en nadere invulling van de relatietoets en de toets op concurrentievervalsing. In de relatietoets wordt nagegaan of de aangemelde activiteit voldoende verband houdt met of ten dienste staat van de hoofdtak. Op grond van de nieuwe beleidsregels is dat het geval als de betrokkenheid van het publiek bij een programma of een omroep door de activiteit wordt vergroot.

Onder het oude regime vond toetsing op concurrentievervalsing alleen plaats als feiten en omstandigheden daar aanleiding toe gaven of als een derde er specifiek om vroeg. In de nieuwe situatie wordt bij alle nevenactiviteiten getoetst of ze tot marktverstoring leiden. In de beoordeling worden naast de kostprijs ook andere aspecten betrokken, zoals de verkoopprijs, de markt en de merkwaarde van een omroep.

Een kwestie die het Commissariaat enkele jaren heeft beziggehouden is de verdeling van de zendtijd voor de kerkgenootschappen en de genootschappen op geestelijke grondslag. In het bijzonder de toewijzing van de zendtijd ten behoeve van de Islam heeft tot veel lang-slepende procedures geleid. Deze werden in 2007 uiteindelijk beëindigd toen de NMR en het CMO, die elkaar de zendtijd betwistten, op de valreep besloten een samenwerkingsverband aan te gaan.

2.1 ZENDTIJD

Zendtijd Islam / procedures 39f

In juli 2006 was de Rechtbank Amsterdam ten aanzien van de zendtijd voor de moslims van oordeel dat het Commissariaat, door zendtijd voor één stroming toe te wijzen aan meerdere partijen, in strijd handelde met het eigen beleid. In hoger beroep, aangespannen door het Commissariaat, is de uitspraak van

de Rechtbank Amsterdam bevestigd door de Raad van State. De Raad van State was het wel eens met de opvatting van het Commissariaat over de representativiteit van de Nederlandse Moslim Raad (NMR) en het Contactorgaan Moslims en Overheid (CMO) en het feit dat religieuze tegenstellingen hen niet verdeeld hielden.

Om uitvoering te geven aan de opdracht om een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen, heeft het Commissariaat, mede gelet op de overwegingen van de Raad van State, bij wijze van tussenbeslissing partijen opgedragen om binnen zes maanden alsnog samenwerking tot stand te brengen. Deze beslissing leidde tot een nieuw beroep, nu bij de Rechtbank te Utrecht. In een uitspraak op formele bestuursrechtelijke gronden, gaf deze rechtbank het Commissariaat de aanwijzing om op korte termijn een definitieve beslissing te nemen. Tussentijds hielden de NMR en het CMO met elkaar contact. Dit contact leidde uiteindelijk tot oprichting van de Stichting Verzorging Islamitische Zendtijd (SVIZ). Aan dit samenwerkingsverband is op 2 oktober 2007 door het Commissariaat zendtijd toegewezen. De SVIZ deelt de uren en de financiële middelen in twee gelijke delen toe aan de door de NMR en het CMO in het leven geroepen uitvoeringsorganisaties.

Mantra

De Rechtbank Den Haag verklaarde op 24 juli 2006 in eerste instantie het beroep tegen de afwijzing van de zendtijdaanvraag van de Stichting Mantra niet-ontvankelijk, omdat deze ten tijde van de beslissing op bezwaar nog niet over rechtspersoonlijkheid beschikte. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigde deze uitspraak op 4 april 2007 en verwees de zaak terug naar de Rechtbank Den Haag. Deze behandelde het beroep inhoudelijk en verklaarde uiteindelijk het beroep van Mantra op 12 februari 2008 ongegrond. Tegen deze uitspraak staat nog wel hoger beroep bij de Raad van State open.

UNO/PAN

De Rechtbank Amsterdam verklaarde het beroepsschrift van UNO/PAN Omroep Stichting tegen de afwijzing van de zendtijdaanvraag op 17 november 2006 niet-ontvankelijk,

omdat het beroepschrift niet tijdig was ingediend. De Raad van State verklaarde op 21 maart 2007 het hoger beroep van UNO/PAN eveneens niet-ontvankelijk vanwege termijnoverschrijding.

Winti

De Rechtbank Amsterdam verklaarde het beroepschrift van de Stichting Afro-Surinaamse levensbeschouwing en spiritualiteit op 13 juni 2006 ongegrond. Een bij de Raad van State ingesteld hoger beroep werd op 4 september 2006 ingetrokken.

Human

Het Humanistisch Verbond en de Humanistische Omroep Stichting hebben beroep ingesteld bij het Europese Hof, omdat zij menen dat het Commissariaat het gelijkheidsbeginsel heeft geschonden door het Humanisme ongelijk te behandelen ten opzichte van georganiseerde religies.

Toegewezen zendtijd 39c

De televisiezendtijd voor de instellingen bedoeld in de artikelen 39f tot en met 39h van de Mediawet is voor het seizoen 2007-2008 als volgt toegewezen:

- Aan de kerkgenootschappen NIK (Joodse Omroep), VKZ (IKON/ZvK) en RKK op grond van artikel 39f eerste lid, van de Mediawet samen 223 uur;
- Aan de genootschappen op geestelijke grondslag BUN, OHM, HOS en de SVIZ (Stichting Verzorging Islamitische Zendtijd) samen 147 uur.
- Aan de politieke partijen, op grond van artikel 39g, eerste lid, van de Mediawet, samen 8 uur en 30 minuten.
- Aan de minister van Algemene Zaken, op grond van artikel 39h, eerste lid, van de Mediawet, 13 uur.

De radiozendtijd voor de instellingen bedoeld in de artikelen 39f tot en met 39h van de Mediawet is voor het seizoen 2007-2008 als volgt toegewezen:

- Aan de kerkgenootschappen NIK (Joodse Omroep), VKZ (IKON/ZvK) en RKK op grond van artikel 39f eerste lid, van de Mediawet samen 650 uur;

- Aan de genootschappen op geestelijke grondslag BUN, OHM, HOS en de SVIZ (Stichting Verzorging Islamitische Zendtijd) samen 494 uur.
- Aan de politieke partijen, op grond van artikel 39g, eerste lid, van de Mediawet, samen 35 uur.
- Aan de minister van Algemene Zaken, op grond van artikel 39h, eerste lid, van de Mediawet, 60 uur en 40 minuten.

Tabel 2.1 Toegewezen zendtijd genootschappen 39f (in uren per jaar)

Omroep	Televisie	Radio
BUN (BOS)	25	78
OHM	25	91
HOS	32	130
SVIZ	65	195
NIK (Joodse Omroep)	25	78
RKK (KRO)	94	286
VKZ (IKON/ZvK)	104	286
Totaal	370	1144

Zendtijd voor politieke partijen

De op 22 november 2006 gehouden Tweede Kamerverkiezingen hebben ertoe geleid dat twee nieuwe politieke partijen (Partij voor de Vrijheid en de Partij voor de Dieren) zijn vertegenwoordigd in de Tweede Kamer. De LPF is na de verkiezingen niet meer teruggekomen in de Tweede Kamer en heeft in 2007 ook haar zetel in de Eerste Kamer verloren. Per saldo zijn er meer partijen dan voorheen die in aanmerking komen voor zendtijd. Teneinde de frequentie van het aantal uitzendingen per partij te handhaven is in 2007 de zendtijd voor de politieke partijen dan ook uitgebreid. Voor het seizoen 2007-2008 kregen de politieke partijen die daarvoor in aanmerking kwamen (D66, VVD, ChristenUnie, SP, PvdA, Groen Links, PVV, PvdD, CDA en de Onafhankelijke Senaatsfractie) in totaal 8 uur en 30 minuten televisie- en 35 uur radiozendtijd toegewezen. Deze zendtijd wordt in gelijke delen verdeeld over de politieke partijen.

2.2 PROGRAMMA-TOEZICHT

Door middel van steekproeven controleert het Commissariaat de programmering op de landelijke zenders op naleving van de reclame- en sponsorregels. Het toezicht wordt vooraf gegaan door een risicoanalyse. Veranderde of nieuwe programmaformules, nieuwe presentatoren, sponsorconcepten, evenementen en klachten kunnen aanleiding vormen voor het uitoefenen van toezicht.

Relatief veel aandacht ging uit naar de AVRO en de TROS vanwege de reality programma's, muziekuitzendingen en loterijprogramma's van deze omroepen. Zo kreeg de TROS een boete opgelegd voor ongeoorloofde reclame voor de Postcode Loterij in de programma's Lingo, Lingo Bingo Show en De Grootste Bingo Ooit. Bij de VARA stonden de praatprogramma's in de belangstelling. Ook was er aandacht voor nieuwe formats van de RVU, in verband met het risico van onbedoelde sponsoring. Deze omroep kreeg een boete opgelegd voor de uitzendingen van Keuringsdienst van Waarde waarin de slaafvrije Tony Chocology chocola centraal stond.

Nieuwsbericht website 23 november 2007

Reclame voor sponsorloterij leidt tot boete voor TROS

Het Commissariaat voor de Media heeft de TROS een boete van € 50.000,- opgelegd. Dit omdat de omroep in de programma's Lingo, De Lingo Bingo Show en De Grootste Bingo Ooit reclame heeft gemaakt voor de Sponsorloterij. Dit gebeurde door het tonen en vermelden van naam, beeldmerk en product (loten) van de Sponsorloterij en door oproepen tot deelname aan de loterij en het activeren van de loten.

Het Commissariaat is van oordeel dat er sprake is van sluikreclame met grote nadruk. De sluikreclame kwam in de gehele serie uitzendingen voor en heeft zo een structureel karakter gekregen.

Eerder heeft het Commissariaat een generieke ontheffing verleend van het reclameverbod,

waar het gaat om showprogramma's rond de trekking van een loterij die de daartoe vereiste vergunning van het Ministerie van Justitie heeft verkregen. Deze ontheffing geldt echter niet voor oproepen tot het kopen van loten. Dergelijke oproepen worden namelijk als reclameboodschappen aangemerkt waarvoor geen ontheffing kan worden verleend, en zijn daarmee in strijd met de Mediawet.

Co.Media 120

Slaafvrije reep leidt tot sanctievoornemen

Het Commissariaat voor de Media is voornemens de RVU een boete van 20.000 euro op te leggen. Reden hiervoor is dat de omroep in het informatieve programmaonderdeel Keuringsdienst van Waarde veelvuldig en op overdadige wijze producten van Tony's Chocolonely heeft getoond. Het gaat om de chocoladereep, hagelslag, ijs en het beeldmerk van Tony's Chocolonely. Daarmee maakt de omroep zich volgens het Commissariaat schuldig aan het tonen van niet toegestane reclame-uitingen.

De Tony's Chocolonely chocoladereep is een product dat is voortgekomen uit een reeks uitzendingen van de Keuringsdienst van Waarde waarin misstanden in de chocolade-industrie aan de kaak werden gesteld. Nadat de programmamakers vergeefs hadden gezocht naar een chocoladeproducent die met hen een slaafvrije chocoladereep wilde produceren, besloten zij dit in eigen beheer te doen. Daarmee was productiebedrijf Tony's Factory BV geboren. Het productieproces en het op de markt brengen van Tony's Chocolonely's slaafvrije reep stonden vervolgens centraal in zeven afleveringen van Keuringsdienst van Waarde. Naast de reep werden later ook nog hagelslag en ijs onder de merknaam Tony's Chocolonely geproduceerd. De reep is in de detailhandel en via internet verkrijgbaar.

De chocoladereep diende in de uitzendingen als journalistiek middel om informatie te krijgen en te geven over de chocolade-industrie. Daarbij werden, in een nieuwe vorm van

Mohamed Sini,
voorzitter SVIZ

"Streng maar rechtvaardig"

Het Commissariaat voor de Media heeft in 2007 de zendtijd voor de islam in Nederland ondergebracht bij de Stichting Verzorging Islamitische Zendtijd (SVIZ). De stichting heeft de taak om de zendtijd te verdelen: vijftig procent voor de Nederlandse Moslim Omroep en vijftig procent voor de Nederlandse Islamitische Omroep. SVIZ-voorzitter Sini: "Het Commissariaat kwijt zich als bestuurlijk orgaan uitstekend van zijn taak en doet wat haar te doen staat: waken over naleving van de mediawet zonder zelf op de voorgrond te treden. Streng, maar rechtvaardig. Betrokken, maar onverstoorbaar. SVIZ stelt de moslimorganisaties in staat om programma's te maken en uit te zenden. Ik heb het Commissariaat vooral gevolgd vanuit het perspectief van vragen die veel Nederlandse moslims zich stelden: hoe zal het Commissariaat reageren op de vele ontwikkelingen rond de omroepen NMO en NIO? Blijft er een voorziening voor de islamitische gemeenschap bestaan? De belangen zijn groot en het Commissariaat doet er goed aan om een baken van rust te zijn in de dynamische wereld van de media. Over dynamiek gesproken: mijn televisiehoogtepunt van 2007 is De Grote Donorshow van BNN. Ethisch op het randje, maar het uiteindelijke doel heiligde de middelen. De aandacht was enorm en het media-event heeft mogelijk meer bereikt dan alle overheids campagnes bij elkaar."

onderzoeksjournalistiek, ondernemerschap en onderzoek gecombineerd. In een aantal afleveringen is de reep echter zo nadrukkelijk en positief getoond en besproken, dat de RVU daarmee de regels voor reclame-uitingen heeft overtreden. Een commercieel product wordt dankzij het programma sterk in de markt gezet.

De RVU heeft de problematiek van de chocolade-industrie op een vernieuwende manier onder de aandacht van het publiek willen brengen. Het experimentele en ideële karakter van het programma laat echter onverlet dat de regels die gelden voor het maken van reclame in acht moeten worden genomen. Rekening houdend met de bijzondere omstandigheden rondom het programma, heeft het Commissariaat besloten niet de standaardboete van € 50.000 op te leggen maar de hoogte van de boete te bepalen op € 20.000.

Anders dan in 2006 is de aandacht voor radio in 2007 vooral geconcentreerd rond de grote landelijke omroepen zoals AVRO, BNN, TROS en VARA. Bij de AVRO leidde onderzoek tot een sanctievoornemen voor het programma Arbeidsvitaminen vanwege overtreding van de reclame- en sponsorregels. In 2008 werd een definitieve boete opgelegd. 3FM ontving een sanctievoornemen vanwege uitingen rond de Simpsons Movie. Het definitieve besluit in deze zaak valt in 2008.

Programmavoorschrift

In de programmavoorschriften voor de Publieke Omroep is vastgelegd hoeveel van de zendtijd besteed moet worden aan bepaalde programmacategorieën. Twee keer per jaar rapporteert de Publieke Omroep aan het Commissariaat over de naleving van de programmavoorschriften. Op basis van deze rapportages legt het Commissariaat zijn bevindingen over de naleving van de voorschriften vast.

In 2007 besloot het Commissariaat bij zijn oordeel over het voldoen aan het programmavoorschrift door de landelijke publieke

omroep uitgebreid stil te staan bij de programmaonderdelen van culturele aard en de programmaonderdelen die betrekking hebben op kunst. Onderzocht werd of de invulling van de begrippen kunst en cultuur uit het programmavoorschrift in de loop van de tijd is opgerekt. Dit blijkt niet zo te zijn. De begrippen zijn sinds de invoering van de Mediawet niet anders ingevuld en programma's worden op vergelijkbare wijze ingedeeld. De categorie culturele programma's blijkt in de praktijk voornamelijk te bestaan uit informatieve programma's over kunst of cultuur en uit drama.

De gebruikte zendtijd per televisie-programmanet bestond volgens opgave van de NPO voor respectievelijk 10,7 procent en 11 procent uit programmaonderdelen van verstrooiende aard. Hiermee is voldaan aan het programmavoorschrift dat een maximumpercentage van 25 procent aangeeft. De zendtijd van de omroepverenigingen bestond voor 61 procent uit programmaonderdelen van informatieve en educatieve aard en voor 28 procent uit programmaonderdelen van culturele aard waarvan kunst deel uitmaakt; 9,5 procent daarvan had betrekking op kunst. De Mediawet schrijft echter 12,5 procent voor. Ook is het absolute aantal uren besteed aan kunstprogramma's vergeleken met het jaar ervoor met 300 teruggelopen tot 1098 uur. Op prime time werd overigens wel voldoende kunst uitgezonden, namelijk 13,5 procent. Tegen de NPO werd een sanctieprocedure gestart die uiteindelijk uitmondde in een boete van 50.000 euro.

Minderhedenprogrammering NPS

Voldeed de NPS op televisie met respectievelijk 20, 28 en 25 procent aan zowel het minderhedenvoorschrift als aan het voorschrift cultuur en kunst, met het minderhedenvoorschrift voor radio heeft de NPS nog steeds moeite. In de rapportage over 2006 gaf deze omroep aan dat er op de hoofdzenders 21 procent minderhedenprogrammering is uitgezonden terwijl minimaal 25 procent is voorgeschreven. Hiermee is wederom niet voldaan aan het minderhedenvoorschrift, maar ten opzichte van 2005 is wel in absolute zin meer zendtijd

besteed aan minderhedenprogrammering. In een gesprek met het Commissariaat over het tekort aan minderhedenprogrammering, heeft de NPS toegelicht op welke wijze de omroep wil voldoen aan haar wettelijke taak. Door de komst van Radio 6 kunnen substantieel meer uren worden geprogrammeerd die zijn gericht op of betrekking hebben op etnische minderheden, aldus de NPS. Gelet op de genomen initiatieven heeft het Commissariaat besloten voor 2006 af te zien van het starten van een sanctieprocedure en te volstaan met een waarschuwing.

Nieuwsbericht website 31 oktober 2007

Boete van 50.000 euro voor NPO vanwege te weinig kunst

Het Commissariaat voor de Media heeft de Nederlandse Publieke Omroep een boete opgelegd van 50.000 euro vanwege te weinig kunstprogramma's in 2006. In plaats van de verplichte 12,5% bleef de teller steken op 9,5%. In 2005 was het percentage kunst met 12% ook al te laag en kreeg de NPO te horen dat het volgende jaar wél voldaan moest worden aan het programmavoorschrift. Omdat het aandeel kunstprogramma's in 2006 toch nog verder is teruggelopen, maakte het Commissariaat eind augustus het voornemen kenbaar de Publieke Omroep hiervoor een boete op te leggen. In een hoorzitting kreeg de NPO nog de kans zich tegen dit voornemen te verweren.

Tijdens de hoorzitting gaf de NPO aan dat zij de classificatie van kunstprogramma's in 2006 strenger heeft gehanteerd en dat het percentage daarom lager is uitgevallen. Het

Commissariaat kwam na onderzoek echter tot de conclusie dat de NPO bij de classificatie niet significant strenger te werk is gegaan. Ook betoogde de NPO dat het lagere percentage kunst mede is veroorzaakt doordat er 's nachts geen kunstprogramma's zijn herhaald. Het Commissariaat ziet het uitzenden van kunstprogramma's als belangrijke taak van de NPO. De uitbreiding van de zendtijd in de nacht doet daar niet aan af. De NPO kan nog tegen dit besluit in bezwaar gaan.

Programmaquota

De Publieke Omroep en de Wereldomroep rapporteren jaarlijks over de uitgezonden percentages Europese, onafhankelijke en recente producties en de percentages oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen. Er wordt gerapporteerd over de totale zendtijd in een jaar. De rapportageverplichting is vastgelegd in de Beleidsregels Programmaquota, gebaseerd op de artikelen 4 en 5 uit de Europese Televisierichtlijn. In het verslagjaar is vastgesteld dat de landelijke publieke omroep in 2006 aan alle programmaquota voldeed. De Wereldomroep haalde met 3 procent niet de vereiste 10 procent aan onafhankelijk Europees product. De programmering van de Wereldomroep bestaat evenwel uit een mix van programma's van de NPO, die het vereiste percentage ruim haalt.

Voorkeursrecht

De rechtbank te Amsterdam stelde met zijn uitspraak van 25 juli 2007 het Commissariaat in het gelijk in het geschil met de NOS over

Tabel 2.2 Programmaquota landelijke publieke omroep 2006 (in procenten)

	A.Europese productie (≥ 50%)	B.Onafhankelijke Europese productie (land. publ. ≥ 25%) (overig ≥ 10%)	C. Recente productie (% van kolom B) (≥ 33%)	D.Oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige productie (≥ 50%)
Nederland 1	97	43	95	92
Nederland 2	94	42	94	95
Nederland 3	91	40	68	72
Wereldomroep	100	3	100	100

de aanspraak op wedstrijdbeelden uit het betaald voetbal. De rechter bepaalde dat het Commissariaat voor de Media de uitzending van wedstrijden door Talpa niet hoeft te verbieden en Talpa niet hoeft te dwingen om met de NOS te onderhandelen over een sublicentie voor het uitzenden van wedstrijdbeelden. De uitspraak volgde op het beroep dat de NOS instelde nadat het Commissariaat het verzoek van de NOS om sanctiemaatregelen tegen Talpa te nemen ook in bezwaar had afgewezen.

In 2004 organiseerde de Eredivisie C.V. een veiling van de radio- en televisierechten van voetbalwedstrijden uit het betaald voetbal voor de seizoenen 2005/2006 en 2007/2008. Talpa verwierf een deel van de televisierechten. Nadat pogingen van de NOS om bij Talpa een sublicentie voor de televisierechten te verkrijgen waren gestrand, werd het Commissariaat om een uitspraak gevraagd op basis van het voorkeursrecht om samenvattingen van sportwedstrijden uit te zenden (artikel 71t Mediawet). Op grond van dit voorkeursrecht zou Talpa volgens de NOS verplicht zijn tegen een redelijke vergoeding een subli-

centie te verschaffen.

De uitspraak van de rechtbank bevestigde het oordeel van het Commissariaat dat het voorkeursrecht waarop de NOS zich beroept, redelijkerwijs niet kan worden uitgelegd als een verplichting voor Talpa om met de NOS te onderhandelen over een sublicentie of als een recht van de NOS op een positieve uitkomst van onderhandelingen. De weigering van Talpa om een sublicentie af te geven was daarom geen overtreding van het betreffende artikel en het Commissariaat kon dus ook niet tot handhaving overgaan.

2.3 FINANCIËEL TOEZICHT

De landelijke publieke omroepen ontvingen in 2007 een bedrag van € 726,4 miljoen. Tabel 2.3 laat zien hoe dit bedrag is onderverdeeld.

Beoordelingen jaarrekeningen 2006

In het kader van het financiële toezicht leggen de omroepen mede aan het Commissariaat verantwoording af over de rechtmatige besteding van de ontvangen middelen.

Tabel 2.3 Budget 2007 landelijke publieke omroepinstellingen (x mln. €)

	Radio		Televisie		Overig		Totaal	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
NPS, A-zendgemachtigden en BNN	41,5	40,4	213,1	211,8			254,6	252,2
NOS	14,7	14,3	84,0	81,0			98,7	95,3
Educom	2,1	2,1	16,8	16,5			18,9	18,6
Kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag	4,3	4,2	15,2	14,7			19,5	18,9
Overige zendgemachtigden	0,2	0,2	1,0	1,0			1,2	1,2
Ontwikkeling nieuwe diensten media					38,9	23,4	38,9	23,4
Gezamenlijke staf en diensten					75,0	62,5	75,0	62,5
Programmaversterking					130,6	128,3	130,6	128,3
Switch-over en exploitatietekort					89,0		89,0	0,0
Totaal	62,8	61,2	330,1	325,0	333,5	214,2	726,4	600,4
Wereldomroep							42,7	43,2

Om deze verantwoording te toetsen ontvangt het Commissariaat de jaarrekeningen van de omroepen. Deze moeten zijn ingericht in overeenstemming met de voorschriften van het Handboek Financiële Verantwoording Media en voorzien van een goedkeurende verklaring van een accountant. Ook de door de accountant opgestelde managementletter moet ter beschikking worden gesteld.

In 2007 zijn de jaarrekeningen 2006 beoordeeld. Daarnaast zijn er nog enkele jaarrekeningen 2005 behandeld. De laatste controles over 2006 worden in 2008 afgerond.

TROS / D&D

Het Commissariaat heeft geconstateerd dat de TROS het dienstbaarheidverbod heeft overtreden bij de afhandeling van de beoogde samenwerking met televisieproducent D&D. Uit verenigingsvermogen betaalde de TROS aan D&D een afkoopsom waarvan de hoogte en de noodzaak onvoldoende konden worden gemotiveerd. De TROS kreeg hiervoor een boete opgelegd van 135.000 euro. Hoewel de schadevergoeding is betaald uit het vermogen van de vereniging, heeft de omroep in strijd gehandeld met de Mediawet. Het dienstbaarheidverbod in de wet geldt voor alle activiteiten van de omroep.

Algemene Omroepreserve

Het Commissariaat beheert de Algemene Omroepreserve en verzorgt de bevoorschotting van (onder meer) de landelijke publieke omroep. In het systeem van financiering van de Publieke Omroep fungeert de Algemene Omroepreserve (AOR) als buffer. Afgesproken is dat de reserve structureel een minimumbedrag van 90 miljoen euro dient te bevatten. In het AOR-bedrag is inbegrepen de achtergestelde lening die bij de oprichting aan de NPS is verstrekt én een buffer voor de eventuele reorganisatiekosten bij de omroepen zonder voldoende eigen vermogen. Hierover wordt door het Commissariaat verantwoording afgelegd via de zogenaamde beheerjaarrekening. Ook bij deze jaarrekening is een accountantsverklaring van getrouwheid en rechtmatigheid opgenomen.

Tabel 2.4 Algemene Omroepreserve (x mln. €)

Stand ultimo 2006	155
Exploitatieresultaat 2007	-88
Stand ultimo 2007	67

Kosten externe adviseurs

Het Commissariaat doet sinds 2004 jaarlijks onderzoek naar de kosten van externe adviseurs voor de Landelijke Publieke Omroepen (LPO), Radio Nederland Wereldomroep (RNWO) en de Stichting Muziekcentrum van de Omroep (MCO). Het Commissariaat rapporteert over de ontwikkeling van deze kosten aan het ministerie van OCW en de betrokken instellingen.

Nieuwsbericht website 27 september 2007

Kosten externe adviseurs gedaald

De totale kosten van externe adviseurs bij de Landelijke Publieke Omroepen (LPO) zijn in 2006 met 6,8% gedaald. Dit constateert het Commissariaat voor de Media in het rapport onderzoek Kosten Externe Adviseurs 2006. De kosten voor extern advies bedroegen in 2006 7,2 miljoen euro wat neerkomt op 1,05% van het jaarbudget. In 2005 werd er nog een bedrag van 7,7 miljoen euro uitgegeven aan externe expertise als accountants, juristen, advocaten, organisatieadviseurs en interim-managers. Bij de Wereldomroep en het Muziekcentrum van de Omroep (MCO) bedroegen de kosten van externe adviseurs in 2006 respectievelijk 2,10% en 0,38% van het jaarbudget.

De Landelijke Publieke Omroepen, de Wereldomroep en het MCO gaven samen in totaal een bedrag van 8,24 miljoen euro uit aan externe adviseurs op een totaal jaarbudget van ruim 761 miljoen euro. Met 2 miljoen waren de kosten voor juridisch advies dit jaar het hoogst. Hiervan kwam 1,8 miljoen euro voor rekening van de LPO. Aan interim-managers werd 1,9 miljoen euro besteed en aan organisatieadviseurs werd net als aan accountants 1,5 miljoen euro uitgegeven. Ruim 1 miljoen euro is aan overig extern advies besteed.

Het Commissariaat deed in 2004 voor het eerst

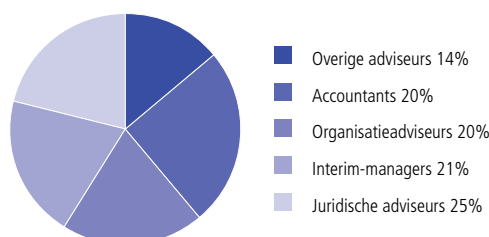
Mark Furstner, BNN

"Eventjes op z'n Berlusconi's"

BNN organiseert sinds 1 december 2006 theatervoorstellingen op basis van het tv-format van De Lama's. BNN-jurist Mark Furstner voerde in de aanloop naar die nevenactiviteit een briefwisseling met het Commissariaat voor de Media. "BNN was tevreden met de goedkeuring van de activiteit en de bijbehorende motivatie van het Commissariaat. Het tv-programma had nooit zo succesvol kunnen zijn als er niet zoveel geëxperimenteerd en geoefend was in de theateervoorstellingen. Bovendien bieden die een aardige gelegenheid om als publieke omroep direct contact te leggen met – potentiële – leden en sympathisanten. In mijn optiek opereert het Commissariaat in de regel op het juiste niveau. De organisatie durft in te grijpen en zich uit te spreken over precare kwesties, maar brengt niet zomaar alle mogelijke regels in stelling om met sanctievoornemens te strooien. Voor mij was het televisiehoogtepunt van 2007 zonder twijfel De Grote Donorshow: het media-effect was ongekend. Helaas blijft het politieke effect erg achter. Op zo'n moment zou je bijna wensen dat de regels voor mediaconcentratie in Nederland toestaan dat een omroep eventjes – op z'n Berlusconi's – echt invloed kan uitoefenen."

onderzoek naar kosten gemaakt voor externe adviseurs bij de LPO. Het jaar daarna werden ook de Wereldomroep en het MCO meegenomen. Over de onderzoeksresultaten wordt jaarlijks gerapporteerd aan het ministerie en aan de betrokken instellingen.

Figuur 2.1 Kostenspreiding naar categorieën adviseurs voor LPO 2006

Themaonderzoeken

In een brief aan de toenmalige minister van OCW Van der Hoeven heeft het Commissariaat in januari 2007 de problematiek van de governance onder de aandacht gebracht. Vervolgens is in overleg met de NPO, het College van Omroepvoorzitters, CIPO en OCW verder over dit thema gesproken. Het Commissariaat heeft aanbevelingen gedaan voor verbeteringen, zoals de verplichting tot het instellen van een afzonderlijk, onafhankelijk toezichthoudend orgaan en een heldere vastlegging van de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van het bestuur. In de loop van het jaar is redelijke consensus ontstaan over de gewenste inrichting van de governance. Het Commissariaat werkt in 2008 toetsingscriteria uit die naar zijn mening dienen te gelden bij de beoordeling van nieuwe erkenningen.

De discussie in de samenleving over de hoogte van de salarissen in de publieke sector gaat niet aan de publieke omroep voorbij. Het Commissariaat controleert of de omroepen zich houden aan de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT). Minister Plasterk heeft laten weten dat voor omroepbestuurders in de toekomst moet worden aangesloten bij de Balkenendennorm. Het is nog onduidelijk of deze norm ook voor presentatoren en andere medewerkers

van de publieke omroep zal gaan gelden. Het Commissariaat merkt op dat de transparantie van deze salarissen te wensen overlaat omdat de vergoeding vaak versluierd wordt via declaraties van BV's of eigen productiebedrijven.

Legaten en erfstelling bij publieke omroepverenigingen lopen het risico in de programmareserves van de NPO terecht te komen, terwijl de 'gever' hier juist een specifieke bestemming aan had willen geven. Hier is geen wettelijk kader voor, maar het Commissariaat heeft in het verslagjaar gezocht naar oplossingen om te bewerkstelligen dat legaten worden besteed aan het beoogde doel van de gever. Overleg hierover loopt door in 2008.

2.4 NEVENTAKEN EN NEVENACTIVITEITEN

Sinds oktober 2006 is in het Mediabesluit een nieuw onderscheid aangebracht tussen het door publieke omroepen verrichten van neventaken en nevenactiviteiten. Voor neventaken, die net als de hoofdtaak deel uitmaken van de publieke opdracht, geldt voortaan dat zij moeten voldoen aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de samenleving. De criteria voor het toestaan van nevenactiviteiten (geen nadelige invloed op de hoofdtaak, verband met de hoofdtaak, niet concurrentievervalsend) zijn niet langer van toepassing op neventaken. Neventaken van de landelijke publieke omroep moeten vanaf dat moment goedgekeurd worden door de minister van OCW. De Publieke Omroep neemt daartoe jaarlijks de voorgenomen neventaken op in zijn meerjarenbegroting. Neventaken van de regionale en lokale omroepen en de nevenactiviteiten van alle omroepen worden door het Commissariaat getoetst. Het Commissariaat neemt alle neventaken en nevenactiviteiten op in een openbaar 'Register neventaken en nevenactiviteiten'.

Neventaken / Themakanalen

In 2007 zijn in totaal 10 meldingen van neventaken door het Commissariaat getoetst en goedgekeurd. In alle gevallen ging het om themakanalen die al in 2006 bij het

Commissariaat waren ingediend, en de eerste helft van 2007 nog door het Commissariaat zijn behandeld. Zeven van deze themakanalen werden in 2007 in bezwaar nogmaals getoetst. Een van de bezwaarprocedures betrof de aanvraag voor de Concertzender van de NOS. De eerste beslissing op bezwaar, uit 1999, werd in 2005 vernietigd door de Rechtbank Amsterdam als gevolg van een beroep dat door de VCR was ingesteld. In februari 2007 nam het Commissariaat een nieuwe beslissing op bezwaar waarbij het radioprogramma werd goedgekeurd.

In 2007 verleende de minister van OCW 6 keer goedkeuring voor nieuwe themakanalen. Deze zijn voor de volledigheid opgenomen in het register van het Commissariaat.

Regels voor nevenactiviteiten geactualiseerd

De beleidsregels voor de toetsing van nevenactiviteiten zijn in juni 2007 geactualiseerd. Dat was nodig omdat het oude toetsingskader niet meer was toegesneden op de huidige praktijk van nevenactiviteiten. De publieke omroep zal

steeds meer en andersoortige nevenactiviteiten gaan ontplooiën. Het Commissariaat verwacht met de geactualiseerde regels daar beter op in te kunnen spelen. Belangrijkste wijzigingen zijn verduidelijking en invulling van de relatie-toets en de concurrentievervalsingtoets. In de nieuwe beleidsregels is onder meer opgenomen dat een nevenactiviteit die de betrokkenheid van de kijker of luisteraar bij het programma of een omroep vergroot, kan worden toegestaan. In de nieuwe situatie wordt bij alle nevenactiviteiten getoetst of deze tot marktverstoring leiden. In 2007 heeft het Commissariaat 9 nevenactiviteiten getoetst. Het uitgeven van de tweewekelijkse krant Christenen in Contact van de EO werd bij toetsing in strijd geacht met de wet en daarom niet toegestaan. Ook merchandising bij het KRO-programma Boer zoekt Vrouw werd aangemerkt als een niet-toegestane nevenactiviteit. In 2008 komt de KRO tegen dit besluit in bezwaar.

Nieuwe Beleidsregels verenigingsactiviteiten

In december werden ook nieuwe beleidsregels

Tabel 2.5 Toegestane neventaken

Omroep	Omschrijving
AVRO	Verzorgen themakanaal televisieprogramma Dier en Natuur
Nederlandse Publieke Omroep	Verzorgen themakanaal televisieprogramma Politiek24
Nederlandse Publieke Omroep	Verzorgen themakanaal radioprogramma Concertzender
Nederlandse Publieke Omroep	Verzorgen themakanaal televisieprogramma Cultura (i.s.m. NPS)
Nederlandse Publieke Omroep	Verzorgen themakanaal televisieprogramma Journaal24
Nederlandse Publieke Omroep	Verzorgen themakanaal televisieprogramma HilversumBest
Nederlandse Publieke Omroep	Verzorgen themakanaal televisieprogramma 101 (i.s.m. BNN)
Stichting Educom / RVU	Verzorgen themakanaal televisieprogramma Nederland-e
Stichting Educom / TELEAC/NOT	Verzorgen themakanaal televisieprogramma Nederland-e
TROS	Verzorgen themakanaal televisieprogramma Sterren.nl

Tabel 2.6 Neventaken getoetst door de Minister

Omroep	Omschrijving
EO	Verzorgen themakanaal televisieprogramma OmegaTV
KRO	Verzorgen themakanaal televisieprogramma Opvoeden doe je zo
NCRV	Verzorgen themakanaal televisieprogramma /Geloven
VARA	Verzorgen themakanaal televisieprogramma ConsumentenTV
VARA	Verzorgen themakanaal televisieprogramma HumorTV
Nederlandse Publieke Omroep	Verzorgen themakanaal Uitzending Gemist

Tabel 2.7 Toegestane nevenactiviteiten

Omroep	Omschrijving
STER	Acquisitie voor de vier lokale versies themakanaal FunX
BNN	Organiseren theaterprogramma De Lama's
NCRV	Verlenen licentie voor uitgeven schoolagenda
NCRV	Verkopen promotieartikelen
Nederlandse Publieke Omroep	Verzamelen, redigeren en exploiteren buitenlandse programmagegevens
Nederlandse Publieke Omroep	Verzamelen, redigeren en exploiteren binnenlandse commerciële, regionale en lokale programmagegevens
VARA	Uitgeven tijdschrift Youp
VPRO	Verhuren bedrijfsruimte

vastgesteld voor de verenigingsactiviteiten van omroepverenigingen. Met de inwerkingtreding van de nieuwe beleidsregels voor nevenactiviteiten en voor verenigingsactiviteiten is de Richtlijn neven- en verenigingsactiviteiten 1999 komen te vervallen.

Co.Meda 123

Nieuwe impuls voor ledenwerving

Mag je als publieke omroep een lid belonen als die een nieuw lid aanbrengt? Mag BNN jongeren aan zich binden door voor hen een groot evenement met DJ Tiësto te organiseren? Tot voor kort luidde het antwoord op deze vragen 'nee', maar dankzij de nieuwe beleidsregels voor verenigingsactiviteiten krijgen omroepverenigingen meer mogelijkheden om nieuwe leden te werven.

Was het omroepen voorheen alleen toegestaan activiteiten te organiseren voor leden, met ingang van dit jaar mogen ze eens per jaar een evenement op touw zetten om nieuwe leden te werven. Het is een van de – door omroepen zeer gewenste – mogelijkheden om de ledenwerving een extra impuls te geven. Wilde een omroep een ledenreis organiseren, dan was men onder de oude bepalingen verplicht aan te tonen dat de leden een bijdrage konden leveren aan het democratisch functioneren van de omroepvereniging. Dat betekende dat men tijdens een TROS-muziekreis, bijvoorbeeld, tijd moest inruimen om de leden te raadplegen. Die voorwaarde is nu losgelaten; het staat omroepen

vrij activiteiten te organiseren om de ledenband te versterken. De aard van de activiteit is daarbij niet meer van belang.

Daarnaast is het aanbrengecadeautje voor nieuwe leden terug van weggeweest. De stelling dat omroepen nieuwe leden niet mogen 'kopen', maar dat zij uit overtuiging lid moeten worden, blijft echter gehandhaafd. Een cadeau mag, maar de waarde ervan moet in verhouding staan tot de kosten en duur van het lidmaatschap. Overigens zijn pennen, petjes en andere kleine promotionele artikelen altijd toegestaan.

Publiek-private samenwerking

In 2007 heeft het Commissariaat gewerkt aan twee beleidsregels die betrekking hebben op publiek-private samenwerking. Het gaat om de Beleidsregels ontheffingen programmatitel nevenactiviteiten publieke omroep en de Beleidsregels ontheffing programmatitel publieke omroep. Met deze beleidsregels worden twee onderdelen van het beleid ten aanzien van samenwerking tussen publieke omroep en derden geregeld, namelijk het onder voorwaarden opnemen van de naam of het (beeld)merk van een sponsor in de programmatitel en de gelijkkluidendheid van een programmatitel aan een toegestane nevenactiviteit. Deze beleidsregels zijn in 2007 ter consultatie voorgelegd aan de sector. Tijdens deze consultatie is eveneens gesproken over andere mogelijkheden van publiek-private samenwerking. Dit alles heeft begin 2008 geresulteerd in de vaststelling van bovengenoemde beleidsregels en de

Beleidsbrief publiek-private samenwerking, die in de plaats is getreden van de beleidsbrief uit 2006 over dit onderwerp.

Op het terrein van uitwisseling van materiaal is met de introductie van het begrip gelijkwaardige en niet-gelijkwaardige crossmediale samenwerking tussen omroepen en mediabedrijven een eind gekomen aan de praktijk waarin alle samenwerkingsverbanden als nevenactiviteit werden aangemerkt. Bij gelijkwaardige samenwerking wordt de uitwisseling van materiaal niet langer aangemerkt als nevenactiviteit en is het mogelijk geworden dat een mediabedrijf, gebruik maakt van de merknaam van de omroep waarmee wordt samengewerkt. Als bij niet-gelijkwaardige samenwerking de financiële, personele en immateriële inbreng van de omroep groter is dan die van het mediabedrijf, wordt de samenwerking aangemerkt als nevenactiviteit en moet voldaan worden aan de voorwaarden daarvoor. Is de inbreng van het mediabedrijf groter dan die van de omroep dan wordt de samenwerking aangemerkt als sponsoring.

Het beleid van het Commissariaat ten aanzien van samenwerking op het gebied van distributie van programmamateriaal blijft bepaald door het regime voor nevenactiviteiten. Voor samenwerkingsvormen waar het gaat om het exclusief distribueren van afzonderlijke programmaonderdelen of delen daarvan, zijn er naast de voorwaarden voor nevenactiviteiten nog een aantal andere voorwaarden benoemd.

2.5 ADVIEZEN MEER-JARENBEGROTINGEN

Meerjarenbegroting NPO

Eind 2007 bracht het Commissariaat aan de minister advies uit over de Meerjarenbegroting 2008-2011 van zowel de Nederlandse Publieke Omroep als de Wereldomroep. Met een structurele verhoging van het budget met vijftig miljoen euro en een nieuw programmeringsmodel dat is aangeslagen bij het publiek, ziet het er naar uit dat de Nederlandse Publieke Omroep zich de komende tijd in betrekkelijke bestuurlijke rust kan richten op de uitvoe-

ring en versterking van de publieke taak. De gunstige vooruitzichten bieden de NPO de mogelijkheid om voortvarend te werk te gaan en in te zetten op concrete plannen. Toch waren in de begroting veel beslissingen afhankelijk gemaakt van de uitkomsten van nog te verrichten onderzoek en dat komt volgens het Commissariaat de daadkracht niet ten goede. Wel gunstig was dat de NPO concrete initiatieven heeft benoemd op het gebied van kunst en cultuur, diversiteit en crossmedialiteit, belangrijke peilers van het publieke bestel. Het Commissariaat liet zich ook kritisch uit over de financiële onderbouwing van het voorgenomen beleid en over de extra financiële impuls voor het onderdeel kunst en expressie. De Nederlandse Publieke Omroep denkt de verschraving in de kunstprogrammering een halt toe te kunnen roepen door twintig miljoen euro te reserveren voor kunstprogramma's. Het Commissariaat miste echter de onderbouwing van de keuze voor deze extra financiële injectie. Wel kan het Commissariaat zich vinden in de meer integrale benadering van maatschappelijke diversiteit en de strategie voor crossmedialiteit. Verder pleit het Commissariaat voor meer onderzoek voorafgaand aan het starten van neventaken en een betere onderbouwing van nut en noodzaak van een aantal experimentele activiteiten.

Meerjarenbegroting Wereldomroep

Met het meerjarenplan 2008-2012 wil de Wereldomroep de in eerdere jaren ingezette koers voortzetten. De kerntaken – het informeren van Nederlandstaligen in het buitenland en het voorzien in onafhankelijke informatie in landen met een informatieachterstand – blijven in de komende jaren ongewijzigd. Het Commissariaat merkte op dat er weliswaar een groot aantal doelgroepen wordt bediend, maar dat in de plannen niet duidelijk is gemaakt op welke wijze de programmering daarvoor is aangepast.

Het Commissariaat plaatst ook vraagtekens bij de ambitie van de Wereldomroep om zich te ontwikkelen tot informatie- en kenniscentrum. Het Radio Nederland Training Center (RNTC) dat verbonden is aan de Wereldomroep en gesubsidieerd wordt door de Minister van Ontwikkelingssamenwerking, profileert

zich namelijk ook als kenniscentrum. Het Commissariaat vindt dat de Wereldomroep in de Meerjarenbegroting meer helderheid moet verschaffen over de taakafbakening en financiering op dit onderdeel door een integraal beeld van de organisatie te geven.

Het Commissariaat is positief over de inzet van de Wereldomroep op de bundeling van krachten met nieuwe samenwerkingspartners omdat daarmee het doelmatig gebruik van publieke middelen wordt bevorderd.

Daarnaast werkt de Wereldomroep aan een analyse van meerwaarde en kosten van de verschillende distributiekkanalen. Het Commissariaat ziet dergelijk onderzoek als een manier om het maken, onderbouwen

en verantwoorden van beleidskeuzes eenvoudiger en inzichtelijker te maken.

2.6 BESLUITEN 2007

Een overzicht van besluiten die met betrekking tot de landelijke publieke omroep in 2007 zijn genomen.

Tabel 2.8 Sanctiebeschikkingen

Datum	Omroep	Programma	Aanleiding	Boete
22 mei	TROS		Ten aanzien van de afkoopsom Diomedea wordt een maximale boete opgelegd vanwege de ernst en verwijtbaarheid van de overtreding. (Artikel 55.1 Mw)	€ 135.000,-
23 oktober	Nederlandse Publieke Omroep		Er zijn in 2006 te weinig programma's over kunst uitgezonden. (Artikel 50.2 Mw)	€ 50.000,-
6 november	RVU Educatieve Omroep	Keuringsdienst van Waarde – Tony Chocolonely repen	In de uitzendingen was sprake van ontoelaatbare reclame-uitingen voor Tony Chocolonely chocolade. (Artikel 52.2 Mw)	€ 20.000,-
13 november	TROS	Lingo, Lingo Bingo Show en De Grootste Bingo Ooit	Sluikreclame voor een product van de sponsorloterij in de hele serie uitzendingen (Artikel 52.1 Mw)	€ 50.000,-

Tabel 2.9 Beslissingen op bezwaar

Datum	Verzoeker	Onderwerp	Besluit
20 februari	Vereniging Commerciële Radio (VCR)	Handhavingsverzoek inzake concurrentievervalsingstoets met betrekking tot FunX	Afgewezen
13 maart	NPS	Toetsing programmavoorschriften 2005	De bezwaren van de NPS tegen het besluit een boete op te leggen omdat te weinig minderhedenprogramma's zijn uitgezonden, worden ongegrond verklaard.
26 juni	Wilmar Press and Productions v.o.f.	Binnenlandse commerciële programmeergegevens	Het bezwaar van Wilmar Press wordt gegrond verklaard voor wat betreft zijn belanghebbendheid. Voor dat deel trekt het Commissariaat het besluit van 20 december 2005 in. Het bezwaar wordt ongegrond verklaard wat betreft het handhavingsverzoek tegen het verrichten van de nevenactiviteit.
26 juni	Wilmar Press and Productions v.o.f.	Buitenlandse programmeergegevens	Het bezwaar van Wilmar Press wordt gegrond verklaard voor wat betreft zijn belanghebbendheid. Voor dat deel trekt het Commissariaat het besluit van 21 juni 2005 in. Het bezwaar wordt ongegrond verklaard wat betreft het handhavingsverzoek tegen het verrichten van de nevenactiviteit.

Gerard Ardesch,
directeur TV Oranje:

“Wij krijgen geen support van het Commissariaat”

TV Oranje presenteert muziekclips van Nederlandse bodem. Met succes: 1,2 miljoen huishoudens hebben een abonnement. Rozengeur en maneschijn, maar... een jaar na de start is de TROS op het digitale themakanaal Sterren.nl vrijwel precies hetzelfde gaan doen. “Concurrentievervalsing,” zegt TV Oranje-directeur en –grondlegger Gerard Ardesch die de zender met compagnon Jur Bron opzette. De levensliedzender wendde zich tot het Commissariaat voor de Media. Ardesch: “Voor de start berichtte het Commissariaat dat Sterren.nl zou worden getoetst op marktverstoring en concurrentievervalsing jegens onder andere TV Oranje. Na de lancering van het themakanaal meldde het Commissariaat dat men niet langer bevoegd was om die belofte na te komen. Het grootste misverstand over het Commissariaat is de veronderstelling dat het orgaan er is voor alle media in ons land. Niets is minder waar: het is er met name voor het behartigen van de belangen van de Publieke Omroep.

Het Commissariaat zou klachten, opmerkingen en wensen vanuit de commerciële sector van de branche serieus moeten nemen en daarop adequaat moeten reageren. Wij hebben in een paar jaar mediaondernemerschap onze les wel geleerd: we hoeven geen support te verwachten van het Commissariaat voor de Media. Via de bestuursrechter en de Europese Commissie zullen we proberen om wel de nodige support te krijgen in onze strijd tegen marktverstoring en concurrentievervalsing door de Publieke Omroep, met staatssteun van de Nederlandse overheid. In de tussentijd weten wij ons verzekerd van de kijker.

Tabel 2.10 Bestuurlijke rechtsoordelen

Datum	Omroep	Aanleiding	Oordeel
4 december	TROS	Website Radar	Door de manier waarop een vergelijkingsmodule in samenwerking met Independer op de website van Radar is opgesteld, maakt de TROS zich schuldig aan het maken van winst door derden. De omroep wordt tot 1 januari 2008 in de gelegenheid gesteld dit aan te passen. Verder beschouwt het Commissariaat het via de verzekeringshulp en hypotheekhulp aanbieden van financiële diensten, al dan niet in een daartoe op te richten stichting, als een niet-toegestane nevenactiviteit.

Tabel 2.11 Waarschuwingen

Datum	Omroep	Programma	Aanleiding
12 april	TROS	Z@ppsport	Niet-toegestane sponsoring van en reclame-uitingen in een programma over een survivaalkamp in de Ardennen en een zomerkamp in Zeeland
23 augustus	Nederlandse Programma Stichting		De NPS heeft in 2006 niet voldoende programma's voor minderheden uitgezonden
19 september	Omroep Max	Sterren op het doek	Niet-toegestane reclame-uitingen en sponsorvermelding van de BankGiro Loterij
18 oktober	NPO	Ordina Open, programmaonderdeel van Studio Sport	Niet-toegestane reclame-uitingen voor Ordina

Tabel 2.12 WOB-verzoeken

Datum	Verzoeker/ appellant	Verzoek	Besluit
9 januari	VCR	Afschriften van de NOS met betrekking tot Colorful Radio als neventaak	De bezwaren van de VCR gaven aanleiding om een deel van de gevraagde gegevens toe te zenden
23 augustus	Gravendeel Advocaten	Financiële gegevens betreffende dvd en video verkoop EO	Een deel van de gevraagde gegevens is naar verzoeker toegezonden

Tabel 2.13 Ontheffingen reclamebepalingen

Datum	Omroep	Programma	Besluit
27 maart	VARA	Mooi weer de Leeuw	In een uitzending van het programma Mooi Weer de Leeuw mogen in het kader van de Stichting Day for Change, een stichting die zich onder meer inzet voor microkredieten, de namen van donerende bedrijven en instellingen worden genoemd (Artikel 52.2 Mw)
2 augustus	NPO	3FM Serious Request	In het programma van Radio 3 FM en het televisieprogramma in het kader van de Serious Request actie voor de slachtoffers in Darfur mogen de namen van donerende bedrijven en instellingen worden genoemd
22 oktober	NPO	3 FM Serious Request	Wijziging van de ontheffing van 2 augustus. De ontheffing geldt voor een actie voor schoon drinkwater ter ondersteuning van het waterprogramma van het Nederlandse Rode Kruis

Tabel 2.14 Ontheffingen zelfpromotie

Datum	Omroep	Programma	Besluit
25 september	VPRO	Ledenwerfcampagne	In de periode van 1 oktober tot en met 31 december 2007 mogen ledenwervende oproepen op televisie worden uitgezonden, met een totale duur van 44 minuten.

3.

“Sponsorregels voor regionale omroepen zouden soepeler moeten”

REGIONALE PUBLIEKE OMROEP

De wijziging van de financieringsstructuur voor de regionale publieke omroepen, waarbij de verantwoordelijkheid voor de financiering geheel is neergelegd bij de provinciebesturen, was voor de regionale omroepen de meest ingrijpende verandering van de laatste jaren. Hoewel nog niet bekend is of de werking van het nieuwe systeem aan de verwachtingen voldoet, zijn er geen signalen dat de overgang van de financiering van het Commissariaat naar provincies tot grote problemen heeft geleid. Wel geven de regionale omroepen regelmatig aan dat zij krap in hun financiële middelen zitten, maar of het financieringssysteem daaraan debet is, is nog maar de vraag. Het nieuwe wettelijke regime wordt in 2008 door het Commissariaat, ROOS en IPO geëvalueerd. In 2007 is het Commissariaat gestart met de voorbereidingen daarvan.

Bij de beoordeling van de jaarrekeningen van de regionale omroepen constateert het Commissariaat regelmatig onduidelijkheid rond bartering. De overeenkomsten die over deze vorm van ruilhandel worden gesloten zijn vaak niet helder, omdat onvoldoende duidelijk is waaruit de tegenprestatie bestaat. Ook van de fiscale risico's die bartering met zich kan brengen zijn de omroepen zich niet altijd voldoende bewust. Door de ervaringen met de individuele omroepen heeft het Commissariaat in 2007 aangekondigd beleidsregels op te zullen stellen, zodat vooraf duidelijk zal zijn aan welke voorwaarden bartercontracten moeten voldoen. In 2008 worden deze beleidsregels gepubliceerd.

Het overgrote deel van de financiën van de regionale omroepen is afkomstig uit publieke middelen. Daarnaast vindt aanvullende financiering plaats door het uitzenden van reclame en het afsluiten van sponsorcontracten. Sponsoring is bij de publieke omroepen maar beperkt mogelijk. Zo komt slechts een beperkt aantal programmacategorieën voor sponsoring in aanmerking.

Bij controle bleek dat verschillende regionale omroepen de regels voor sponsoring niet goed interpreteren, waardoor overtredingen plaats vinden. De meeste van die overtredingen hebben betrekking op de status van de financierer waardoor er niet-toegestane sponsoring en reclame ontstaat.

De lering die uit de hiervoor opgelegde boetes kan worden getrokken, is dat regionale omroepen voorzichtig moeten zijn met het aanvaarden van financiële bijdragen als daar op de achtergrond bedrijven een rol bij spelen.

3.1 ZENDTIJD

De regionale omroepen moeten elke vijf jaar opnieuw een zendtijdaanvraag indienen. In dit kader is bij besluit van 4 september 2007 opnieuw voor vijf jaar zendtijd toegewezen aan de Stichting Omroep Limburg voor de provincie Limburg.

Hoewel inmiddels de relatie tussen de zendtijdtoewijzing en de financieringssysteem is verlaten, dienen regionale omroepinstellingen jaarlijks vóór 1 november bij het Commissariaat een voorstel in ten behoeve van de vaststelling van de hoeveelheid zendtijd vanaf de maand januari van het daaropvolgende jaar. Deze formaliteit is nog in het Mediabeluist gehandhaafd. Het Commissariaat stelt vervolgens vóór 30 november de hoeveelheid zendtijd vast en wijst daarbij tevens de dagen en uren aan en, indien nodig, de omroepzender of -zenders waarop het programma wordt uitgezonden. In 2007 is op verzoek van de Stichting Omroep Gelderland de hoeveelheid vastgestelde radiozendtijd gewijzigd en is het aantal

Gerard Milo, directeur
RTV West

"Mijn internergerichte media-hoogtepunt van 2007 was de aanstelling van Jan van Vegchel als hoofdredacteur van Omroep West. Na een periode van vijf jaar met wisselende hoofdredacteurs kregen we eindelijk een echte journalistiek manager aan het redactionele stuur. Daar was de omroep hard aan toe. Een ander hoogtepunt was de poging van zeven regionale omroepen – waaronder Omroep West – om gezamenlijk een dagelijks extra uur televisie te brengen, geproduceerd door Endemol. Voor het eerst werd door een groot aantal regionale omroepen op brede schaal inhoudelijk samengewerkt; in deze tijd van digitalisering van de ether en kabel een belangrijk goed. De meeste regionalen zitten ergens tussen kanaal 700 en 999, niet echt een plek waar je gemakkelijk naartoe zapt! In 2007 kwamen we ook in aanraking met het Commissariaat. TV West zendt wekelijks Qwesti van Zaken uit, een programma dat zich richt op regionale ondernemers in het MKB segment. Het Commissariaat achtte de wijze van financiering van dit programma, op basis van publiekprivate samenwerking, in strijd met

de sponsorregeling. Dat is erg jammer. Hiermee wordt het in de toekomst voor regionale omroepen vrijwel onmogelijk dit soort programma's - dat voorziet in een behoefte en past binnen de taak van de omroep - te maken. Regionale omroepen beschikken over te weinig middelen om buiten hun basisprogrammering extra activiteiten te ontplooiën en zijn daarvoor altijd afhankelijk van samenwerking met derden. Ik zou graag zien dat het Commissariaat bij OCW een lans breekt om de sponsorregels voor regionale publieke omroepen te versoepelen, mits de journalistieke onafhankelijkheid blijft gewaarborgd. Omdat er nauwelijks commerciële regionale omroepen bestaan, zou dit niet tot concurrentievervalsing hoeven te leiden. Ik zou het ook fijn vinden als het Commissariaat bij de uitvoering van haar taak de omvang, frequentie en aanlevertijd van informatieverzoeken aan omroepen zou afstemmen op de aard en omvang van de omroepen. Ik heb vaak het gevoel dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen bijvoorbeeld NOS en een willekeurige regionale omroep."

uren vastgesteld op 101 per week. Het aantal televisie-uren is niet gewijzigd.

3.2 PROGRAMMA-TOEZICHT

In 2006 heeft het Commissariaat besloten het toezicht op de regionale omroepen in te richten door specifieke thema's te onderzoeken. Bij deze vorm van toezicht kunnen alle dertien regionale omroepen worden betrokken. Zo kan inzicht worden verkregen in het functioneren van de gehele sector ten aanzien van specifieke thema's, trends en ontwikkelingen.

Het Commissariaat heeft een selectie gemaakt van informatieve programmaonderdelen op televisie zoals consumentenprogramma's, infotainmentachtige programmaonderdelen en programma's die economische onderwerpen en ondernemerschap tot onderwerp hebben. Daarnaast zijn de educatieve programmaonderdelen, sportprogramma's en de bij de regionale omroepen in toenemende mate voorkomende regio-soaps en docu-soaps in het onderzoek betrokken. Deze programmaonderdelen zijn vervolgens gecontroleerd op inhoud, totstandkoming (onder meer financiering), sponsoring en (sluik)reclame. De beoordeling is in 2007 afgerond. Het Commissariaat stelde vast dat regionale omroepen steeds vaker creatief gebruik maken van mogelijkheden om hun programma's te financieren. Uitgangspunt is dat sponsoring van publieke omroepen in beginsel niet is toegestaan, maar in een beperkt aantal gevallen is financiering van programma's door derden wel mogelijk. De regels en voorwaarden daarvoor worden door omroepen echter niet altijd goed geïnterpreteerd en dit resulteert in financiële constructies die strijdig zijn met de regels voor reclame en sponsoring voor publieke omroep. Overheidsinstellingen en goededoeleninstellingen worden bijvoorbeeld niet als sponsor beschouwd, zolang zij geen particuliere onderneming uitoefenen, geen goederen of diensten leveren en met hun activiteiten niet deelnemen aan het economisch verkeer. Bijdragen van dergelijke instellingen kunnen zonder problemen door de omroep worden

aangenomen. Regionale omroepen gaan er soms echter ten onrechte van uit dat financiering door overheidsbedrijven ook is toegestaan. Overheidsbedrijven nemen echter wel degelijk deel aan het economisch verkeer en moeten dus als sponsor worden gezien. Ook het aannemen van bijdragen van stichtingen of verenigingen met een door de overheid gefinancierd budget ten behoeve van een maatschappelijk, niet commercieel doel, leverde problemen op voor regionale omroepen. Omdat in dergelijke stichtingen of verenigingen ook het bedrijfsleven participeert, kozen omroepen soms voor het op papier splitsen en toewijzen van financiële bijdragen: de bijdrage van de overheid werd dan toegerekend aan het programma en de bijdrage van het bedrijfsleven aan andere activiteiten binnen het project. Deze papieren constructies staat het Commissariaat niet toe omdat alle kosten voor een programma onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Verder kwam het voor dat omroepen hun programma's ten onrechte onder de noemer sport- of cultuurevenement schaarde, een categorie programma's die in aanmerking komt voor sponsoring. Acht regionale omroepen kregen een boete opgelegd vanwege ongeoorloofde sponsoring en/of sluikreclame.

Programmaquota

De regionale publieke omroepen rapporteren jaarlijks over de uitgezonden percentages Europese, onafhankelijke en recente producties en de percentages oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen. Er wordt gerapporteerd over een steekproef van vier door het Commissariaat aangewezen weken. In 2006 voldeed alleen omroep Zeeland niet aan het vereiste percentage wat betreft het onafhankelijk product. Deze omroep kreeg daarvoor een waarschuwing.

3.3 FINANCIËLE BIJDRAGEN

Sinds 2006 worden de publieke regionale omroepen alleen nog gefinancierd door de provincies.

Tabel 3.1 Bijdragen aan de regionale omroepen (x € 1.000)

Datum	2006	2005
Bijdrage OCW	0	43.561
Bijdrage Provincies	125.788	73.620
Totaal Bijdragen	125.788	117.181

Tabel 3.2 Baten radio en televisie regionale omroepen 2006 (x € 1.000)

Provincie	Omroep	Subsidies	Overige baten		Totaal baten
		Provincie	Reclame en sponsoring	Overig	2006
Friesland	Omrop Fryslân	9.270	2.622	107	11.999
Groningen	RTV Noord	7.629	2.370	139	10.138
Drenthe	RTV Drenthe	7.545	1.143	203	8.891
Overijssel	RTV Oost	9.772	3.707	287	13.766
Gelderland	RTV Gelderland	14.845	2.382	377	17.604
Utrecht	RTV Utrecht	8.320	2.203	293	10.816
Flevoland	Omroep Flevoland	6.609	1.125	14	7.748
Zeeland	Omroep Zeeland	7.022	1.001	34	8.057
Noord-Brabant	Omroep Brabant	14.802	4.984	860	20.646
Limburg	Omroep Limburg	9.208	1.787	345	11.340
Noord-Holland	RTV Noord-Holland	13.055	2.040	654	15.749
Zuid-Holland	RTV West	8.753	4.202	71	13.026
Zuid-Holland	RTV Rijnmond	8.958	4.916	929	14.803
	Totaal baten	125.788	34.482	4.313	164.583

3.4 NEVENTAKEN EN NEVENACTIVITEITEN

Regionale omroepen zijn gehouden hun neventaken en nevenactiviteiten bij het Commissariaat voor de Media te melden. In 2007 werden 4 neventaken gemeld. Het betrof platforms voor zogeheten 'user generated content'. Dat houdt in dat kijkers en luisteraars door de omroepen in de gelegenheid worden gesteld hun eigen nieuws of AV-materiaal op een site van de omroep met anderen te delen.

Verder werden in het verslagjaar 7 nevenactiviteiten gemeld. Het ging om het verrichten van administratieve activiteiten, het verstrekken van kantinefaciliteiten, het verhuren van medewerkers of technici (3x) en het verhuren van parkeerplaatsen aan derden.

Het door Stichting Regionale Omroep West als nevenactiviteit aangemelde verhuren van bedrijfsruimte werd in eerste instantie niet

toegestaan vanwege de concurrentievervalsing die dit zou opleveren. In de beslissing op bezwaar werd echter geoordeeld dat de activiteit als nevenactiviteit was toegestaan aangezien marktconforme tarieven werden gerekend.

Nieuw regime voor neventaken

Publieke omroepen kunnen naast hun hoofdtaak - het verzorgen van het programma waarvoor zendtijd is verkregen - neventaken verrichten. In het nieuwe beleidskader voor de toetsing van neventaken heeft het Commissariaat in 2007 de voorwaarden beschreven waaraan een neventaak moet voldoen en op welke wijze een omroep een voorgenomen neventaak moet aanmelden en onderbouwen.

Dit ter nadere uitleg van het nieuwe toetsingskader dat per 6 oktober 2006 in het Mediabesluit is opgenomen. Volgens het

Mediabesluit moeten neventaken net als de hoofdtaak voorzien in de democratische, sociale en culturele behoeften van de samenleving. Het Commissariaat heeft deze eis in het nieuwe beleidskader vertaald door te stellen dat de voorwaarden die gelden voor de hoofdtaak van de omroep nu ook gelden voor de neventaken. Dat betekent concreet dat neventaken (commercieel) onafhankelijk en vrij toegankelijk moeten zijn, zich richten op een breed publiek dan wel specifieke doelgroepen, en bijdragen aan de ontwikkeling en verspreiding van pluriformiteit en culturele diversiteit in Nederland.

Neventaken van de landelijke publieke omroep worden onder het nieuwe regime vooraf goedgekeurd door de minister van OCW. Lokale en regionale omroepen melden hun neventaken net als voorheen bij het Commissariaat voor de Media. Ze mogen pas starten met het verrichten van een neventaak als het Commissariaat deze heeft goedgekeurd.

Publiek-private samenwerking

Het Commissariaat nam eind 2006 het initiatief om met regionale omroepen en dagbladen van gedachten te wisselen over bestaande en eventueel te ontwikkelen mogelijkheden voor samenwerking tussen omroepen en bedrijven. In de loop van 2007 heeft dit geresulteerd in een verzoek aan twee regionale omroepen om met voorstellen te komen voor publiek-private samenwerking. Deze initiatieven zijn vervolgens in 2007 als pilot goedgekeurd. Afhankelijk van de uitkomsten van deze pilots zal worden bekeken of de regels met betrekking tot publiek-private samenwerking nog aanvulling behoeven.

3.5 BESLUITEN 2007

Een overzicht van besluiten die met betrekking tot de regionale omroep in 2007 zijn genomen.

Tabel 3.3 Sanctiebeschikkingen

Datum	Omroep	Programma	Aanleiding	Boete
10 april	Stichting Omroep Drenthe		De financiële verslaglegging is onvolledig waar het gaat om rechtstreekse sponsorinkomsten (Artikel 56a.1 Mw)	€ 2.700,-
16 oktober	Stichting Regionale Omroep West	Qwesti van Zaken en Zooi	Niet-toegestane reclame-uitingen in en sponsoring van de programma's Qwesti van Zaken en Zooi. (Artikel 52.2 en artikel 52a.1 Mw)	€ 9.750,-
23 oktober	Stichting Omroep Zeeland	Haven 1511	Niet-toegestane sponsoring van het programma Haven 1511 (Artikel 52a Mw)	€ 2.700,-
23 oktober	Stichting RTV Oost	Da Vinci, Van Jonge Leu en Oale Grond	Niet-toegestane reclame-uitingen in het programma Da Vinci en het niet-vermelden van de sponsor in de programma's Van Jonge Leu en Oale Grond. (Artikel 52.2 Mw)	€ 6.000,-
23 oktober	Stichting Regionale Omroep Rotterdam –Rijnmond e.o.	Ik ziet de haven al, Rotterdam Centraal en Zooi.	Niet-toegestane reclame-uitingen in en sponsoring van de programma's Ik ziet de haven al, Rotterdam Centraal en Zooi. (Artikel 52.2 en 52a.1 Mw)	€ 8.700,-
30 oktober	Stichting Samenwerkende Publieke Omroepen midden Nederland / RTV Utrecht	Vitamine U	Niet-toegestane sponsoring van het programma Vitamine U. (Artikel 52a.1 Mw)	€ 2.700,-
20 november	Stichting Omroep Drenthe	Da's nou Drenthe	Niet-toegestane reclame-uitingen in en sponsoring van het programma Da's nou Drenthe (Artikelen 52.2, 52a.1 en 52b.1 Mw)	€ 8.700,-
27 november	Stichting Omroep Limburg	Bob en Bacchus en Take Care	Overschrijding reclamezendtijd, ongeoorloofde sponsoring en niet-toegestane reclame-uitingen in de programma's Bob en Bacchus en Take Care (Artikelen 41a, 52a.1, 52b.3, 55 en 56a.1 Mw)	€ 17.150,-

Henny Everts, RTV Oost

“RTV Oost voelt zich de morele winnaar”

“Mijn mediahoogtepunt van 2007 was dat RTV Oost als ondernemend en innovatief bedrijf bijna werd verkozen tot mediabedrijf van het jaar. Helaas bleef Endemol ons een neuslengte voor als producent van de BNN-donorshow. Toch voelen wij ons de morele winnaar. Ook waren we erg tevreden met de goedkeuring voor het verrichten van een neventaak: het verstrekken van live tv en radio via de mobiele telefoon. We zien dat als een investering in de toekomst. Op middellange termijn verwachten we een toename van mobiel gebruik, vooral onder jongeren. In feite zijn RTV Oost-medewerkers met zo’n mobiel tevens nieuws-correspondent: ze kunnen foto’s en filmpjes maken van gebeurtenissen in hun omgeving waarvan onze vaste nieuwsmensen geen getuige kunnen zijn. Nieuwe media hebben een toegevoegde waarde, ook al is het lastig om als mediabedrijf adequaat in te spelen op de versnippering. De snel veranderende digitale samenleving leidt er helaas wel toe dat de publieke regionale tv-zenders door de machtige kabelaanbieders op onvindbare voorkeursposities zijn gezet. Aan die schande zou het Commissariaat een einde moeten maken door te pleiten voor aangepaste wetgeving. Publieke zenders behoren bij elkaar op een gemakkelijk in te toetsen nummer te worden geplaatst. Als dat lukt, nomineer ik het Commissariaat hoogstpersoonlijk tot mediabedrijf van het jaar 2008!”

Tabel 3.4 Waarschuwingen

Datum	Omroep	Programma	Aanleiding
11 oktober	Stichting Omroep Zeeland	Programmaquota 2006	Waarschuwing omdat de omroep minder dan het wettelijk voorgeschreven percentage (ten minste 50%) Europese producties heeft uitgezonden
30 oktober	Stichting Samenwerkende Publieke Omroepen Midden Nederland / RTV Utrecht	Vitamine U	Naast een bestuurlijke boete, krijgt de omroep een waarschuwing in verband met niet-toegestane reclame-uitingen in het programma Vitamine U
13 december	Stichting Omroep Zeeland	Programmaquota 2006	Waarschuwing omdat de omroep minder dan het wettelijk voorgeschreven percentage (ten minste 50%) Europese producties heeft uitgezonden

Tabel 3.5 Ontheffingen reclamebepalingen

Datum	Omroep	Programma	Besluit
26 juni	RTV Rijnmond	Inzamelingsactie Ronald McDonald huizen	De omroep krijgt voor televisie en voor radio ontheffing van het verbod vermijdbare reclame-uitingen uit te zenden. Dit in het kader van een inzamelingsactie waarvan de opbrengst ten goede komt aan de bouw van twee Ronald McDonald huizen.
25 september	Stichting Omroep Gelderland	Actie Sterren voor Sterren	De omroep krijgt ontheffing van het verbod vermijdbare reclame-uitingen uit te zenden. Dit in het kader van een verslag van de actie ‘Sterren voor Sterren’ georganiseerd door Revalidatiecentrum Groot Klimmendaal in samenwerking met de Stichting Ronald McDonald Kinderfonds.

4.

“Lokale dramaseries absolute
aandachtstrekkers”

LOKALE PUBLIEKE OMROEP

Sedat Bugdaci,
Stadsomroep Den Haag

Lokale omroep is informatievoorziening voor en door de lokale gemeenschap die in de meeste gevallen door vrijwilligers met veel inzet in stand wordt gehouden. Het Commissariaat komt echter ook andere situaties tegen waarin de omroepactiviteiten geheel of voor het overgrote deel worden uitbesteed aan professionele producenten. Deze constructies worden onwenselijk geacht als uitbesteding ertoe leidt dat de omroepinstelling haar verantwoordelijkheid onvoldoende kan waarmaken.

In een beleidsbrief die in november 2007 is verzonden is benadrukt dat lokale omroepen ook bij uitbesteding van activiteiten de zorgplicht hebben om de Mediawet na te leven. Zolang de omroep de regie in handen houdt, hoeft tegen uitbesteding geen bezwaar te bestaan. In de praktijk blijkt echter nogal eens dat er bij de omroepen te weinig zicht is op de wijze waarop de uitvoering plaats vindt en welke partijen daar precies bij betrokken zijn. In die gevallen ligt de zeggenschap feitelijk bij de externe producenten, die op hun beurt de activiteiten ook soms weer deels uitbesteden. Zo is sprake van ketenvorming met het gevaar dat derden financieel voordeel kunnen behalen ten koste van de lokale omroep. Het Commissariaat pleit daarom voor zorgvuldig opgestelde overeenkomsten waarin afspraken zijn opgenomen over de verdeling van verantwoordelijkheden en de verdeling van inkomsten. Om bij uitbesteding redactionele zeggenschap te houden over de inhoud van programmaonderdelen dient de lokale omroep volgens het Commissariaat een deugdelijk redactiestatuut vast te stellen. Bovendien moet de externe producent op de hoogte zijn van het door het programma-beleidsbepalende orgaan (pbo) vastgestelde programmabeleid en dit beleid uiteraard ook daadwerkelijk uitvoeren. Om het lokale karakter van de programmering te bevorderen dient de lokale omroep er tot slot op toe te zien dat degenen die bij de productie van programma's betrokken zijn voldoende binding hebben met de lokale gemeenschap.

Voor goed toezicht op de lokale omroepen is het noodzakelijk dat de omroepen het Commissariaat van de nodige informatie voorzien. Hoewel de omroepen uitvoerig zijn

voorgelicht over de verplichting om jaarlijks informatie te verschaffen over hun financiën, de programmering en het functioneren van het pbo slagen vele van hen er niet in om tijdig en volledig het benodigde materiaal aan te leveren. Sinds enkele jaren accepteert het Commissariaat dergelijk verzuim niet meer. In voorkomende gevallen volgt dan ook een sanctieprocedure wegens overtreding van de medewerkingsplicht die in de Algemene wet bestuursrecht is opgenomen. In 2007 moest aan 74 omroepen een boete worden opgelegd, waarna nog de kans is geboden alsnog gegevens te overleggen. Twintig omroepen lieten na van deze gelegenheid gebruik te maken, wat resulteerde in zogeheten herhaalboetes, die hoger uitvielen dan de boetes die de eerste keer zijn opgelegd.

Om het lokale karakter van de programmering te waarborgen, is in de Mediawet opgenomen dat lokale omroepen ten minste de helft van hun zendtijd moeten besteden aan programmaonderdelen van informatieve, culturele en educatieve aard die in het bijzonder betrekking hebben op het gebied waarvoor de zendtijd is toegewezen. Eigenlijk al sinds de introductie van dit voorschrift moet het Commissariaat vaststellen dat het meer uitzondering dan regel is dat de lokale omroepen aan deze wettelijke verplichting voldoen, zeker als het gaat om de radioprogrammering. Ondanks intensieve voorlichting en het opleggen van boetes is weinig verbetering waar te nemen. Het Commissariaat is van mening dat het tijd is onder ogen te zien dat het programmavoorschrift in de huidige vorm niet realistisch is. Om die reden zou bijvoorbeeld eens kritisch gekeken kunnen worden naar het percentage dat in de wet

In overleg met de gemeente wijzigde Stadsomroep Den Haag in 2007 haar interne structuur. Sedat Bugdaci: "In het vijfjarig bestaan maakte de Haagse omroep een explosieve groei door: in korte tijd zijn naast de hoofdtaken - Den Haag FM en Den Haag TV - twee themakanalen plus FunX, de neventaak voor jongeren gestart. Daar kwam in 2007 de verhuur van faciliteiten als nevenactiviteit bij. Daarnaast is de omroep actief om mediakennis te delen in netwerkmeetings en cursussen. In 2008 lanceren we nieuwe projecten om Hagenaars te geven wat ze van hun omroep mogen verwachten. Parallel aan de groei van de kanalen werd het hoog tijd om ook de bestuurlijke organisatie een upgrade te geven. We wilden het bestuur loskoppelen van de club die verantwoordelijk is voor het programmabeleid, zodat we twee goed functionerende organen binnen de omroep creëren. Dankzij die structuurwijziging ontstond ook weer ruimte om nieuwe bestuurders aan de omroep te binden. Juist door de grote aantrekkingskracht van de kanalen bleken kandidaten snel geïnteresseerd. Zo is het netwerk van de omroep uitgebreid, de professionaliteit toegenomen en staat er nu een moderne bedrijfsvoering. Overigens ging tijdens deze verbouwing achter de schermen, aan de voorkant - op radio en tv - alles gewoon door. Ik juich twee ontwikkelingen toe: de deelname van kijkers en luisteraars aan programma's - het liefst zonder daarvoor geld te vragen - en lokale en regionale dramaserieën. Hoewel kostbaar, zijn die series absolute aandachtstrekkers."

is opgenomen. Aan de minister van OCW is meegedeeld dat het Commissariaat bereid is nadere voorstellen te doen voor aanpassing van de ICE-norm.

4.1 ZENDTIJD

Aan 61 instellingen is in 2007 op hun verzoek zendtijd voor een nieuwe periode van vijf jaar toegewezen. De toegewezen zendtijd stelt de lokale omroepen in staat radio-uitzendingen te verzorgen in de ether en via de kabel (tekst) televisie te brengen, eventueel aangevuld met teletekst. In 5 gevallen werd de zendtijdaanvraag afgewezen. Het betrof in deze gevallen steeds een tweede gegadigde bij een gemeente.

Het Commissariaat wees de zendmachtiging voor lokale omroep in Amersfoort en Leusden in 2007 toe aan De Stadsomroep. Dit in weerwil van de gemeenteraden die de voorkeur gaven aan de nieuwe kandidaat RTV Eemstad. Nadat het Commissariaat de bezwaren van RTV Eemstad, de gemeenten en de gemeenteraad had afgewezen, gingen die vervolgens in beroep bij de rechter. Op 10 april 2008 verwierp de rechter deze beroepen tegen toekenning van de zendmachtiging aan De Stadsomroep.

Van 10 omroepinstellingen werd de zendtijd ingetrokken. In 6 gevallen vanwege een gemeentelijke herindeling. De wet staat per gemeente namelijk slechts één lokale omroep toe. Een fusie van gemeenten leidt dan ook doorgaans tot een fusie van de betrokken lokale omroepen. Van de overige 4 omroepen werd de zendtijd ingetrokken op eigen verzoek en in 2 gevallen omdat niet werd voldaan aan de voorwaarde dat in een periode van een jaar ten minste twee maanden ononderbroken een programma moet zijn uitgezonden dat voldoet aan de eisen van de wet.

Nederland telde eind 2007 in totaal 292 lokale omroepen in 385 gemeenten; 62 daarvan zijn streekomroepen in 175 gemeenten. De dichtheid per provincie verschilt nogal. Zo is Zeeland net als in 2006 de provincie met het laagste aantal lokale omroepen. Van de 13 Zeeuwse gemeenten hebben er slechts 6 een lokale omroep. De provincies Limburg en Utrecht stoten in 2007 Gelderland en Overijssel van de troon en voeren de lijst aan met een bezettingsgraad van respectievelijk 98 procent en 97 procent. In deze provincies heeft vrijwel elke gemeente een lokale omroep.

Het aantal omroepen dat op meerdere platformen (radio, televisie, internet) actief is, neemt ten opzichte van voorgaande jaren nog steeds toe.

Tabel 4.1 Lokale omroepen per provincie in 2007

Provincie	Aantal gemeenten	Gemeenten met lokale omroep	Percentage
Drenthe	12	8	67
Flevoland	6	4	67
Friesland	31	24	77
Gelderland	56	51	91
Groningen	25	19	76
Limburg	40	39	98
Noord-Brabant	68	64	94
Noord-Holland	61	53	87
Overijssel	25	24	96
Utrecht	29	28	97
Zeeland	13	6	46
Zuid-Holland	77	65	84
Totaal	443	385	87

Tabel 4.2 Ontwikkelingen lokale omroep

	2007	2006	2005	2004
Aantal gemeenten in Nederland	443	458	467	483
Aantal gemeenten met lokale omroep	385	404	410	421
Aantal lokale omroepen	292	295	298	301
Aantal lokale omroepen voor meerdere gemeenten	62	66	64	65
Hernieuwde zendtijdtoewijzingen	48	38	46	46
Nieuwe zendtijdtoewijzingen	13	9	18	12
Ingetrokken zendtijdtoewijzingen	10	10	16	4
Verlopen zendtijdtoewijzingen	6	2	5	6

Gebruik van zendtijd door lokale omroepen in 2007**Tabel 4.3 Gebruikte media (1)**

	Aantal	Percentage *
Omroepen met alleen radio	92	33
Omroepen met alleen televisie	1	<1
Omroepen met alleen tekst-tv	2	1
Omroepen met televisie + tekst-tv (geen radio)	11	4
Omroepen met radio + televisie	9	3
Omroepen met radio + tekst-tv	74	27
Omroepen met radio + televisie + tekst-tv	90	32

Tabel 4.4 Gebruikte media (2)

	Aantal	Percentage *
Totaal aantal omroepen met radio	265	95
Totaal aantal omroepen met televisie	111	40
Totaal aantal omroepen met tekst-tv	177	63
Totaal aantal omroepen met teletekst	76	27
Totaal aantal omroepen met een website	267	96

Tabel 4.5 Productie van programmaonderdelen

	Aantal	Percentage *
Omroepen die alle programmaonderdelen zelf produceren	139	50
Omroepen die productie (deels) uitbesteden	140	50
Productie uitbesteed aan:		
andere lokale omroep	25	9
regionale omroep	66	24
stichting/vereniging (bijv. ziekenomroep)	22	8
productiebedrijf	63	23
anders (bijv. NOS of onderwijsinstelling)	35	13

Tabel 4.6 Reclame en sponsoring

	Aantal	Percentage *
Omroepen die geen reclameboodschappen uitzenden	24	9
Omroepen die wel reclameboodschappen uitzenden	255	91
Omroepen die werken met een extern acquisitiebedrijf	86	31
Omroepen die geen gesponsorde programma's uitzenden	218	78
Omroepen die wel gesponsorde programma's uitzenden	61	22

**percentages zijn gebaseerd op de gegevens van de 279 omroepen die informatie hebben opgeleverd*

4.2 INTEGRAAL TOEZICHT

In het kader van het integrale toezicht 2006/2007 dienden 291 omroepen informatie aan te leveren. Daarvan leverden 269 omroepen hun informatie compleet aan. 273 omroepinstellingen (94 procent) deden dit via het elektronische formulier en 14 omroepen (5 procent) leverden een papieren jaarverslag in bij het Commissariaat. 2 omroepen (1 procent) leverden alleen een jaarrekening en/of de notulen van de vergaderingen van het programmabeleidsbepalend orgaan (pbo). 277 omroepen hebben een jaarrekening opgeleverd, al dan niet voorzien van een accountants- of samenstellingsverklaring en 275 omroepen leverden de notulen aan van de vergaderingen van het pbo. Slechts 2 omroepen leverden geen enkele informatie.

Met ingang van mei 2007 heeft het Commissariaat met betrekking tot het niet naleven van de informatieplicht zijn boetesystematiek aangepast en aangevuld. Belangrijkste wijzigingen zijn de mogelijkheid van een verkorte boeteprocedure en de introductie van herhaalboetes. Hierdoor kan omroepen die niet voldoen aan de medewerkings- en informatieverplichting voortaan onmiddellijk een boete worden opgelegd. Bovendien kan de omroep - als die dan nog in gebreke blijft - nogmaals worden beboet.

78 omroepen verzuimden vóór 1 juni 2007 alle informatie aan het Commissariaat aan te leveren. Aan deze omroepen werd wegens het niet tijdig aanleveren van de gevraagde stukken (artikel 5:20 AwB) een sanctiebeschikking van € 150,- opgelegd. Nadere informatie

leidde ertoe dat 4 boetebesluiten werden ingetrokken. Tegen 26 van de overblijvende 74 boetebesluiten is door de betrokken omroepinstellingen een bezwaarschrift ingediend. Van deze bezwaarschriften zijn er 7 niet-ontvankelijk verklaard vanwege te late indiening (6) of het ontbreken van de gronden van bezwaar (1); 3 werden gegrond verklaard en 16 ongegrond.

Aan de 20 lokale omroepinstellingen die vervolgens verzuimden vóór 31 augustus 2007 alsnog alle informatie aan het Commissariaat te doen toekomen, is een boete opgelegd van € 650,-. Tegen dit boetebesluit tekenden 13 lokale omroepinstellingen bezwaar aan. Van deze bezwaarschriften is er 1 niet-ontvankelijk verklaard, maar werd de boete ambtshalve wel verlaagd naar € 500,-. Van 4 omroepen werd het bezwaar gegrond verklaard onder intrekking van de boete; van 3 omroepen werd het bezwaar gegrond verklaard, onder verlaging van de boete naar € 500,-. Van de 5 overige omroepen werd het bezwaar ongegrond verklaard.

Programmavoorschrift

In 2007 verrichtte het Commissariaat een steekproefonderzoek bij 7 lokale omroepen. Naast het ICE-percentage zijn deze omroepen getoetst op de bewaarplicht, de regels rond reclame en sponsoring en het neventakenregime voor omroepwebsites. Bij deze controle zijn diverse overtredingen geconstateerd. Een deel van de omroepen besteedde in haar radioprogrammering te weinig aandacht aan informatieve, culturele en educatieve programmaonderdelen. Ook de bewaarplicht werd door een aantal omroepen niet (volledig) nagekomen. Verder is geconstateerd dat het

maximale reclamevolume per uur en per dag door enkele omroepen werd overschreden. Deels was dat te wijten aan het uitzenden van zelfpromotie of spotjes voor goede doelen. Deze hadden ook buiten de reclameblokken geplaatst kunnen worden, waarmee veelal de overschrijding voorkomen zou zijn. Bij enkele omroepen bleek tevens de omlijsting en de minimumduur van reclameblokken op (tekst-)tv niet geheel conform de regels. Een aantal omroepen liet ook programmaonderdelen sponsoren waar dit niet is toegestaan of vermeldde toegestane sponsoring niet op correcte wijze. Tot slot bleek dat niet alle omroepen hun websites hebben aangemeld bij het Commissariaat en dat een aantal websites een te commercieel karakter heeft.

De resultaten van het onderzoek worden in 2008 aan de betrokken omroepen meegedeeld. Daarnaast zijn de onderzoeksresultaten aanleiding om de voorlichting van de omroepen te intensiveren.

Naar aanleiding van klachten heeft het Commissariaat in 2007 naast de omroepen uit het steekproefonderzoek ook enkele andere lokale omroepen nader gecontroleerd op niet-toegestane reclame en sponsoring. Voor de niet-toegestane sponsoring van het radioprogramma *Spiel Mir Einer*, ontvingen 17 lokale omroepen een waarschuwingsbrief. Ook kreeg Salto, de lokale omroep van Amsterdam, in januari 2008 een boete voor het programmaonderdeel *Schiphol TV*, dat als reclameboodschap werd uitgezonden maar door vorm en inhoud niet voldoende als zodanig herkenbaar was.

Co.Media 119

Gratis muziekprogramma's leiden tot overtredingen

Zeventien publieke lokale omroepen en twee commerciële omroepen hebben onlangs van het Commissariaat voor de Media een waarschuwende brief gekregen omdat het vermoeden bestaat dat zij met het uitzenden van het programma *Spiel mir Einer* de reclame- en sponsorregels overtreden.

Het gaat hierbij om een muziekprogramma dat kant-en-klaar door een evenementenbureau wordt aangeleverd. Dat gebeurt met gesloten beurzen. Als tegenprestatie wordt met omroepen afgesproken hoe vaak en op welk tijdstip het programma wordt uitgezonden. Ook worden afspraken gemaakt over de wijze waarop het programma wordt gepresenteerd en is de omroep verplicht door te linken naar de internetsite van de aanbieder die daar zelf foto- en tekstmateriaal voor aanlevert. In ruil krijgt de omroep vrijkaarten voor evenementen. Naar de mening van het Commissariaat worden met deze gang van zaken zowel de regels voor reclame als sponsoring overtreden.

Door het kosteloos aanbieden van het muziekprogramma levert de aanbieder feitelijk een sponsorbijdrage. Ook het aanbieden van vrijkaarten voor evenementen valt onder de noemer sponsoring, die – enkele uitzonderingen daargelaten – bij de publieke omroep verboden is. Verder heeft het programma dezelfde naam als het evenementenbureau dat de programma's aanbiedt. Hier is sprake van een overtreding omdat het vermelden van een (handels)naam of (beeld)merk in de titel van een programma een niet-toegestane vorm van reclame is. Ten slotte worden ook in het programma zelf de naam en de diensten van de aanbieder gepromoot.

Het Commissariaat heeft omroepen die mogelijk op deze manier te werk gaan gewaarschuwd voor het ongeoorloofde karakter ervan en hoopt te voorkomen dat een groeiend aantal omroepen van deze mogelijkheid gebruik gaat maken. Tegen omroepen die de waarschuwing in de wind slaan kan een sanctieprocedure worden gestart.

Programmabeleidbepalend orgaan

In het kader van het integrale toezicht op het functioneren van de lokale omroepinstellingen (ITZ) ontvangt het Commissariaat onder meer informatie over het functioneren van het programmabeleidbepalend orgaan (pbo). De ITZ-informatie over 2006/2007 is betrokken bij de zendtijdaanvragen van de lokale omroepin-

stellingen waarvan de zendtijd verloopt in 2008. Dit leidde tot een nader onderzoek bij 19 lokale omroepinstellingen. Uit een enquête onder pbo-leden van deze omroepen bleek het pbo van 9 lokale omroepinstellingen voldoende te functioneren. Bij 2 lokale omroepinstellingen was het pbo niet meer actief. Deze omroepen kregen 4 maanden de tijd om alsnog aan het vereiste van een representatief samengesteld en functionerend pbo te voldoen (artikel 45, derde lid, Mediawet). Bij de overige 8 lokale omroepinstellingen functioneerde het pbo onvoldoende. Deze omroepen is te kennen gegeven dat zij bij gelegenheid van ITZ-2007/2008 wederom nader onderzocht zullen worden.

Financiële administratie

Publieke omroepinstellingen dienen alle inkomsten aan te wenden ten behoeve van de programmering en de omroep mag niet dienstbaar zijn aan het maken van winst door derden. Om te controleren of aan deze verplichtingen wordt voldaan, moeten alle lokale omroepen jaarlijks voor 1 juni hun jaarrekening, een accountantsverklaring (als de omroep een jaaromzet heeft van meer dan € 50.000,-), sponsoroverzichten en afschriften van contracten met commerciële partijen naar het Commissariaat sturen. Van 277 omroepinstellingen werd een jaarrekening over 2006 ontvangen; 162 daarvan waren voorzien van een accountants- of samenstellingsverklaring.

Tussen de financiële posities van de lokale omroepinstellingen bestaan grote verschillen. De budgetten van de omroepen in de vier grote steden (G4) wijken niet alleen af van die van de overige instellingen maar ook onderling is de verscheidenheid groot. Verreweg het grootste deel van de inkomsten van de G4 komt voor rekening van de Amsterdamse lokale omroep. Om te voorkomen dat de G4-omroepen het financiële beeld van de sector te veel vertekenen, zijn ze in tabel 4.7 en tabel 4.9 niet opgenomen.

Bij de jaarlijkse beoordeling van de financiën van de lokale omroepen heeft het

Commissariaat geconstateerd dat er grote verschillen bestaan tussen de kwaliteit van de jaarrekeningen. Met een Handboek Financiële verantwoording voor publieke lokale omroepen wil het Commissariaat meer eenduidigheid en uniformiteit scheppen. Het handboek is in conceptvorm begin 2008 voorgelegd aan de OLON en ook de VNG is om advies gevraagd.

Toetsing neventaken en nevenactiviteiten

In het verslagjaar zijn bij de lokale omroepen 31 toetsingen verricht van neventaken en nevenactiviteiten. In 16 gevallen had de toetsing van neventaken betrekking op een internetsite en 3 keer ging het om de verzorging van een themakanaal.

In januari 2007 verleende het Commissariaat goedkeuring aan het eerste lokale themakanaal, 'Piratenradio' van Stichting Lokale Omroep Gemeente Twenterand. Het ging om een ambtshalve genomen nieuw besluit, mede als gevolg van de inwerkingtreding van het nieuwe regime voor neventaken. Eerder had het Commissariaat geoordeeld dat het programma Piratenradio in strijd was met het oude regime. In oktober 2007 werd ook aan Omroepvereniging Dinkelland – Tubbergen en aan Stichting Omroep Heiloo goedkeuring verleend voor het verzorgen van een themakanaal met de naam 'Piratenradio'.

Bij de toetsing van nevenactiviteiten ging het in 4 gevallen om het uitgeven van een schoolagenda, 2 keer om de verkoop van vastleggingen van programmaonderdelen, en 2 keer om de verhuur van faciliteiten. De lokale omroepen in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht meldden bovendien als nevenactiviteit het produceren van de landelijke versie van het radioprogramma FunX van de NPO aan. Het door Stichting Stadsomroep Den Haag als nevenactiviteit verhuren van faciliteiten werd door het Commissariaat verboden als nevenactiviteit. Het bezwaar tegen dit besluit werd evenwel gegrond verklaard, waarmee de nevenactiviteit alsnog werd toegestaan.

Tabel 4.7 Baten en lasten lokale omroep (exclusief G4)

Lokale omroepen	2006			2005		
	Totaal Baten	Totaal Lasten	Saldo	Totaal Baten	Totaal Lasten	Saldo
x € 1.000						
263 omroepen, excl. G4 in 2006	16.084	14.627	1.457	15.247	14.462	785

Tabel 4.8 Baten en lasten G4

Grote 4 gemeenten	2006			2005		
	Totaal Baten	Totaal Lasten	Saldo	Totaal Baten	Totaal Lasten	Saldo
x € 1.000						
Amsterdam	11.195	11.113	82	10.295	9.955	340
Utrecht	895	888	7	882	819	62
Rotterdam	793	685	108	706	755	49-
Den Haag	756	738	18	387	388	1-
Totaal	13.639	13.424	215	12.270	11.918	352

Tabel 4.9 Baten (exclusief G4) opgesplitst naar herkomst

263 omroepen, excl. G4 in 2006	2006		2005	
	x € 1.000	In %	x € 1.000	In %
Reclame	5.863	37	5.306	35
Sponsoring	199	1	190	1
Subsidie	6.735	42	6.356	42
Overige opbrengsten	3.287	20	3.395	22
Totaal Baten	16.084	100	15.247	100

Tabel 4.10 Baten (inclusief G4) opgesplitst naar herkomst

267 omroepen	2006		2005	
	x € 1.000	In %	x € 1.000	In %
Reclame	9.448	32	8.425	31
Sponsoring	199	1	190	1
Subsidie	12.573	42	11.884	43
Overige opbrengsten	7.503	25	7.017	26
Totaal Baten	29.723	100	27.517	100

hierin begrepen G4 omroepen	2006		2005	
	x € 1.000	In %	x € 1.000	In %
Reclame	3.585	26	3.120	25
Sponsoring	-	0	-	0
Subsidie	5.838	43	5.528	45
Overige opbrengsten	4.216	31	3.622	30
Totaal Baten	13.639	100	12.270	100

**Jan Senden,
voorzitter Lokale
Omroep Onderbanken**

"Een fantastische samenwerking"

"Voor mij is het 't allerbelangrijkst dat de omroep goed draait voor de drie mensen die we in vaste dienst hebben en voor de gemeentes. Dat lukt. Bovendien hebben we in 2007 meer uren uitgezonden dan voorheen. Vooral meer live-uitzendingen, maar ook andersoortige formats zoals praatprogramma's, verslagen van raadsvergaderingen, zelfgemaakte commercials en ook jongerenprogramma's, zoals 'Hoe maak je jam?'. Eén keer per jaar zitten we aan tafel met de drie gemeentes: Brunssum, Schinveld en Schinnen. De gemeentes nemen dan hun verlanglijstje mee. Maar," zo benadrukt de voorzitter van de omroep: "Wij blijven baas in eigen huis; wij bepalen wat wordt uitgezonden. In goed overleg, dat wel. We proberen te maken wat de gemeentes aan ons vragen, maar we zijn nu eenmaal gebonden aan de personen die voor de omroep werken en zij maken nu al veel overuren. We hebben natuurlijk wel onze grenzen. Desalniettemin: we doen dit graag! Het is ons vak en daar gaan we voor."

Onze band met de gemeentes is heel nauw. Ik durf het zelfs als 'een fantastische samenwerking' te betitelen. Onze omroep heeft nooit één euro subsidie gewild; wij doen het op eigen kracht. Maar we hebben wel altijd tegen de gemeentes gezegd: als je iets wil, moet je wel betalen. In 2007 bestond Omroep Onderbanken vijftien jaar. Een mooi moment om uit te breiden. Wij willen de gemeente Nuth er graag bij hebben. Dat zit nu in de pen. Nuth heeft nooit een fatsoenlijke omroep gehad. Ze zijn het wel al tien jaar aan het proberen, maar het is al tien jaar een ramp; elke keer loopt het op niets uit. Weggegooid geld. Ik denk daarom dat de inwoners van Nuth heel blij zijn met ons. En de gemeente ook; we hebben bewezen wat we kunnen."

4.3 BESLUITEN 2007

Een overzicht van de besluiten die in 2007 met betrekking tot de lokale omroep zijn genomen.

Tabel 4.11 Sanctiebeschikkingen

Datum	Omroep	Programma	Aanleiding	Boete
8 mei	Stichting Kabelomroep Z-Limburg – Lokale omroep Maastricht	Lokale Omroep Maastricht	Het programma voldoet niet aan het program-mavoorschrift (ICE). Tevens is niet voldaan aan de bewaarplicht (art. 51f onder a Mw.)	€ 2.175,-
20 november	Stichting Lokale Omroep Weesp		De omroep heeft over de jaren 2005 en 2006 niet voldaan aan de informatieplicht.	€ 2.400,-

Tabel 4.12 Beslissingen op bezwaar

Datum	Verzoeker	Onderwerp	Besluit
24 juli	Stichting Stadsomroep Den Haag	Bezwaar tegen het besluit waarbij verhuur van audiovisuele appara-tuur door de omroep als niet-toegestane nevenactiviteit wordt aangemerkt	Het bezwaar wordt gegrond verklaard. De verhuur van audiovisuele apparatuur wordt aangemerkt als toegestane nevenactiviteit, nu blijkt dat dit niet in strijd is met de hoofdtaak en daar zelfs verband mee houdt

Tabel 4.13 Bestuurlijke rechtsoordelen

Datum	Verzoeker	Onderwerp	Besluit
1 mei	Stichting Lokale Omroep Sint-Michielsgestel, Stichting Ohm, Stichting Lokale Omroep en televisie Helmond, Stichting Lokale Omroep Nuenen en Stichting Lokale Omroep Waalre	De Stichting BKB3 heeft het verzoek ingediend om een commercieel radioprogramma uit te zenden onder de naam Radio Decibel	De omroep wordt voor een keuze gesteld. Of er moet binnen drie maanden voor gezorgd worden dat de naam Radio Decibel niet meer gevoerd wordt door een com-merciële omroep of een andere commerciële derde, anders dan de producent van het radioprogramma, of de naam Radio Decibel wordt niet meer gevoerd door de publieke lokale omroepen die tot dan toe deze naam voerden. In dit laatste geval moet bovendien de waarde van de naam Radio Decibel ten goede komen aan de betreffende publieke lokale omroep. Op die manier kan geen sprake meer zijn van meer dan normale winst door de producent die de waarde van de naam verzilverd, noch door de commerciële omroep die gebruik maakt van de 'publieke' naam Radio Decibel. Een sanctieprocedure zal worden gestart als de omroep op 1 augustus 2007 niet aan de bovenstaande verplichting heeft voldaan.
21 augustus	Stichting Plus	Naar aanleiding van beoordelings-brief van 12 april 2007	De samenstelling van het bestuur van de Stichting Plus wordt in strijd geacht met de wettelijke bepaling dat omroepen niet dienstbaar zijn aan het maken van winst door derden. Omdat de omroep heeft toegezegd de bestuurssamenstelling in overeenstemming met de Mediawet te zullen brengen, ziet het Commissariaat af van handhavend optreden. Dat laatste zal alsnog gebeuren als de toezegging na twee maanden niet gestand is gedaan.

Tabel 4.14 Ontheffingen reclamebepalingen

Datum	Omroep	Omschrijving
8 maart	Leudal en Thornekwardier	Ontheffing van de reclamebepalingen in verband met een radioprogramma dat in het teken staat van de Stichting Neema, die zich inzet voor kinderen in een Keniaans weeshuis. De omroep krijgt deze ontheffing om de bedrijven die een bijdrage hebben geleverd aan dit goede doel te kunnen vermelden
8 mei	Stichting RTV Lingewaard	Ontheffing van de reclamebepalingen in verband met een uitzending van het evenement Het Lingewaards Dictee. De opbrengst daarvan zal door Rotary Lingewaard gebruikt worden voor een bijzondere activiteit.
28 augustus	Stichting Lokale Omroep Almelo	Ontheffing van de reclamebepalingen in verband met (een) radioprogramma('s) waarin verslag wordt gedaan van een evenement. Het betreft een veiling ten behoeve van de Gravenruiters, die gehandicapte kinderen in de gelegenheid stellen paard te rijden
7 november	Stichting Lokale Omroep Tholen	Afwijzing ontheffing van de reclamebepalingen voor het televisieprogramma 'Dansen met Thoolse sterren', voor inzamelingsactie Villa Pardoos
20 december	Stichting Radio Zwartewater FM	De omroep krijgt ontheffing van de reclamebepalingen in verband met een radioprogramma dat in het teken staat van een actie voor het KIKa Kinderfonds, het kankerfonds voor kinderen

5.

“Het Gesprek is een
kweekvijver van talent”

COMMERCIELE OMROEP

Voor de in Nederland gevestigde commerciële omroep is het een belangrijk issue dat de concurrentie met de onder Luxemburgse vlag opererende RTL-zenders plaatsvindt op een gelijk speelveld. De opvatting dat het creëren van dat gelijke speelveld moet gebeuren door liberalisering van de regelgeving voor de binnenlandse commerciële omroep, wordt momenteel breed gedragen. De wetgever heeft daarvoor de eerste initiatieven genomen en in navolging daarvan heeft het Commissariaat in 2007 een aantal beleidsregels vastgesteld die de omroepen wat meer armslag geven. Zo is het mogelijk gemaakt om door het verlenen van ontheffing, de naam of het beeldmerk van een sponsor op te nemen in de titel van een gesponsord programmaonderdeel en kan de naam van een bedrijf gebruikt worden in de naam van een commerciële zender. Ook de regels voor slogans en billboards zijn versoepeld.

Naast de versoepelingen die zijn aangebracht in de diverse beleidsregels van het Commissariaat, is in de brief waarmee de minister van OCW jaarlijks wordt geïnformeerd over het voorgenomen handhavingsbeleid opgenomen dat handhaving van regelgeving rond filmonderbrekingen, split screen advertising en het uitzenden van korte reclameonderbrekingen – zogeheten power breaks – in 2008 niet de hoogste prioriteit zal hebben.

Een commerciële uitingsvorm waarover het Commissariaat zich bij de liberalisering van de regelgeving terughoudend heeft opgesteld is product placement. Dit is in lijn met de opstelling van het Europese Parlement dat bezwaren had tegen het voorstel van de Commissie om in de Televisierichtlijn op te nemen dat product placement zou zijn toegestaan. Het Commissariaat blijft product placement beoordelen aan de hand van de bepalingen voor sluikreclame. Het uitgangspunt is dat de scheiding tussen redactie en commercie gewaarborgd is. Dit betekent dat producten of diensten in programma's op neutrale wijze getoond of genoemd worden en dat het publiek niet mag worden aangespoord tot aankoop of afname. Dit uitgangspunt is uiteindelijk ook gehanteerd in de gewijzigde Europese Televisierichtlijn die door het parlement is aangenomen.

Waar wel strikt de hand aan wordt gehouden zijn de regels voor reclamezendtijd. Ook in 2007 bleek uit een steekproefsgewijze controle dat omroepen zich niet altijd houden aan het maximale aantal minuten dat per uur aan reclamezendtijd mag worden besteed. Tegen deze overtredingen is het Commissariaat met sancties opgetreden.

Alle bovenlokale commerciële omroepen in Nederland dienen zich te houden aan wettelijke quotaverplichtingen die voortvloeien uit de Europese richtlijn. De Mediawet schrijft voor welk deel van de zendtijd ten minste besteed moet worden aan Europese, onafhankelijke en recente producties. In 2007 heeft het Commissariaat opnieuw moeten vaststellen dat het voldoen aan de verplichtingen niet voor alle omroepen een eenvoudige opgave is. In het bijzonder de zenders die op specifieke doelgroepen zijn gericht, zoals Net 5 dat met Amerikaanse series en speelfilms vooral veel vrouwelijk publiek bereikt, en nichezenders zoals MTV die bijvoorbeeld in hoofdzaak videoclipjes uitzenden, vinden te weinig Europese producties die bij hun format passen. Het Commissariaat, dat doorgaans wel begrip kan opbrengen voor de problemen van de commerciële omroepen op dit vlak, heeft geen bevoegdheid om structureel ontheffing te verlenen van de Europese quotaverplichtingen. Bij herhaaldelijke overtreding van de regels volgen daarom sancties.

Juriste Linda Brouwers

Juriste Linda Brouwers: "Ik werk al jaren constructief met het Commissariaat voor de Media samen. Zo klopte ik afgelopen jaar aan met vragen over de vergunning voor Het Gesprek en werd professioneel op weg geholpen. Medewerkers zijn flexibel, creatief en realistisch, maar het Commissariaat stelt ook duidelijke grenzen. Namens de BBC en ARTE heb ik veel contacten met distributieplatforms en programmaraden over doorgifte. Hoewel dit buitenlandse zenders zijn, was die affiniteit met kwaliteitszenders misschien wel reden voor tv-zender Het Gesprek om mij als adviseur voor de distributie in te schakelen. Sinds mei 2007 voelde ik mezelf net een rondtrekkend circus. Naast dagelijkse contacten met de verschillende kabelexploitanten en andere distributeurs, hebben we zo ongeveer alle programmaraden bezocht, soms drie op een avond. Gelukkig geven ze Het Gesprek bijna allemaal wél een echte kans. Ik merk dat mensen het - net als ik - en geweldig initiatief vinden. Met de nieuwe look and feel, stevige presentatoren en nieuwe pijlers binnen de programmering sinds

7 april heeft Het Gesprek de stijgende lijn te pakken. Het kost nu eenmaal een à twee jaar om een zender goed neer te zetten, Het Gesprek is een kweekvijver voor jong talent, terwijl ook gevestigde tv-presentatoren – vaak gewend aan interviews van een paar minuten - het als een kans zien waar ze de diepte in kunnen. Inhoudelijk waait er een enorme dynamiek. De complete organisatie bij Het Gesprek, inclusief redactie voor alle programma's, bestaat uit 25 medewerkers. Ter vergelijking: de redactie van Pauw & Witteman alleen bestaat al uit meer mensen..."

Een deel van de commerciële radiostations die gebruik maken van een etherfrequentie is zoals bekend gebonden aan formatvoorschriften. Deze voorschriften hebben hoofdzakelijk betrekking op het uitzenden van een minimumpercentage van een bepaalde muzieksoort. Door de hevige concurrentie op de radiomarkt, waar de bedragen die voor de frequenties zijn betaald moeten worden terugverdiend, houden de stations elkaars gedrag goed in de gaten. Het Commissariaat controleert, ambtshalve of op klacht, of de zenders de inhoudelijke voorschriften naleven. Daarover wordt gerapporteerd aan het Agentschap Telecom dat beslist of handhavend moet worden opgetreden. Eind 2007 is door het College van Beroep voor het Bedrijfsleven voor het eerst in hoogste instantie uitspraak gedaan over een door het AT opgelegde boete waaraan een rapportage van het Commissariaat ten grondslag lag. Slam! FM kreeg een boete omdat in 2005 te veel hitmuziek was uitgezonden.

5.1 TOESTEMMINGEN

In het verslagjaar 2007 zijn 207 toestemmingen verleend voor het uitzenden van een commercieel omroepprogramma: 182 voor algemene omroep en 25 voor bijzondere omroep. Er werden 67 toestemmingen ingetrokken: 30 voor radio, 21 voor televisie en 16 voor kabelkrant. Over het geheel genomen nam het aantal toestemmingen toe met 83. De toename van het aantal toestemmingen in 2007 kan onder meer worden toegeschreven aan de toestemming verleend aan Liliocerus Holding b.v voor het uitzenden van in totaal 24 kabelkrantprogramma's, de (verdere) introductie van digitale televisie met een toename van het aantal themazenders, en de extra toestemmingen voor radioprogramma's als gevolg van de verdeling van restfrequenties in januari 2008.

Tabel 5.1 Toestemmingen voor commerciële omroep

	2007	2006	2005
Tadio	182 (5)	164 (5)	169 (5)
Televisie	194 (82)	168 (69)	130 (31)
Kabelkrant	97	58	101
Totaal	473	390	400

Tussen haakjes het aantal verleende toestemmingen voor bijzondere omroep

Tabel 5.2 Verleende en in gebruik zijnde toestemmingen 2007

	Toestemmingen	Actief
Radio	182	89
Televisie	194	103
Kabelkrant	97	94
Totaal	473	286

Toezichtkosten

Aan het verkrijgen van een commerciële toestemming is de verplichting verbonden om jaarlijks aan het Commissariaat een bedrag te betalen ter vergoeding van de toezichtkosten. De hoogte van het bedrag is afhankelijk van het aantal uitzenduren per dag, het aantal huishoudens dat wordt bereikt en van het gebruikte medium. Voor radio en kabelkranten wordt de helft, respectievelijk een kwart van het televisietarief in rekening gebracht. De vergoeding kent een minimumbedrag van € 113 en kan oplopen tot maximaal € 20.400. In 2007 is over het jaar 2006 een bedrag van € 1.064.605,- in rekening gebracht.

Het Commissariaat heeft in het verslagjaar één beslissing op bezwaar genomen betreffende de hoogte van de aan een commerciële omroepinstelling in rekening gebrachte toezichtkosten. Dit betrof 2Connect Media b.v., waaraan twaalf toestemmingen voor een commercieel radioprogramma waren verleend. De toestemminghouder maakte hiertegen bezwaar omdat hij uit contacten met het Commissariaat meende te mogen opmaken dat met één toestemming kon worden volstaan. In de beslissing op bezwaar van 3 juli 2007 handhaafde het Commissariaat het besluit dat twaalf toestemmingen nodig

zijn. Wel werd het beroep van 2Connect Media b.v. op het vertrouwensbeginsel gehonoreerd, in die zin dat bij wijze van nadeelcompensatie voor de duur van de toestemming slechts één in plaats van twaalf maal toezichtkosten in rekening zal worden gebracht.

Gelieerdheid commerciële etherradio

Gedurende de looptijd (tot 31 augustus 2011) van de vergunningen voor commerciële radio-frequenties toetst het Commissariaat periodiek of er sprake is van verbondenheid tussen de vergunninghouders. De doelstelling van deze zogeheten gelieerdheidtoets is het verkrijgen van inzicht in de vraag of er tussen de houders van de vergunningen sprake is van zodanige verbondenheid dat zij als één instelling moeten worden beschouwd. Eenzelfde instelling heeft slechts recht op één FM-frequentie of samenstel van FM-frequenties.

Bij brief van 15 april 2005 heeft het Commissariaat de vergunninghouders gevraagd of de huidige eigendoms- en zeggenschapsverhoudingen afwijken van de beschrijving van deze verhoudingen ten tijde van de aanvraag van de vergunning. De door de vergunninghouders destijds overgelegde documenten vormden toen geen aanleiding te concluderen dat sprake is van gelieerdheid. Bij brief van 5 februari 2007 is voor de tweede maal informatie over de eigendoms- en zeggenschapsverhoudingen gevraagd. De bij deze gelegenheid door Rebecca Beheer B.V., de Oostelijke Media Groep B.V. en Young City Media B.V. overgelegde documenten vormden aanleiding voor nader onderzoek naar de verbondenheid van deze vergunninghouders. De resultaten van dit onderzoek zullen in de loop van 2008 aan betrokkenen worden voorgelegd.

5.2 PROGRAMMA-TOEZICHT

Het toezicht op de televisieprogramma's van de commerciële omroepen richt zich voor een groot deel op de handhaving van de reclame- en sponsorregels. Op basis van een risicoanalyse selecteert het Commissariaat die programma's waarop het toezicht in het bijzonder

gericht moet zijn. Uitgangspunt is dat nieuwe formats altijd in het toezicht worden opgenomen. Afhankelijk van de bevindingen in de eerste afleveringen wordt besloten of het toezicht een structureel karakter moet krijgen. Programma's waaraan door sponsors wordt bijgedragen, vormen een overtredingsgevoelige categorie en krijgen daarom de nodige aandacht. Voorbeelden zijn lifestyleprogramma's waarin nieuwe producten en diensten worden belicht en programma's die verslag doen van een evenement.

Op zenderniveau wordt gecontroleerd of de regels op het gebied van reclamemaxima en programmaonderbrekende reclame worden nageleefd. Zo kreeg SBS Broadcasting BV in 2007 een boete van € 65.000,- wegens overschrijding van de reclamezendtijd en het op niet-toegestane wijze onderbreken door reclame van het programma SBS6, NET5 en Veronica/Jetix. Ook kreeg de zender een waarschuwing voor het niet duidelijk onderscheid aanbrengen tussen het programma en de reclameboodschappen.

Co.Media 121

Controle reclameregels SBS

SBS Broadcasting B.V. hangt een boete van € 65.000,- boven het hoofd voor het overtreden van de regels voor reclamezendtijd. Het gaat om overschrijding van de maximale duur van een reclameblok (SBS6, Net5 en Veronica/Jetix) en ongeoorloofde programmaonderbrekende reclame (Net5). Bovendien krijgt SBS Broadcasting B.V een waarschuwing voor het niet als zodanig herkenbaar zijn van telewinkelloodschappen op Net5.

In april 2007 hield het Commissariaat een steekproefsgewijze periodieke controle op de reclameboodschappen van de drie SBS zenders. Alle drie bleken ze het maximum een of meer keren te hebben overtreden.

Net5 overtrad de regels voor programmaonderbrekende reclame bij de programma's Justice League en X-men: Evolution. Gezien het tijdstip van uitzending en de overige

programmering zijn deze programma's gericht op kinderen beneden de 12 jaar. Ze duren bovendien allebei korter dan dertig minuten. Het onderbreken door reclame is in dit geval niet toegestaan.

Het telewinkelprogramma Astro op Net5 was door het ontbreken van het Net5 thuiswinkellogo diverse malen niet als zodanig herkenbaar en dus niet duidelijk te onderscheiden van de andere programma's.

Net als in 2006 was er veel aandacht voor SBS6. In verband met het streven naar een gelijk speelveld voor de commerciële omroep is RTL in 2007 als 'nieuwe zender' opgenomen in het toezicht. Dit om een beter beeld te krijgen van wat er bij deze Luxemburgse zender gebeurt met betrekking tot reclame en sponsoring.

Het toezicht op de landelijke radiozenders concentreert zich vooral op omroepen die gepresenteerde programma's uitzenden waarin spelletjes worden gespeeld en prijzen worden weggegeven. In 2007 was er bij het Commissariaat ook aandacht voor de sponsoring van actualiteiten- en nieuwsprogramma's van commerciële zenders zoals BNR. Verder was etheromroep Ujala onderwerp van een mediawettelijke controle. Het Commissariaat gaf de omroep het voordeel van de twijfel en besloot af te zien van een boete voor ongeoorloofde reclame en te volstaan met een waarschuwing.

Nieuwsbericht website, 22 maart 2007

Waarschuwing BNR blijft van kracht

De Raad van State heeft deze week geoordeeld dat een in 2004 door het Commissariaat aan BNR Nieuwsradio gegeven waarschuwing geen invloed heeft op de rechtspositie van BNR. Daarmee staat deze waarschuwing niet open voor bezwaar en beroep. Dit betekent dat het Commissariaat het door BNR gemaakte bezwaar niet-ontvankelijk had moeten verklaren. De Raad heeft daar met zijn uitspraak nu zelf in voorzien.

De waarschuwing betrof een uitzending van het programma ICT-Nieuws waarmee naar het oordeel van het Commissariaat het sponsorverbod werd overtreden omdat de uitzending achtergronden gaf bij het nieuws en actualiteitswaarde had. De wet bepaalt dat nieuws- en actualiteitenprogramma's niet gesponsord mogen worden.

In eerste instantie had het Commissariaat indertijd het voornemen een boete op te leggen. Die is toen omgezet in een waarschuwing, onder meer omdat er bij BNR onduidelijkheid bleek te bestaan over de interpretatie van het begrip actualiteiten. Deze waarschuwing blijft nu van kracht.

Programmaquota 2006

Alle commerciële omroepen dienen de volledige programmeringgegevens van vier aangewezen steekproefweken (één per kwartaal) aan het Commissariaat ter beschikking te stellen ter controle van de naleving van de programmaquota. Omroepen met een bereik van minder dan 75 procent van het aantal huishoudens dat is aangesloten op het omroepnetwerk kunnen volstaan met een opgave van de door die omroep uitgezonden percentages. Van de grote commerciële zenders voldeden SBS Broadcasting op Net5 en de zenders van MTV Networks BV niet aan het percentage Europees product. De toezegging van deze laatste in 2004 dat in ieder geval muziekzender MTV vanaf 2006 vanwege meer reguliere programmaonderdelen meer Europees product zou uitzenden, is niet waargemaakt. Het percentage Europese producties op deze zender is in 2006 zelfs verder gedaald. Beide zenders kregen hiervoor van het Commissariaat een waarschuwing. Nog 5 andere (abonnee) omroepen kregen een waarschuwing omdat zij in 2006 onvoldoende Europees en/of Nederlandstalig product hadden uitgezonden. Van de overige commerciële omroepen voldeden negen pornozenders niet aan het percentage Europees product. Verder kregen 3 omroepen een waarschuwing omdat ze niet hadden voldaan aan de informatieplicht ten aanzien van de programmaquota 2006.

Jacqueline Bierhorst,
directeur SLAM!FM

**“SLAM!FM is een
echt jongerenmerk”**

“Direct na de overname van SLAM!FM door 2HMedia in december 2005 kregen wij te maken met de controle op formatverplichtingen. Controles vinden achteraf plaats. Het zou prettig zijn om ook vooraf te kunnen afstemmen hoe men naar zaken kijkt,” tipt Jacqueline Bierhorst, directeur SLAM!FM. “Ik denk dat dit veel ellende kan voorkomen. Onze ervaring is dat het lastig is om vooraf duidelijkheid te krijgen over de regels. Jarenlang hebben partijen, waaronder verschillende gerechtelijke instanties, uiteenlopende interpretaties gegeven aan de uitleg van hitmuziek en het berekenen van het verplichte percentage muziek van Kavel A5. Het is goed dat er regels zijn, het was echter vervelend en kostbaar dat er verschil van inzicht bestond over deze regels.

SLAM!FM is ontzettend gegroeid in 2007. Het is vervelend dat mediabureaus en adverteerders vooral kijken naar het marktaandeel tien jaar en ouder en jongeren niet als hoogste prioriteit zien. Je doet niet echt mee als je onder de twee procent scoort. SLAM!FM is een echt jongerenmerk, we staan in de Top 3 van stations waar jongeren naar luisteren... Onlangs hebben wij onze uitzendlicentie voor SLAM!TV ontvangen van het Commissariaat. Hiermee is

Voor het niet voldoen aan de programmaquota over 2005 werd aan SBS in 2007 een boete van € 13.500,- opgelegd. Vier (abonnee)omroepen kregen een waarschuwing omdat zij in 2005 niet hadden gerapporteerd over de quota.

Tabel 5.3 Programmaquota 2006 commerciële omroepen (selectie)

	A. Europese productie (≥ 50%)	B. Onafhankelijke Europese productie (≥ 10%)	C. Recente productie (% van kolom B) (≥ 33%)	D. Oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige productie (≥ 40%)
Nick Jr.	35	44	92	100
MTV The Netherlands	33	31	100	6
Nickelodeon	28	27	98	49
The Music Factory (TMF)	65	65	100	0
TMF NL	73	61	100	13
Net 5	15	14	88	63
SBS 6	66	20	89	83
Talpa (Tien)	82	64	73	41
The Box	46	46	100	3
Veronica / Jetix	60	56	88	82

5.3 BESLUITEN 2007

Een overzicht van besluiten die met betrekking tot de commerciële omroep in 2007 zijn genomen.

Tabel 5.4 Sanctiebeschikkingen

Datum	Omroep	Programma	Aanleiding	Boete
9 januari	Stichting Rotterdamse TV-Producties (RNN7)	Correct Sport Studio	Reclame- en sponsorovertredingen (Artikelen 71m.1 en 71k.2 Mw)	€ 8.250,-
3 april	SBS Radio B.V. FM - Caz	Wacht u voor de hond	Reclame-overtredingen in het radioprogramma (Artikel 71m.1 Mw)	€ 4.050,-
22 mei	SBS/TV 10 B.V.	Programmaquota 2005	Het uitzenden van te weinig Europese producties en van te weinig oorspronkelijk Nederlands- en Friestalige programma's. (Artikel 71n.1, en artikel 71o.1 Mw)	€ 13.500,-
30 oktober	SBS Broadcasting B.V.	NET5, Veronica/ Jetix en SBS6	Overschrijding van de reclamezendtijd en het op niet-toegestane wijze onderbreken van de programma's SBS6, NET5 en Veronica/ Jetix door reclame. SBS krijgt voorts een waarschuwing voor het niet duidelijk onderscheid aanbrengen tussen het programma en de reclameboodschappen. (Artikel 71g.4 Mw)	€ 65.000,-
13 november	Telecom Vision International B.V. - Hotradio 93 FM/ Hotradio Plus	ANP Nieuws in Hotradio 93 en FM/Hotradio Plus	Bestuurlijke boete wegens niet-toegestane sponsoring van het ANP-nieuws (Artikel 71k.5 Mw)	€ 10.000,-

het startsignaal gegeven om naast SLAM!FM ook SLAM!TV in heel Nederland op de kabel en via andere distributievormen gedistribueerd te krijgen. Tot dusver is SLAM!TV via IP te bekijken en heeft het station daar ruim 350.000 kijkers per maand. Op 1 Juni 2008 startte SLAM!TV in CAIW - Naaldwijk en omgeving. Opnieuw een mijlpaal waar wij en ook veel jongeren heel blij mee zijn!"

Tabel 5.5 Beslissingen op bezwaar

Datum	Appellant	Omschrijving	Beslissing
10 april	BNR Nieuwsradio	Bezwaar tegen de waarschuwing van het Commissariaat inzake de niet-toegestane sponsoring van het programma BNR Laat	Niet-ontvankelijk
8 mei	SBS Broadcasting BV / TV10	Bezwaar vaststelling programmaquota 2006 en 2007	Kennelijk niet-ontvankelijk
19 juni	Talpa TV BV	Bezwaar tegen de waarschuwing voor de plaatsing van billboards met de evenementensponsors van het programma 'De Wedstrijden'	Niet-ontvankelijk
		Bezwaar tegen de motivering van het vaststellen van het oogmerk in de zin van artikel 71m, eerste lid, Mediawet	Ongegrond
		Overige bezwaren van Talpa	Ongegrond
		Bezwaren Eredivisie en Sponsorloterij	De bezwaren worden niet-ontvankelijk verklaard (ontbreken van een voldoende rechtstreeks belang)
24 juli	TV Digitaal B.V.	Bezwaren inzake handhavingsverzoek TROS: toelaatbaarheid van themakanaal Sterren.nl	Ongegrond, themakanaal is toegestaan
30 oktober	VCR c.s.	Bezwaar inzake de acquisitie van de Ster voor FunX	Ongegrond, is toegestaan
30 oktober	TV Digitaal B.V.	Bezwaren themakanalen NPO	Ongegrond, themakanalen toegestaan
30 oktober	MTV Networks B.V.	Bezwaren themakanalen NPO	Ongegrond, themakanalen toegestaan
6 november	TV Digitaal B.V.	Toetsing Sterren.nl	Ongegrond, het themakanaal is getoetst en toegestaan
18 december	TV4U B.V.	Bezwaar ontheffing percentage Nederlands- en Friestalige programma's in programma Action Now	Gegronnd, het percentage wordt voor de jaren 2007, 2008 en 2009 vastgesteld op 0%, onder voorwaarde dat programmaformat niet wijzigt

Tabel 5.6 Handhavingsverzoeken

Datum	Verzoeker	Onderwerp	Besluit
20 februari	TV Digitaal B.V.	Themakanaal TROS Sterren.nl	Handhavingsverzoek afgewezen
1 mei	Betaco BV – 8 FM	Merknaam Radio Decibel	Handhavingsverzoeken met betrekking tot gebruik van de merknaam Radio Decibel en de website decibel.nl en radiodecibel.nl door Blue Bopp Producties, worden afgewezen

Nico Silvius,
Waterstad FM

“Nog steeds verliefd op FM-radio”

“We maken radio met ons hart en draaien vooral leuke Nederlandstalige muziek die bij andere omroepen weinig of niet aan bod komt, met ook aandacht voor regionale artiesten.” Dat is, in een notendop, de mediamissie van Nico Silvius, directeur van RADIONL en Waterstad FM. Bij het uitrollen van die missie kregen Silvius & Co onlangs een welkome steun in de rug. Van de twaalf rest-frequenties wist RADIONL er maar liefst elf te bemachtigen. “Wij waren zelf zeer verrast over het grote aantal nieuwe frequenties, al was de verwerving nog best lastig. Het moment waarop de toets door Economische Zaken en het Agentschap Telecom werd uitgeschreven, was namelijk het drukste moment van het jaar binnen ons bedrijf. Dit betekende dat we er ook tijdens de kerst en zelfs met oud en nieuw aan hebben moeten werken, maar dat was het zeker waard. De elf nieuwe frequenties vormen een geweldige aanvulling op ons commerciële radiobedrijf. Ik heb alle nieuwe snufjes op mijn bureau staan, variërend van IP-radio's tot het luisteren via mobiele telefoon, maar in de praktijk gebruik ik het amper. Eigenlijk ben ik nog steeds verliefd op de ouderwetse FM-radio.”

Tabel 5.7 Waarschuwingen

Datum	Omroep	Programma	Omschrijving
23 januari	St. Radika	Radio Amor FM	Diverse overtredingen (Artikelen 71f, eerste lid, 71g, vierde lid en 71m, eerste lid, van de Mediawet)
3 mei	Huissen TV		Sponsorvermeldingen in uitzendingen zijn niet op de juiste manier geplaatst
16 augustus	SBS Broadcasting B.V.	DVD Today (Net 5) en My best Friends (Veronica)	Op niet-neutrale wijze in beeld brengen van producten van de sponsor(s)
30 oktober	Net5	Astro TV	Reclameboodschappen niet duidelijk als zodanig herkenbaar en niet duidelijk onderscheiden van het overige programma
8 november	MultiCultural Events and New Dutch Media B.V.	Ujala Radio	Diverse overtredingen (Artikel 71f, eerste lid, 71m, eerste lid, en 71k, tweede lid, van de Mediawet)
28 november	SBS6	Live-uitzending wedstrijd Ajax-PSV om de Johan Cruijff Schaal	Sponsorbijdrage vermeld op aftiteling programma

Tabel 5.8 Ontheffingen Nederlands- Friestalig – Artikel 71o Mediawet

Datum	Omroep	Programma
9 januari	Game Network b.v.	Voor het programma Game Network wordt voor maximaal drie opvolgende kalenderjaren, tot en met 2009, ontheffing verleend. Het percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen zal gedurende die periode op nul staan.
6 februari	WorldMadeChannel B.V.	Voor het televisieprogramma WorldMadeChannel wordt voor 2007 en 2008 ontheffing verleend van de verplichting een bepaald percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen uit te zenden.
27 maart	Your Channels B.V.	Voor het televisieprogramma Golfers TV wordt voor drie jaar ontheffing verleend. Voor 2006 wordt het aandeel Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen 0%, voor 2007 10%, voor 2008 15% en voor 2009 25%.
8 mei	Game Network B.V.	Voor het televisieprogramma Babestation2 via de satelliet, wordt het percentage Nederlands- of Friestalige programma's op nul vastgesteld voor de duur van de verleende toestemming, onder de voorwaarde dat het programmaformat niet wordt gewijzigd en het programma zich niet mede op Nederland gaat richten.
5 juni	Christoffer Productions & Beheer B.V.	Voor het televisieprogramma The Family7 channel wordt het percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen vastgesteld op 10% voor 2007, 15% voor 2008 en 25% voor 2009.
12 juni	Orbitmovies.com b.v.	Voor het programma DIA wordt het percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen uiterlijk tot 21 november 2009 op nul vastgesteld, mits het programmaformat niet wijzigt.
25 september	TV4U B.V.	Voor het televisieprogramma ActionNow wordt het percentage Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen vastgesteld op 0% voor 2006, 10% voor 2007, 15% voor 2008 en 25% voor 2009.
16 oktober	Notion Pictures & Net	Voor het programma Podium TV wordt het percentage Nederlands- of Friestalige programma's vastgesteld op 0% voor 2007, 10% voor 2008, 15% voor 2009 en 25% voor 2010.

Tabel 5.9 Ontheffingen Europese producties – Artikel 71n

Datum	Omroep	Omschrijving
6 februari	WorldMadeChannel B.V.	Voor het televisieprogramma WorldMadeChannel wordt ontheffing verleend. Het percentage Europese producties voor dit programma wordt vastgesteld op 15% voor het jaar 2007 en 25% voor het jaar 2008.
27 maart	Arrivo on Demand	Ontheffing wordt verleend aan Chellomedia B.V. voor de televisieprogramma's Arrivo Oostenrijk, Arrivo Duitsland, Arrivo Noorwegen, Arrivo Zweden en Arrivo Zwitserland. Het percentage Europese producties voor deze programma's wordt vastgesteld op 25% voor de jaren 2005 tot en met 2007.
27 maart	IBS/Broadcast-marketing	Aan Stichting The Angel wordt voor het televisieprogramma Faith ontheffing verleend. Het percentage Europese producties voor dit programma wordt vastgesteld op 0% voor het jaar 2007, 10% voor het jaar 2008, 15% voor het jaar 2009 en 25% voor het jaar 2010.
24 april	IBS/Broadcast-marketing	Aan Stichting The Angel wordt voor het televisieprogramma Angel ontheffing verleend. Het percentage Europese producties voor dit programma wordt vastgesteld op 0% voor het jaar 2007, 10% voor het jaar 2008, 15% voor het jaar 2009 en 25% voor het jaar 2010.
5 juni	Christoffer Productions & Beheer B.V.	Voor het televisieprogramma The Family7 channel wordt ontheffing verleend. Het percentage Europese producties voor dit programma wordt vastgesteld op 10% voor het jaar 2007, 15% voor het jaar 2008 en 25% voor het jaar 2009.
12 juni	TV4U B.V.	Ontheffing wordt verleend voor het televisieprogramma ActionNow Het percentage Europese producties voor dit programma wordt vastgesteld op 0% voor het jaar 2006, 10% voor het jaar 2007, 15% voor het jaar 2008 en 25% voor het jaar 2009.
7 november	IBS/Broadcastmarketing	Voor de televisieprogramma's Intimacy en Touch wordt het percentage Europese producties vastgesteld op 0% voor het jaar 2007, 10% voor het jaar 2008, 15% voor het jaar 2009 en 25% voor het jaar 2010. Als voorwaarde geldt dat het programmaformat van beide themakanalen niet wordt gewijzigd.

Tabel 5.10 Ontheffingen reclamebepalingen

Datum	Omroep	Omschrijving
13 september	Westlandse Omroep Stichting (WOS RTV)	Ontheffing van het verbod vermijdbare reclame-uitingen uit te zenden in verband met de verslaglegging van een gesponsorde autotocht naar Gambia met als doel een bijdrage te leveren aan de bouw van een psychiatrisch ziekenhuis in Gambia.

Tabel 5.11 Ontheffingen titelsponsoring

Datum	Omroep	Omschrijving
1 november	Het Gesprek	Voor dertien uitzendingen van het programma Opinio wordt onder voorwaarden ontheffing verleend. Het programmastatuut moet in overeenstemming worden gebracht met de eisen voor redactionele onafhankelijkheid van programmamakers jegens sponsors (artikel 71k, eerste lid, van de Mediawet)
28 november	MTV Networks B.V.	Verzoek wordt afgewezen voor de titel Bodyjam

6.

“Films zijn steeds sneller
beschikbaar”

In 2007 heeft het Commissariaat een aantal keren moeten besluiten in een geschil tussen een kabelexploitant en een programmaraad. Programmaraden brengen advies uit over de samenstelling van het wettelijke minimumpakket van 15 televisie- en 25 radiozenders.

De kabelexploitanten zijn in beginsel verplicht het advies van de programmaraden op te volgen. Slechts als er sprake is van zwaarwichtige redenen kan van het advies worden afgeweken. Bij zwaarwichtige redenen kan gedacht worden aan het niet kunnen regelen van auteursrechten of aan de situatie dat opvolgen van het advies de exploitatie van het kabelnet in gevaar brengt. Naar het zich laat aanzien zullen de programmaraden in 2008 hun advieswerk voortzetten. In het vorige jaarverslag werd melding gemaakt van gezamenlijk overleg met het ministerie van OCW, de VNG en de Vecai (thans NLKabel geheten) over het invoeren van een co-reguleringsmodel waarin marktonderzoek en een klantenpanel in de plaats zouden moeten komen van advisering door programmaraden. Dit overleg heeft tot op heden nog niet geleid tot wetgeving.

Meningsverschillen tussen kabelexploitanten en programmaraden hebben niet altijd betrekking op het al dan niet opnemen van een bepaald programma in het minimumpakket. In het verslagjaar deed de Raad van State uitspraak in een door het Commissariaat ingesteld beroep, in welke zaak de geldigheidsduur van een advies centraal stond. UPC vond dat omwille van de stabiliteit geen jaarlijks radio-advies nodig was, terwijl de programmaraad er op stond jaarlijks te adviseren. De Raad van State oordeelde dat de actualiteitswaarde van een advies zo belangrijk is dat de geldigheidsduur deel uitmaakt van het advies. Afwijken van de door de programmaraad vastgestelde geldigheidsduur van zijn advies mag dus ook alleen als daar zwaarwichtige redenen voor zijn.

6.1 HANDHAVING

De Mediawet bepaalt in artikel 82k dat de abonnees op de kabel een pluriform samen-

gesteld wettelijk minimumpakket moet worden geboden van 25 radio- en 15 televisieprogramma's. Een door de gemeenteraad ingestelde programmaraad adviseert over het minimumpakket en de kabelexploitant mag alleen om zwaarwichtige redenen van dat advies afwijken. Klachten met betrekking tot de overige programma's (de programma's van het standaardpakket die niet behoren tot het wettelijke minimumpakket), moeten worden voorgelegd aan de OPTA. In 2007 heeft het Commissariaat 4 besluiten genomen naar aanleiding van verzoeken om bestuursrechtelijke handhaving van artikel 82k.

Artikel 82i

In artikel 82i van de Mediawet is vastgelegd welke programma's de kabelexploitant verplicht moet uitzenden naar alle aangesloten: het zogeheten must carry pakket. Dit artikel heeft in 2007 tot één handhavingverzoek geleid. Het betreft het verzoek van de Programmaraad Rijnland Bollenstreek om bestuursrechtelijke handhaving jegens Lijbrandt Telecom vanwege het niet uitzenden van de radioprogramma's Holland Centraal, Omroep West en Vlaanderen Internationaal. Bij besluit van 2 juli 2007 stelt het Commissariaat dat Omroep West en Vlaanderen Internationaal inmiddels worden uitgezonden. Met betrekking tot Holland Centraal legt het Commissariaat de kabelexploitant een boete op van € 1,-

Artikel 82k

In 2007 heeft het Commissariaat op 4 door programmaraden ingediende verzoeken om bestuursrechtelijke handhaving van artikel 82k Mediawet een besluit genomen. Het Commissariaat nam 2 beslissingen op bezwaar naar aanleiding van besluiten op verzoeken om handhaving van artikel 82k Mediawet. In dit kader heeft de Rechtbank 1 uitspraak gedaan op een beroep.

Dennis Bekenkamp, UPC

Dennis Bekenkamp, senior content manager bij UPC: "Voor mij gaat het mediajaar 2007 de geschiedenisboeken in als het jaar waarin topfilms steeds sneller beschikbaar zijn voor de consument. Bijvoorbeeld via onze eigen dienst video-on-demand. Op het moment dat je films kunt kopen op dvd, of huren bij de videotheek, kun je ze ook bestellen via ons interactieve platform. Eén van de onderdelen van mijn functie is het contact onderhouden met de programmaraden. Dat loopt meestal goed, al verliep de fusie tussen twee programmaraden in Gelderland-Oost wat minder soepel; dit was een lang en moeizaam traject. Wat mij is opgevallen met betrekking tot het Commissariaat is dat sommige mensen nog wel eens geneigd zijn te denken dat een afgegeven uitzendlicentie automatisch betekent dat ook de distributie is geregeld. Dat is een misverstand."

Besluiten

Besluit van 2 juli 2007 tot afwijzing van het verzoek van de Programmaraad Rijnland Bollenstreek om bestuursrechtelijke handhaving van artikel 82k jegens de kabelexploitant Lijbrandt Telecom. Lijbrandt weigert een deel van het programmaraadadvies op te volgen. De programmaraad heeft in zijn advies een aantal programma's opgenomen die Lijbrandt niet kan of wil uitzenden. Met zijn besluit stelt het Commissariaat echter vast dat het radioprogramma Deutschlandfunk en de televisieprogramma's ARTE en TVE inmiddels worden uitgezonden en dat BBC1 en BBC2 niet voor uitzending beschikbaar worden gesteld. Met betrekking tot het tegelijkertijd ingediende verzoek om bestuursrechtelijke handhaving van artikel 82i - Lijbrandt zendt het must carry-programma van de lokale omroepinstelling Holland Centraal niet uit - legt het Commissariaat de kabelexploitant een boete op van € 1,- en laat deze weten dat bij voortdurende overtreiding, in die zin dat Lijbrandt niet binnen 30 dagen dit programma uitzendt, wederom een besluit zal worden genomen betreffende deze overtreiding.

Besluit van 10 juli 2007 tot afwijzing van het verzoek van de Programmaraad Amstelveen om bestuursrechtelijke handhaving van artikel 82k jegens Casema met betrekking tot de uitzending van de radioprogramma's FunX en Radio 227; het tegelijkertijd ingediende handhavingsverzoek van de programmaraad met betrekking tot de Concertzender neemt het Commissariaat niet in behandeling. Het Commissariaat stelt dat FunX inmiddels wordt uitgezonden en dat Radio 227 om financiële redenen niet door de programma-aanbieder beschikbaar wordt gesteld voor uitzending. Casema heeft voor wat betreft het laatstgenoemde programma derhalve zwaarwichtige redenen om van het programmaraadadvies af te wijken. Met betrekking tot de Concertzender zijn partijen nog in onderhandeling zodat van een definitief niet volgen van het programmaraadadvies nog geen sprake is.

Besluit van 18 september 2007 tot (hernieuwde) toewijzing van het handhavingsverzoek van 30 augustus 2006 van de Regionale Programmaraad Gooi en Omstreken

(RPGO). Dit besluit volgt op de uitspraak van de Rechtbank Alkmaar op 12 juli 2007 waarin de rechter de beslissing op bezwaar van het Commissariaat van 30 januari 2007 vernietigde. De waarschuwing aan Multikabel om het radioadvies van de RPGO binnen zes maanden op te volgen was volgens de rechter geen op rechtsgevolg gericht besluit van het Commissariaat. Het bezwaar van Multikabel daartegen had daarom niet-ontvankelijk verklaard moeten worden. Het Commissariaat stelt in zijn nieuwe besluit vast dat het programmaraadadvies nog steeds niet wordt opgevolgd en legt Multikabel een boete op van € 13.000,-.

Besluit van 18 december 2007 tot afwijzing van het verzoek van Radio 227 om bestuursrechtelijke handhaving jegens @Home. Radio 227 meent dat haar programma, dat door de betrokken programmaraad in het wettelijke minumpakket is geadviseerd, te allen tijde kosteloos moet worden uitgezonden door de kabelexploitant. Naar het oordeel van het Commissariaat biedt de Mediawet echter geen basis voor deze opvatting en heeft @Home een zwaarwichtige reden om het programmaraadadvies voor wat betreft Radio 227 niet te volgen, nu Radio 227 alleen een overeenkomst met @Home wenst te sluiten indien haar programma kosteloos wordt uitgezonden.

Besluit van 8 januari 2008 tot intrekking van het besluit van 18 september 2007 (Multikabel), naar aanleiding van de intrekking van het handhavingsverzoek van de RPGO. De RPGO trekt zijn verzoek in na de toezegging van Multikabel dat door de koppeling met het omroepnetwerk van Casema de programma's Bright FM en Radio 227 op korte termijn ook in Laren zullen worden doorgegeven.

Beslissingen op bezwaar

Beslissing op bezwaar van 30 januari 2007 tot ongegrondverklaring van het bezwaar van Multikabel tegen het besluit van 10 oktober 2006 waarbij het handhavingsverzoek van Regionale Programmaraad Gooi en Omstreken (RPGO) jegens Multikabel is toegewezen. Het Commissariaat stelt zich op het standpunt dat Multikabel geen zwaarwichtige redenen heeft om, voor zover het de doorgifte van de radioprogramma's Bright FM en Radio 227 in

de gemeente Laren betreft, het programma-raadadvies niet te volgen. Multikabel gaat in beroep bij de Rechtbank Alkmaar.

Beslissing op bezwaar van 4 december 2007 tot ongegrondverklaring van de bezwaren van de Programmaraad Amstelveen tegen het besluit van 10 juli 2007 waarbij het verzoek tot handhaving van de Programmaraad Amstelveen jegens Casema wat betreft Radio 227 is afgewezen en voorzover het betreft de Concertzender niet in behandeling is genomen. Het Commissariaat stelt dat de Concertzender noch Radio 227 beschikbaar worden gesteld voor uitzending in het wettelijke minimumpakket. Casema heeft derhalve zwaarwichtige redenen om het programma-raadadvies niet te volgen. De Programmaraad Amstelveen gaat in beroep bij de rechter.

Rechterlijke uitspraken

Met betrekking tot het verzoek van 8 programmaraden begin 2006 om bestuursrechtelijke handhaving jegens UPC inzake het voornemen van deze kabelexploitant om aan de radioadviezen een geldigheidsduur van 2 jaar toe te kennen stelt de Raad van State met zijn uitspraak van 31 oktober 2007 dat in verband met het behouden van de actualiteitswaarde het verbinden van een geldigheidsduur aan een advies inherent is aan de adviestaak van een programmaraad. Zwaarwichtige redenen kunnen er evenwel toe leiden dat de kabelexploitant het advies niet hoeft te volgen. Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State was het Commissariaat genooddaakt nieuwe beslissingen op bezwaar te nemen, rekening houdend met die uitspraak. In zijn nieuwe beslissingen op bezwaar van 18 december 2007 heeft het Commissariaat vastgesteld dat UPC geen zwaarwichtige redenen heeft om van de programma-raadadviezen af te wijken, ook niet voor wat betreft de geldigheidsduur daarvan.

Co.Media 122

UPC gebonden aan looptijd programma-advies

UPC moet zich houden aan de looptijd van het programma-advies voor het radiopakket zoals

die is vastgesteld door de programmaraden. Dat is de strekking van de uitspraak van de Raad van State inzake het hoger beroep dat het Commissariaat voor de Media instelde tegen de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam.

Het hoogste rechtscollege vindt de actualiteitswaarde van het programma-advies zo belangrijk voor de representativiteit van het radiopakket, dat de geldigheidsduur deel uitmaakt van het advies. De regelgeving die van toepassing is op het advies zelf, geldt dus tevens voor de geldigheidsduur. Om die reden mogen kabelexploitanten alleen van de geldigheidsduur afwijken als daar zwaarwegende redenen voor zijn.

Met deze uitspraak bekrachtigt de Raad van State de uitspraak van de rechtbank inzake de beroepsprocedure van de programmaraden tegen de beslissing van het Commissariaat om niet handhavend op te treden tegen UPC. Deze kabelexploitant had namelijk eenzijdig besloten het radioadvies 2005-2006 met een jaar te verlengen en het radioadvies 2006-2007 niet in behandeling te nemen. De kabelexploitant wilde abonnees zo meer stabiliteit bieden ten aanzien van de samenstelling van het radiopakket en een langere geldigheidsduur zou ook aantrekkelijker zijn voor programma-aanbieders. Het Commissariaat vond dat UPC hiermee niet in strijd met de Mediawet had gehandeld omdat de kabeelaar als het gaat over de geldigheidsduur van het advies niet gebonden zou zijn aan de mediawettelijke bepalingen die voor de programmaraden gelden. De rechtbank kon zich in de redenering van het Commissariaat niet vinden en verklaarde het beroep van de programmaraden gegrond. UPC voldeed niet aan het in de Mediawet vastgelegde vereiste dat er sprake moet zijn van zwaarwegende redenen om van de geldigheidsduur van het advies af te wijken. De Raad van State heeft dit nu met zijn uitspraak bevestigd.

Het Commissariaat acht het van belang dat met de uitspraak van de Raad van State helderheid is ontstaan over de wijze waarop met de geldigheidsduur dient te worden omgegaan en neemt een nieuwe beslissing op bezwaar.

Wim Niemeijer, RPGO

"We vertegenwoordigen de televisiekijker van Nederland"

Wim Niemeijer, voorzitter RPGO, voluit Regionale Programmaraad Gooi en Omstreken: "In 2007 hadden wij als regionale programmaraad een conflict met kabelmaatschappij Multikabel over de doorgifte in Laren. Multikabel erkent niet dat wij als programmaraad bevoegd zijn om Multikabel te adviseren. We hebben daar verschillende gesprekken over gevoerd met hen en met de gemeenteraad van Laren. Helaas wenst Multikabel nog altijd niet de technische voorzieningen door te voeren die nodig zijn om ervoor te zorgen dat ook Laren de zenders krijgt die elders in ons gebied gewoon te ontvangen zijn. Ik vind dat het Commissariaat voor de Media noodzakelijk, nuttig en adequaat werk verricht. Het Commissariaat bevordert dat wij ons werk op een goede manier kunnen doen. Als programmaraad vertegenwoordig je de televisiekijker van Nederland. Dat is een belangrijke rol."

7.

“Onze zender klinkt vol,
warm en helder”

OVERIGE MEDIAZAKEN

7.1 MEDIAMONITOR

Tijdelijke wet mediaconcentraties

Op 13 juni 2007 is de Tijdelijke wet mediaconcentraties (Twm) in werking getreden. Met deze wet zijn de regels voor mediacross-ownership versoepeld (zie ook hoofdstuk 1). De Mediamonitor van het Commissariaat heeft in de wet een wettelijke basis gekregen. In de Twm is vastgelegd dat het Commissariaat de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) adviseert over fusies en overnames op de mediamarkten om concentratie van opinie-macht te voorkomen. Sinds de invoering van de wet heeft de NMa het Commissariaat in drie zaken om advies gevraagd.

Bij de overname van Sky Radio door Telegraaf Media Groep (TMG) werd het gezamenlijke marktaandeel, met 24,6 procent van TMG op de dagbladenmarkt en 17,3 procent van Sky Radio op de radiomarkt, vastgesteld op 41,9 procent. Dat is minder dan het maximum van 90 procent dat geldt voor de combinatie van de twee betrokken markten.

Uitgever Wegener en investeringsmaatschappij Mecom kwamen uit op een gezamenlijk marktaandeel van 28,9 procent van de dagbladenmarkt. Daarmee werd het maximum van 35 procent dat geldt voor deze markt, niet overschreden.

RTL Nederland nam Radio 538 over van Talpa Media. Ook deze overname was goedgekeurd. Het marktaandeel van RTL op de televisie-markt was 24,4 procent. Radio 538 kwam uit op een marktaandeel van 11,2 procent op de radiomarkt. Samen hadden zij een aandeel van 35,6 procent: minder dan het maximum van 90 procent dat geldt voor de combinatie van deze twee markten.

De Twm is van kracht tot 1 januari 2010 en zal met het oog op de snelle ontwikkelingen op de mediamarkt begin 2009 worden geëvalueerd. Als daar aanleiding toe is, kan de werking van de wet per koninklijk besluit worden verlengd.

Rapport Mediaconcentratie in Beeld 2006

In het zesde rapport Mediaconcentratie in Beeld staat de ontwikkeling van de dagbla-

denmarkt over de afgelopen twintig jaar centraal. Verder zijn net als in voorgaande rapporten gegevens over de ontwikkelingen op het gebied van mediamarkten en media-bedrijven opgenomen en worden de trends beschreven. Tegelijk met het rapport lanceerde de Mediamonitor de geheel vernieuwde website www.mediamonitor.nl. De website biedt onder meer een actueel overzicht van mediabedrijven en mediamarkten en informatie met betrekking tot de Tijdelijke wet mediaconcentraties.

Ontwikkeling dagbladenmarkt 1987 – 2006

In de periode 1987 tot 2006 is de totale oplage van betaalde dagbladen met bijna een vijfde afgenomen van 4,5 naar 3,7 miljoen exemplaren. Het gezamenlijke marktaandeel van de zes grootste uitgevers in 1987 bedroeg ruim zestig procent. In 2005 beschikten de drie overgebleven uitgevers over ongeveer negentig procent op een overigens sterk krimpende markt. De aanbiederconcentratie ontwikkelde zich van matig tot sterk.

Kernkranten

Uit een analyse door de Mediamonitor blijkt dat zelfs als dagbladtitels blijven bestaan, het landelijke en buitenlandse nieuws in die titels vaak identiek is aan dat van andere titels. Om deze concentratieontwikkeling te kunnen volgen, introduceert de Mediamonitor de term 'kernkrant'. Een kernkrant is een krant met uniek landelijk en buitenlands nieuws, waaraan al dan niet regionaal en lokaal nieuws wordt toegevoegd in de vorm van een of meer titels en/of edities. Het aantal kernkranten is sinds de jaren tachtig gehalveerd. Van een deel van de verdwenen kernkranten bleef de titel gehandhaafd doordat zij deel zijn gaan uitmaken van een andere kernkrant. In de periode van 1995 tot 2003 fuseerden veel kernkranten tot één nieuwe titel: Brabants Nieuwsblad en Dagblad DeStem gingen bijvoorbeeld op in BN – DeStem. Vanaf 2003 resulteerde de komst van het nieuwe AD opnieuw in het verdwijnen van kernkranten. Vooral bij de regionale dagbladen is het aantal kernkranten drastisch teruggelopen: steeds vaker delen deze dagbladen hun nationale en internationale nieuws met zuster-titels van dezelfde uitgever. Ze onderscheiden zich

Frank Otten, Hardenberg-FM

Frank Otten, eigenaar van Hardenberg-FM: "Mijn persoonlijke mediahoogtepunt? Daar hoeft ik niet lang over na te denken: het feit dat Hardenberg-FM binnen vier jaar is opgeklimmen tot best beluisterde radiostation van onze regio. Vorig jaar besloot Hot Radio om zijn etherfrequentie aan een ander te verhuren. Wij hadden deze frequentie graag overgenomen, maar volgens Hot Radio droeg ons succes bij aan het feit dat het voor hen commercieel gezien niet meer rendabel was om deze frequentie in Hardenberg te exploiteren. De kracht van Hardenberg-FM schuilt in het format: no nonsense radio zonder brullende deejays. Qua sfeer valt Hardenberg-FM wel te vergelijken met Sky Radio. Dankzij de professionele uitstraling van onze commercials en promo's adverteren nu ook landelijke organisaties bij ons, zoals Opel, Alfa Romeo, Kia en Kwik-Fit. De uitzendkwaliteit zit 'm in het geluid en het unieke stereo-effect. Hardenberg-FM klinkt vol, warm en helder. We zijn begonnen als evenementen-zender, maar omdat hier relatief vaak evenementen zijn, mochten we de etherfrequentie houden. Nu maken we zo'n vijf keer per jaar de zender vrij voor een evenement uit de regio. Mijn favoriet is het Nazomerfestival, waar veel lokale artiesten optreden en mensen spelletjes komen doen. Over het algemeen wordt het Commissariaat voor de Media als 'politieagent' aangemerkt. Onze ervaring is anders. We zien het Commissariaat als controlerende, adviserende en meedenkende organisatie, waar we op elk mediavlak voor informatie en ondersteuning terecht kunnen."

Figuur 7.1 Kernkrant: HDC-dagbladen

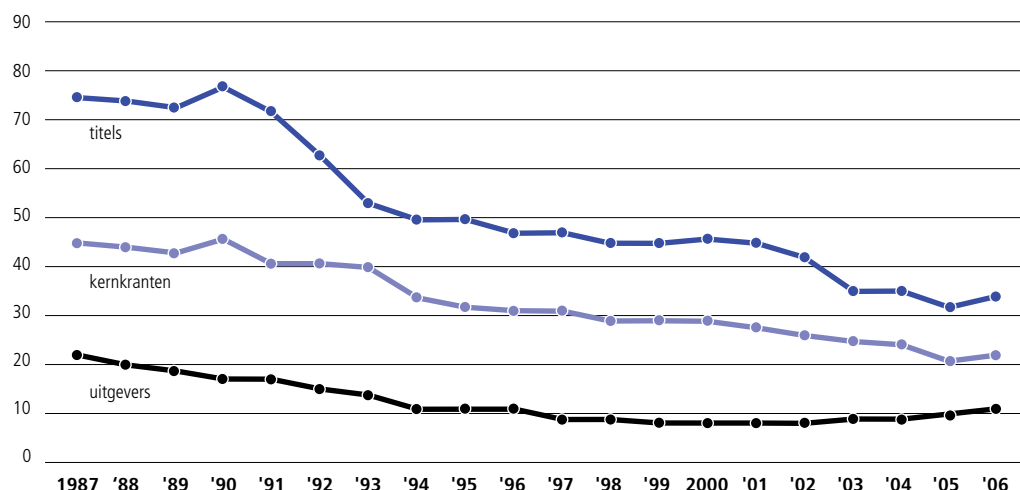

onderling alleen nog door een enkel regionaal bericht op de voorpagina en afzonderlijke pagina's met regionaal nieuws. Met ingang van deze rapportage telt de Monitor naast het aantal titels voortaan óók het aantal kernkranten, als unieke redactionele product-eenheden voor bovenregionaal nieuws.

Lokale dagbladedities

Geheel tegen de trend nam het aantal lokale edities in de afgelopen twintig jaar toe van 120 naar 138. Een inhoudsanalyse van de lokale berichtgeving in tien dagbladedities van 1987 en 2006 laat zien dat zowel het aantal berichten gericht op één gemeente als

Figuur 7.2 Aantal uitgevers, kernkranten en titels op de markt voor betaalde dagbladen

Bron data: Cebuco

de gemiddelde omvang van de berichten licht is afgenomen. De lokale berichtgeving heeft in 2006 wel een duidelijker plaats binnen de krant gekregen: deze is vaker in het regionale deel en op de voorpagina te vinden.

De totale omvang van de regionale berichtgeving is toegenomen. Een groot deel daarvan blijkt echter afkomstig van andere edities van dezelfde titel. Vooral de edities van de AD-titels hergebruiken bestaande, lokale berichten van andere edities. Ook TMG en Mecom doen dit, terwijl Wegener – verantwoordelijk voor 72 van de in totaal 138 lokale edities in Nederland – juist vasthoudt aan de exclusiviteit van zowel bovenregionale als regionale berichtgeving. Daarmee is Wegener's bijdrage aan de pluriformiteit in de dagbladpers groter dan die van de andere dagbladuitgevers.

7.2 TOEZICHT NICAM

Het Commissariaat voor de Media is belast met het metatoezicht op het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM). Dit toezicht richt zich zowel op de kwaliteit van de classificaties als op de criteria die het instituut gebruikt om te bepalen of de classificatie betrouwbaar, valide, stabiel, consistent en nauwkeurig is. De steekproef voor het kwaliteitsonderzoek wordt jaarlijks in overleg met het Commissariaat opgezet.

Over de gegevens die in het rapport van het NICAM worden opgenomen, hebben partijen in een convenant afspraken gemaakt. Het Commissariaat heeft vastgesteld dat de Kijkwijzer in 2006 over het algemeen uitstekend heeft gewerkt.

Zo viel het aandeel juist geclassificeerde televisieprogramma's en bioscoopfilms met respectievelijk 96 en 90 procent in 2006 duidelijk hoger uit dan in 2005. Ook het percentage juist geclassificeerde trailers kwam met 80 procent hoger uit dan in het jaar daarvoor, met dien verstande dat het Commissariaat op dit punt nog ruimte ziet voor verbetering. De classificatie voor videoclip in de Kijkwijzer is verder verfijnd om clips te kunnen classificeren op geweld en seks. Ten aanzien van de uitvoering kon worden geconcludeerd dat alle uitzendingen op basis van de classificaties op het juiste tijdstip werden uitgezonden. Uitzondering was het tijdstip van uitzending van trailers dat in 96 procent van de gevallen correct was.

Ondanks het feit dat de plaatsing van de pictogrammen van de Kijkwijzer verplicht is, laat de naleving van deze verplichting ook in 2006 te wensen over. Zo verzuimden de omroepen TROS en Veronica wederom de pictogrammen in hun programmagidsen af te drukken en lieten verschillende dag- en weekbladen de plaatsing achterwege.

De validiteit van de classificaties wordt door het Commissariaat als voldoende beoordeeld. Het aantal klachten steeg in 2006 weliswaar met 26 procent van 293 tot 372, maar slechts 9 procent hiervan werd uiteindelijk gegrond verklaard.

Ondanks de goede resultaten zijn er toch regelmatig kritische geluiden over het functioneren van de Kijkwijzer te beluisteren. Deze kritiek is waarschijnlijk terug te voeren op verwarring over de begrippen 'schadelijkheid' en 'geschiktheid'. De Kijkwijzer classificeert namelijk uitsluitend op schadelijkheid voor minderjarigen en laat de geschiktheid van de programma's buiten beschouwing. Het NICAM beraadt zich op een manier om in de toekomst ook informatie te geven over de mate van geschiktheid van audiovisuele content voor minderjarigen.

7.3 EVENEMENTENZENDERS

Op grond van artikel 82c, lid 2, van de Mediawet kan het Commissariaat aan natuurlijke of rechtspersonen toestemming verlenen door middel van een omroepzender (dus via de ether) een radioprogramma voor een bijzonder doel uit te zenden dat een beperkt bereik heeft of van beperkte duur is. Voor het gebruik van frequentieruimte moet vervolgens een vergunning worden aangevraagd bij het Agentschap Telecom van het Ministerie van Economische Zaken. De zenders die voor bijzondere doelen worden ingezet, worden aangeduid als evenementenzenders.

Het Commissariaat hanteert het beleid dat het bijzondere doel betrekking moet hebben op het ter plekke verslag doen van of het ondersteunend zijn aan een evenement dat een relatie heeft met het beperkte uitzendgebied. Er is sprake van een evenement als het gaat om een culturele manifestatie, sportwedstrijd, beurs of een soortgelijke gebeurtenis, waarbij publiek aanwezig is en die niet afhankelijk is van de vraag of er via de ether aandacht aan wordt besteed.

In 2007 verleende het Commissariaat 65 toestemmingen voor het gebruik van een

evenementenzender en wees het 5 aanvragen af. Er is één beslissing op bezwaar genomen naar aanleiding van een besluit tot afwijzing van een aanvraag.

7.4 BELEIDSREGELS

Sportregeling ingetrokken

Per 1 mei 2007 heeft het Commissariaat de Beleidsregels Sportprogramma's ingetrokken. Concreet betekent dit dat het toezicht van het Commissariaat zich niet meer richt op de omgeving van de sportwedstrijden. Verslagen van sportwedstrijden worden alleen nog beoordeeld aan de hand van het reguliere evenementenregime als het gaat om het in beeld brengen van reclame-uitingen in het stadion, en het sluikreclameregime als het gaat om de toevoegingen die de omroep zelf heeft aangebracht.

Ontheffingen zelfpromotie verlengd

Na evaluatie van de effecten van de tijdelijke Ontheffing Zelfpromotie voor de commerciële omroep en consultatie van de sector, heeft het Commissariaat besloten de ontheffingen voor de commerciële en de publieke omroep voor onbepaalde tijd te verlengen. Zelfpromotie is een bijzondere vorm van reclame, waarbij de omroeporganisatie haar eigen producten, diensten, programma's en netten aanprijst. Om te voorkomen dat zelfpromotie alleen in de reclameblokken uitgezonden kan worden, heeft het Commissariaat in 2005 besloten zowel publieke als commerciële omroepen hiervoor een generieke ontheffing te verlenen. Deze ontheffingen liepen af op 1 juli 2007. Om sluikreclame (bijvoorbeeld bij program-magerelateerde belpelletjes) te voorkomen is in de ontheffing voor de commerciële omroep duidelijk aangegeven aan welke voorwaarden het vertonen van producten moet voldoen.

7.5 CONSUMENTEN-AUTORITEIT

Sinds begin 2006 is het Commissariaat voor de Media sectorspecifieke toezichthouder voor de Consumentenautoriteit als het gaat om de regels uit de Europese Televisierichtlijn over

reclame, sponsoring en telewinkelen. De taak van het Commissariaat bestaat eruit handhavend op te treden als een uitspraak van de Stichting Reclame Code (SRC) over inbreuken op het gebied van de Televisierichtlijn niet wordt opgevolgd. In 2007 leverde dit geen zaken op.

7.6 INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Europese Werkgroep Toezichthouders

Op 30 oktober woonde het Commissariaat een bijeenkomst van de 'Working Group of the AVMS Regulatory Authorities' bij. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de toezichthouders op de omroep in de 27 lidstaten van de EU, kandidaat-lidstaten zoals Turkije en de landen van de Europese Economische Ruimte (EVA) zoals Noorwegen. Er werd gesproken over de implementatie van de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten en de passage over onafhankelijk toezicht in die nieuwe Europese richtlijn. Ook stond op de agenda de samenwerkingsovereenkomst die de toezichthouders uit Zweden (SBC) en het VK (OFCOM) hebben gesloten inzake televisiestations die in het VK gevestigd zijn maar hun programma's richten op Zweden. Verder was er discussie over de betekenis van een uitspraak van het Europese Hof van Justitie over een bspel in een show van de Oostenrijkse publieke omroep. In die uitspraak gaf de Europese rechter aan in welke gevallen er sprake kan zijn van telewinkelen in de zin van de richtlijn. De Europese Commissie gaf een presentatie over mobiele televisie. De Commissie verwacht dat daar een flinke impuls voor de Europese audiovisuele industrie en werkgelegenheid van kan uitgaan. Een laatste onderwerp waren de haatzaaiende programma's die via de satelliet in Europa worden verspreid. Het belang van samenwerking en informatie-uitwisseling tussen nationale toezichthouders werd onderstreept.

Contact Comité

Het Contact Comité, het overlegorgaan waarin de nationale autoriteiten (vooral ministe-

ries) met de Europese Commissie discussiëren over de interpretatie en toepassing van de Richtlijn Televisie zonder Grenzen, kwam in 2007 één keer bij elkaar. Op die bijeenkomst op 20 november 2007 werd gesproken over de nieuwe Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten die aan het einde van het jaar is vastgesteld. Op 1 januari 2010 moeten de lidstaten de richtlijn hebben omgezet in hun nationale wetgeving (implementatie). In 2008 zullen een aantal bijeenkomsten van het Contact Comité worden georganiseerd om nader stil te staan bij de implementatie. Vooral de reikwijdte van de nieuwe Richtlijn die betrekking heeft op audiovisuele mediadiensten, is een belangrijk discussieonderwerp. Ook werd gesproken over het eerdergenoemde samenwerkingsprotocol tussen de Zweedse SBC en de Britse OFCOM. Tot slot stond diversiteit in de audiovisuele media op het vlak van ras, etniciteit en nationaliteit op de agenda. De Commissie gaf een toelichting op het conceptrapport dat is opgesteld aan de hand van de antwoorden van de lidstaten op een eerder verspreide vragenlijst. De Commissie neemt aan dat vooral tv een grote rol speelt in de wijze waarop allochtonen en minderheden door autochtonen worden bekeken en ook in de wijze waarop allochtonen en minderheden zichzelf beschouwen. Stereotypering van bepaalde groepen in de media kan leiden tot xenofobie en racisme. Bovendien kan het ertoe leiden dat deze groepen zich van de betrokken media afkeren en informatiebronnen uit eigen kring zoeken, met een negatief effect op de integratie.

EPRA

Het European Platform of Regulatory Authorities (EPRA) biedt de Europese toezichthouders op de omroep de gelegenheid tot het voeren van overleg en het uitwisselen van informatie over beleid en toezicht in de praktijk. De vergaderingen die de EPRA in het voor- en najaar houdt, worden ook door vertegenwoordigers van de Raad van Europa en de Europese Commissie bijgewoond. Dunja Mijaotvic, directeur van toezichthouder CRA uit Bosnië-Herzegovina, werd in 2007 verkozen als nieuwe EPRA-voorzitter.

Op 17 en 18 mei kwamen de Europese toezichthouders bijeen in Praag. De onafhankelijkheid

Ad Swartjes,
Telegraaf Media Groep

"Samenhangend mediabeleid moet het credo zijn"

Ad Swartjes, CEO Telegraaf Media Groep: "De inwerking-treding van de Tijdelijke Wet Mediaconcentraties was een zeer belangrijke gebeurtenis voor de Telegraaf Media Groep. Deze wet maakt het voor ons, en andere dagbladuitgevers, eindelijk mogelijk om mee te kunnen groeien met het veranderende media- en marktgedrag van consumenten en adverteerders. Het Commissariaat voor de Media speelde hierin een belangrijke rol. Als onafhankelijk orgaan stelden zij de noodzaak tot vernieuwing van de mediawetgeving bij de Nederlandse overheid aan de kaak. Inmiddels is dat punt voor iedereen wel duidelijk. Met de komst van de nieuwe wet kreeg TMG bijvoorbeeld de mogelijkheid het belang in Sky Radio Group te verhogen van 28 procent naar 85 procent. Een lang gekoesterde wens. 's Lands meest succesvolle radiogroep vormt sindsdien een belangrijke pijler onder TMG. Niet dat de regelgeving rond het onderwerp crossownership hiermee is afgesloten. Een belangrijke ontwikkeling staat nog in de wacht, namelijk dat de tijdelijke wet moet worden omgezet in een definitieve wet. In het huidige mediaklimaat moet een samenhangend mediabeleid het credo zijn, in plaats van regelgeving voor een specifiek onderdeel van de sector. Het creëren van een level playing field, waarbij zowel alle private als publieke marktpartijen gelijke startkansen krijgen, is essentieel. Op dit punt ligt voor het Commissariaat voor de Media nog een belangrijke taak in het verschiet."

van toezichthouders was het eerste onderwerp op de agenda van de plenaire vergadering. De discussie toonde aan dat de meeste wettelijke waarborgen voor onafhankelijkheid en het functioneren van toezichthouders zijn te vinden in Oost- en Zuid-Europa. De West- en Noord-Europese landen vertrouwen op hun traditie van onafhankelijkheid, en denken zonder veel wettelijke regels toe te kunnen. In een werkgroep stonden de belpelletjes centraal die niet alleen in Nederland veel stof hebben doen opwaaien. In presentaties van de Britse OFCOM en het Belgische CSA werd de vraag opgeworpen of bepaalde bellen niet als telewinkelen moeten worden aangemerkt. Een andere werkgroep had als thema mediaconcentratie en gevolgen voor de pluraliteit. Commissariaatsmedewerker Quint Kik gaf een presentatie over de Monitor Mediaconcentraties. Hij beschreef de resultaten van vijf jaar toezicht op mediaconcentraties. Ook ging hij in op de tijdelijke wet mediaconcentraties in Nederland en de wenselijkheid van een Europese monitor mediaconcentraties. Naast het Commissariaat gaven ook de Italiaanse en het Franse CSA presentaties. In de discussie werd nader ingegaan op de verhouding tussen specifiek mediatoezicht en algemeen mededingingstoezicht. Een derde werkgroep ging over voorwaarden voor nieuwe diensten van de publieke omroep en er waren presentaties van de toezichthouders uit het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en Navarra. In de twee eerstgenoemde landen gelden gedetailleerde voorwaarden voor nieuwe activiteiten van de publieke omroep. Verschillende landen lichtten toe hoe ze omgaan met vergunningverlening voor nieuwe diensten.

De najaarsbijeenkomst was op 3 en 4 oktober in Sofia. Ook tijdens deze vergadering stond de herziening van de Richtlijn op de agenda. Lang werd stilgestaan bij situaties waarbij de dienst aanbieder zich bewust in een ander land vestigt om de regels van het land waarop hij zich richt te omzeilen. In een werkgroep werd aandacht besteed aan product placement waarbij een belangrijk onderwerp was of de journalistieke onafhankelijkheid gevaar loopt door de liberalisering op Europees niveau. In een andere werkgroep werd gesproken over

de invoering van digitale ether televisie en -radio. De Europese Commissie wil dat in 2012 volledig is omgeschakeld naar digitale etheruitzendingen. Verder hielden de toezichthouders uit Hongarije en Turkije presentaties over de technische en praktische aspecten van monitoring. Duidelijk is dat toezichthouders in het proces van monitoren steeds meer overgaan tot digitalisering, zowel wat opslag als wat analyse betreft. Aan het slot van de bijeenkomst was er een presentatie van de EBU, de Europese belangenorganisatie van publieke omroepen, waarin vooral aandacht uitging naar een eerlijke verdeling van het digitale spectrum onder marktpartijen.

EPRA/ERG

Op 18 en 19 oktober kwamen op het Italiaanse eiland Capri voor de eerste keer in de historie de Europese toezichthouders op de media (EPRA) en telecom (ERG) samen. Het thema van het congres was convergentie van media en telecom en de gevolgen daarvan voor de regulering. Veel sprekers hielden een pleidooi voor een lichte regulering van nieuwe diensten om nieuwe ontwikkelingen niet te zeer te frustreren. Sommigen braken een lans voor een gecombineerde toezichthouder op media en telecommunicatie zoals de Italiaanse AGCOM en de Britse OFCOM. Anderen, waaronder het Commissariaat, stelden dat het toezicht ook op andere wijze efficiënt georganiseerd kan worden. Tijdens de paneldiscussie kwam de rol van zelf- en co-regulering aan de orde en de vraag of samengaan van toezichthouders wenselijk is. Een ander veel terugkerend thema in de presentaties en discussies was het belang van een goede regeling van auteursrechten om de ontwikkeling van nieuwe diensten en platforms niet te veel te belemmeren.

Oekraïne

Beleidsmedewerker Marcel Betzel bezocht op uitnodiging van de Raad van Europa op 20 november 2007 de National Television and Radio Broadcasting Council of Ukraine in Kiev. Samen met twee afgevaardigden van de toezichthouders in Hongarije en Frankrijk gaf hij de Oekraïense collega's workshops over monitoring, bescherming van minderjarigen en toezicht in het algemeen.

Overige internationale bijeenkomsten

Het Commissariaat was tevens vertegenwoordigd bij de volgende bijeenkomsten:

- Symposium 'De grenzen van omroep' op 6 juni 2007 in Leuven, georganiseerd door de Vlaamse Regulator voor de Media. Onderwerpen: de definitie van omroep, de reikwijdte van de Audiovisuele Mediadiensten Richtlijn en regulering van nieuwe diensten als IPTV. Beleidsmedewerker Marcel Betzel had zitting in het deskundigenpanel.
- Themadag over nieuwe diensten bij de BBC in Londen op 7 september 2007. Aanleiding voor deze bijeenkomst vormde de nieuwe tienjarige concessie voor de BBC per 1 januari 2007.
- Bijeenkomst van de adviesgroep Media-diversiteit van de Raad van Europa op 10 en 11 september 2007 te Straatsburg. Edmund Lauf en Quint Kik van de Nederlandse Monitor Mediaconcentraties gaven hier presentaties over het onderzoek van de Mediamonitor.
- International Regulators Forum in Londen op 21 en 22 oktober.

“Publiek origineel en
breed bedienen”

VASTE BOEKENPRIJS

Naast toezicht op en handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs is veel geïnvesteerd in het tot stand brengen van de website vaste boekenprijs. Om de wettelijke taken goed te kunnen vervullen is het nodig dat uitgevers en importeurs van boeken en bladmuziek de door hen vastgestelde verkoopprijzen bij het Commissariaat melden. Tijdens de ontwikkeling en bouw van de website heeft het Commissariaat een klankbordgroep van uitgevers en importeurs geformeerd. De deelnemers aan deze klankbordgroep konden aangeven welke aspecten zij van belang vonden voor het melden van de gevraagde gegevens. Tevens hebben zij kunnen deelnemen aan een gebruikerstest. Daarnaast zijn uitgevers, importeurs en andere belangstellenden met een nieuwsbrief op de hoogte gehouden van de voortgang van de totstandkoming van de nieuwe website.

Op 16 april 2007 kon de definitieve site in gebruik worden genomen. Voorafgaand aan de ingebruikname van deze website heeft het Commissariaat eenmalig de gegevens overgenomen uit de bestanden van het Centraal Boekhuis. Daarnaast is uitgevers en importeurs tot 1 juli 2007 de mogelijkheid geboden met terugwerkende kracht gegevens van reeds verschenen boeken en bladmuziekuitgaven bij het Commissariaat te melden. De nieuwe website maakt het mogelijk alle prijzen van uitgaven die onder wet vallen te melden en te raadplegen. Een jaar na de lancering van de site zijn er ruim 130.000 uitgaven geregistreerd, afkomstig van bijna 1000 uitgevers/importeurs.

Naast de aandacht die moest worden geschonken aan de webomgeving heeft de handhaving van de wet niet stil gelegen. Er zijn diverse waarschuwingen, bestuurlijke rechtsoordelen en ook boetes gegeven. Dat heeft geresulteerd in de eerste zaken die aan de administratieve rechter zijn voorgelegd. Er begint zich dus jurisprudentie te vormen, die in de komende jaren ongetwijfeld verdere duidelijkheid zal verschaffen over de interpretatie van de Wet op de vaste boekenprijs.

8.1 BESLUITEN

Bestuurlijke rechtsoordelen

Bruna B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over een voorgenomen actie waarbij bij verkoop van een cadeaukaart een geldelijk voordeel in de vorm van een boekje ter waarde van € 1,- wordt gegeven. Gezien het feit dat de cadeaukaart ook bij aankoop van boeken te gelde kan worden gemaakt, is sprake van een (indirecte) koppeling tussen de verkoop van boeken en het verstrekken van een geldelijk voordeel. De voorgelegde actie is dan ook in strijd met artikel 6, eerste lid, eerste volzin, Wvbp.

ECI voor boeken en platen B.V.: bestuurlijk rechtsoordeel over de vraag op welk moment boeken als eenmalige welkomstaanbieding aan nieuwe leden mogen worden aangeboden. Uitgevers kunnen voor boeken die als eenmalige welkomstaanbieding worden aangeboden, een lagere boekenclubprijs vaststellen die kan ingaan op het moment dat deze boeken ten minste twee achtereenvolgende kwartalen in het boekenaanbod van de betrokken boekenclub zijn opgenomen. Dit betekent dat deze lagere boekenclubprijs niet eerder kan ingaan dan tien maanden na de datum waarop het boek beschikbaar is gekomen voor de verkoop aan eindafnemers.

Lia Reedijk, Utrechtse Kinderboekhandel

"Gespecialiseerde boekhandels zijn een verrijking voor het boekenlandschap. Ik denk dat de vaste boekenprijs de enige manier is om deze mooie tak te laten voortbestaan. Wij hebben van kinderboeken ons vak gemaakt en zijn niet overgeleverd aan een keten met een strenge leiding van bovenaf. Zo kunnen we de consument een origineler en breder aanbod bieden. Verdwijnt die vaste prijs, dan zouden we het nog wel een tijdje kunnen uitzingen met allerlei acties en zo, maar dan is de lol er toch wel vanaf.

Naast Nederlandse boeken verkopen we ook andersstalige boeken, met onder meer vertaalde versies van Nederlandse schrijvers. Bij ons in Utrecht zijn buitenlandse toeristen – meestal geïnspireerd door een bezoek aan het Dick Brunahuis – bijvoorbeeld dol op Nijntje in hun eigen taal. Die hebben we dan ook in allerlei talen, zelfs in het Chinees en het Catalaans. Mensen die bij buitenlandse vrienden op bezoek gaan, vinden het ook leuk zo'n boekje mee te nemen. De boekprijzen van buitenlandstalige boeken zijn niet vast. Ja, hier in de winkel natuurlijk wel, ik ga niet in onderhandeling met een klant of het een euro goedkoper kan."

Waarschuwingen

Cornelisse & Bakker v.o.f.: waarschuwing wegens het aanbieden van 10% korting bij verkoop van boeken.

Cosmox (handelsnaam van ECI voor boeken en platen B.V.): waarschuwing wegens het aanbieden van een luxe gevulde ontbijtmand ter waarde van € 100,- aan elke vijftigste besteller van één of meer boeken uit de door Cosmox samengestelde moederdagselectie.

Anton's groente en fruit: waarschuwing wegens het aanbieden van € 1,- korting op drie boeken van Sonja Bakker tegen inlevering van een bon uit een plaatselijke krant.

Sancties

AKO B.V.: boete van € 4.500,- wegens het aanbieden van korting op de eerste vijf delen uit de Harry Potter reeks. De betreffende uitgaven waren op het moment van de actie weliswaar meer dan twee jaar geleden verschenen maar AKO had de laatste twaalf maanden nog exemplaren van deze uitgaven ingekocht, zodat AKO geen beroep kon doen op de uitzondering die in artikel 6, eerste lid, onderdeel c, Wvbp is neergelegd. Die uitzondering houdt in dat de vaste prijs niet hoeft te worden toegepast bij boeken die langer dan twee jaar geleden zijn uitgegeven en de laatste twaalf maanden niet meer door de verkoper zijn ingekocht.

Plantage Boekhandel Van Lent: boete van € 750,- wegens het vergoeden van de kosten voor het eerste uur parkeren à € 0,70 bij besteding van ten minste € 15,- aan (onder meer) boeken.

Magazijn De Bijenkorf B.V.: boete van € 15.000,- wegens het verlenen van korting op boeken in de vorm van het aanvaarden van betaling ten laste van spaartegoeden die op basis van het BIJcard spaarprogramma zijn opgebouwd.

DKV-Beheer B.V.: boete van € 11.250,- wegens het verstrekken van een cadeaubon van € 5,-

bij verkoop van het boek Bereik en behoud je ideale gewicht! van Sonja Bakker.

DekaMarkt Apeldoorn B.V.: boete van € 3.750,- wegens het verstrekken van een cadeaubon van € 5,- bij verkoop van het boek Bereik en behoud je ideale gewicht! van Sonja Bakker.

Beslissingen op bezwaar

E.R. Ruward B.V.: bezwaar tegen het bestuurlijk rechtsoordeel over de status van de Kluwer Collegebundel. Bezwaar op alle onderdelen ongegrond verklaard. De Kluwer Collegebundel moet niet worden aangemerkt als boek maar als uitgave in de zin van artikel 1, onderdeel b, tweede lid, Wvbp. Daardoor geldt voor deze uitgave geen vaste prijs.

Deen Supermarkten B.V.: bezwaar tegen het besluit om Deen Supermarkten in verband met het verstrekken van spaarpunten bij verkoop van boeken een boete van € 3.500,- op te leggen wegens overtreding van artikel 6, eerste lid, eerste volzin, Wvbp. Bezwaar ongegrond verklaard, boete gematigd tot € 2.000,-.

Unieboek B.V.: bezwaar tegen het bestuurlijk rechtsoordeel over een voorgenomen actie met de Capitoolgids Nederland waarvoor de uitgever een actieprijz vaststelt en aan de toepassing daarvan de voorwaarde verbindt dat een bon met een nader te bepalen aantal spaarzegels wordt ingeleverd. Nieuwe beslissing naar aanleiding van uitspraak rechtbank Utrecht van 31 mei 2007. Bezwaar op alle onderdelen ongegrond verklaard.

Overige besluiten

E.R. Ruward B.V.: handavingsverzoek tegen Kluwer en Juridische Boekhandel Jongbloed wegens vermeende overtreding van artikel 6, eerste lid, eerste volzin, Wvbp is ongegrond verklaard. De Kluwer Collegebundel moet niet worden aangemerkt als boek maar als uitgave in de zin van artikel 1, onderdeel b, tweede lid, Wvbp. Zie tevens beslissing op bezwaar inzake E.R. Ruward B.V.

Elsbeth Louis,
De Harmonie

"Vaste boekenprijs is onmisbaar voor diversiteit én bestsellers"

Elsbeth Louis, verantwoordelijk voor marketing, publiciteit en licensing bij De Harmonie, werd eind september opgeschrikt door een reclame in het Dwaze Dagen Magazine van De Bijenkorf. Houders van een BJcard die tijdens de Drie Dwaze Dagen van 4 tot en met 6 oktober 2007 op *Harry Potter en de Relieken van de Dood* inschreven, maakten kans op een van de 99 gratis exemplaren. De Bijenkorf kreeg een waarschuwing van het Commissariaat voor de Media: de actie was in strijd met de vaste boekenprijs. Louis: "De actie van de Bijenkorf met Harry Potter was helaas niet met ons overlegd. De publicatie in het Dwaze Dagen magazine was ook voor ons een onaangename verrassing. Gelukkig bleef het bij een aankondiging, de daadwerkelijke actie is er nooit gekomen. De vaste boekenprijs in Nederland is essentieel voor de diversiteit en kwaliteit van boeken. In landen als Engeland en Zweden is te zien welk desastreus effect de afschaffing van de vaste boekenprijs kan hebben. Een voorbeeld? In Engeland werd bij het laatste deel van Harry Potter zo gestunt dat er nauwelijks of geen winst meer werd behaald door de boekhandel. De vaste boekenprijs is dus niet alleen onmisbaar voor de diversiteit aan titels, maar ook om de verkoop van bestsellers in goede banen te leiden."

Hoogvliet B.V.: voornemen om Hoogvliet een boete van € 2.000,- wegens overtreding van artikel 6, eerste lid, eerste volzin, Wvbp op te leggen, wordt ingetrokken. Klanten kunnen het opgebouwde spaartegoed inwisselen voor contant geld of het tegoed besteden bij aankoop van onder meer boeken.

Uitgeverij De Harmonie B.V.: handhavingsverzoek tegen Videoland wegens vermeende overtreding van artikel 6, eerste lid, eerste volzin, Wvbp is ongegrond verklaard. Videoland geeft geen korting door het boek *Harry Potter en de Relieken van de Dood* (€ 19,90) cadeau te geven aan klanten die een huurtegoed van € 39,95 aanschaffen.

Rechterlijke uitspraken

Unieboek B.V.: beroep gericht tegen beslissing op bezwaar over voorgenomen spaaractie met de Capitoolgids Nederland. Op 31 mei 2007 heeft de rechtbank Utrecht het door Unieboek ingestelde beroep gegrond verklaard. Het Commissariaat moet binnen zes weken een nieuwe beslissing op het bezwaar van Unieboek nemen en daarbij gemotiveerd ingaan op het standpunt van Unieboek dat de voorgenomen actie dient te worden aangemerkt als het toepassen van een (geoorloofde) actieprijs. Zie tevens beslissing op bezwaar inzake Unieboek.

Co.Media 119

Website vaste boekenprijs online

Met een druk op de knop gaf Marjan Hammersma, directeur Media Letteren en Bibliotheken van het ministerie van OCW, op maandag 16 april het startsein voor de nieuwe website voor de Wet op de vaste boekenprijs. Diverse partijen die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de site, waren bij het Commissariaat voor de Media uitgenodigd om van dit moment getuige te zijn. Aansluitend werd voor uitgevers en importeurs de werking van de site gedemonstreerd.

Sinds 1 januari 2005 is het Commissariaat toezichthouder op de Wet op de vaste boekenprijs. Om deze taak naar behoren te kunnen vervullen dienen uitgevers en importeurs van boeken en bladmuziek de prijzen van hun uitgaven bij het Commissariaat te melden. Voor een deel kon dit al via een tijdelijke website. De nieuwe, definitieve website maakt het mogelijk alle prijzen te melden en te raadplegen van uitgaven die onder de Wet op de vaste boekenprijs vallen. Hammersma zei dat er hard is gewerkt aan de totstandkoming van zowel de wet als de website. Zij gaf aan blij te zijn dat het Commissariaat voor de Media deze aanpalende markt onder zijn hoede heeft genomen. Ook sprak zij haar waardering uit voor de relatief vlotte realisering van de website, zeker gezien het feit dat aan het bouwen ervan een Europese aanbesteding vooraf moest gaan.

9.

“Bij twijfel wél overleggen”

FINANCIËLE VERANTWOORDING 2007

Volgens het Handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media dient een jaarrekening te worden opgesteld, waarin zowel de apparaatskosten als het beheer (financiering van de omroepen) zijn opgenomen. Deze jaarrekening dient voor 1 september 2008 bij het ministerie van OCW te worden ingediend. De jaarrekening is in haar vergadering van 29 april 2008 door het College van Commissarissen vastgesteld

De financiële verantwoording apparaat en beheer is door de accountant gecontroleerd en voorzien van een accountantsverklaring. Hier volgt de verkorte jaarrekening apparaat en beheer.

9.1 BALANS APPARAAT PER 31 DECEMBER (na resultaatbestemming)

Bedragen x € 1.000

Actief	2007		2006	
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Bedrijfsgebouwen en –terreinen	4.700		4.751	
Installaties	59		76	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	411		315	
		5.170		5.142
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	36		89	
Overige vorderingen	0		235	
Overlopende activa	1.274		865	
		1.310		1.189
Liquide middelen		2.042		1.400
Totaal		8.522		7.731

Passief	2007		2006	
Eigen vermogen				
Algemene reserve	4.410		3.973	
Bestemmingsreserve	2.019		2.042	
		6.429		6.015
Voorzieningen		760		697
Egalisatierekening		223		128
Kortlopende schulden				
Vooruit ontvangen	40		52	
Crediteuren	148		167	
Belastingen en sociale premies	102		91	
Overige schulden	820		581	
		1.110		891
Totaal		8.522		7.731

Marion van Sinttruije, NPS

Marion van Sinttruije is bij de NPS verantwoordelijk voor financiën en IT en de NPS verzorgt ook namens Llink rapportages en verwerking van financiële gegevens. "Llink zit in ons boekhoudsysteem met een kopie-inrichting van de NPS. Llink is daar wel gelukkig mee. Kleine omroepen zijn voor een aantal dingen wat te kleinschalig, maar voor ons is het wel eens moeilijk omdat de timing identiek is: we moeten de jaarrekening tegelijk inleveren. In pektijden lopen er bij ons dus een paar mensen met wallen onder de ogen. Dat komt niet door het nieuwe Handboek Financiële Verantwoording en ook niet door het Commissariaat, maar door onze eigen beslissing om Llink te faciliteren. De effecten op het werken met het Handboek Financiële Verantwoording zijn voor ons goed te overzien. Het maakt voor ons geen groot verschil omdat wij platformkosten en indirecte kosten altijd al transparant en consistent toerekenden. Die discussie hadden wij al achter de rug. Alles wat je kunt meten is makkelijk, denk aan vierkante meters of PC's. Maar wat je minder goed kunt meten, geeft discussie over de methode van toerekening. Een voorbeeld? Hoe moet je omgaan met uren van je interne jurist? Bereken je alles meteen door, dan loop je het risico dat een redacteur onze bedrijfsjurist niet snel inschakelt voor een collegiale vraag omdat het geld kost. En dat willen wij juist graag, bij twijfel wel overleggen. Daarom bereken wij vaste indirecte kosten door via de kostensleutel voor die afdeling naar de platforms. Schakelen we een externe jurist in, dan wordt het een ander verhaal, dan drukt dit vrijwel altijd op het programma."

9.2 EXPLOITATIEREKENING APPARAAT

Bedragen x € 1.000

	2007	Begroting	2006
Baten			
Bijdrage OCW	4.387	4.394	4.255
Overige baten	1.385	770	867
Som der baten	5.772	5.164	5.122
Lasten			
Lonen en salarissen	2.424	2.417	2.119
Sociale lasten	502	547	462
Afschrijvingen op materiële vaste activa	185	190	451
Overige lasten	2.325	2.037	1.826
Som der lasten	5.436	5.191	4.858
Bedrijfsresultaat	336	-27	264
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	78	27	49
Exploitatieresultaat	414	0	313
Bestemming van het resultaat:			
Toevoeging algemene reserve	437	0	335
Afname bestemmingsreserve	-23	0	-22
	414	0	313

9.3 TOELICHTING OP DE BALANS APPARAAT

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa

Het verloop in 2007 is als volgt weer te geven:

	Bedrijfsgebouwen en –terreinen	Installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
Saldo per 1 januari				
Aanschafwaarden	5.226	663	1.823	7.712
Cumulatieve afschrijvingen	475	587	1.508	2.570
Boekwaarde	4.751	76	315	5.142
Mutaties in het boekjaar				
Investerings	0	0	213	213
Afschrijvingen	-51	- 17	-117	-185
Saldo	-51	- 17	96	28
Saldo per 31 december				
Aanschafwaarden	5.226	663	2.036	7.925
Cumulatieve afschrijvingen	526	604	1.625	2.755
Boekwaarde	4.700	59	411	5.170

De bedrijfsgebouwen worden in 40 jaar afgeschreven op basis van annuïteiten. Het hierbij gehanteerde interestpercentage is 5%. Groot onderhoud wordt in 10 jaar lineair afgeschreven, installaties en inventaris in 5 jaar en hard- en software in 4 jaar.

In de afschrijving Andere vaste bedrijfsmiddelen zit een bedrag van € 32.097 voor de bouw van de website vaste boekenprijs, waar ook een vrijval tegenover staat van gelden die ontvangen zijn van het Ministerie van OCW.

Over de grondwaarde ad € 476.000 wordt niet afgeschreven.

Vorderingen

	2007	2006
Debiteuren		
Debiteuren	196	203
Voorziening voor oninbaarheid	-160	-114
	36	89
Overige vorderingen		
Rekening-courant Beheer	0	235
	0	235
Overlopende activa		
Te ontvangen interest	22	14
Te ontvangen opbrengsten	1.140	829
Vooruitbetaalde kosten/overige nog te ontvangen	112	22
	1.274	865

Liquide middelen

	2007	2006
Ministerie van Financiën	2.038	1.397
ING Bank	4	3
	2.042	1.400

De liquide middelen zijn vrij opvraagbaar.

Eigen vermogen

Het verloop in 2007 is als volgt weer te geven:

	Algemene reserve	Bestemmingsreserves	Totaal
Saldo per 1 januari	3.973	2.042	6.015
Resultaatbestemming	437	-23	414
Saldo per 31 december	4.410	2.019	6.429

De bestemmingsreserve is gevormd uit de éénmalige bijdrage van € 2.269.000 die door het Ministerie van OCW is verstrekt ten behoeve van de financiering van de nieuwbouw. Het evenredige deel van de afschrijvingskosten die samenhangen met deze nieuwbouw wordt via de resultaatbestemming in mindering gebracht op deze bestemmingsreserve.

Voorzieningen

	2007	2006
Wachtgeld en rijkswachtgeldregeling	721	669
Voorziening jubileumuitkeringen	39	28
	760	697

Voorziening wachtgeld en rijkswachtgeldregeling

Het verloop in 2007 is als volgt weer te geven:

	Wachtgeld	Rijkswachtgeldregeling	Totaal
Saldo per 1 januari	563	106	669
Dotaties	189	4	193
Vrijval	0	0	0
Onttrekkingen	- 93	-48	-141
Saldo per 31 december	659	62	721

De voorziening wachtgeld is in 2002 gevormd voor twee afvloeiingsregelingen. Jaarlijks worden bij de werknemers ingehouden pseudo ww-premies gedoteerd aan deze voorziening.

De voorziening Rijkswachtgeldregeling Kijk- en Luisterdienst en Adviseur is in 1994 gevormd in verband met de reorganisatie van deze afdeling per 1 december 1994. De voorziening ultimo 2007 is opgebouwd uit de bedragen welke volgens het Rijkswachtgeldbesluit 1959 moeten worden uitgekeerd aan een vijftal medewerkers in de periode 2008 tot en met 2014.

Voorziening jubileumuitkeringen	2007	2006
Stand per 1 januari	28	0
Dotatie	11	28
Stand per 31 december	39	28

Met ingang van het verslagjaar 2006 is een voorziening getroffen voor in de toekomst te betalen jubileumuitkeringen aan het personeel.

De voorziening wordt bepaald per personeelslid vanaf het moment dat de werknemer bij het ABP is verzekerd.

Egalisatierekening

De realisatie van de website vaste boekenprijs wordt door het Ministerie van OCW gescheiden gefinancierd op declaratiebasis. Een bedrag ter grootte van het geactiveerde deel van deze bestedingen wordt als investeringsbijdrage verantwoord. Jaarlijks valt een bedrag vrij ter grootte van de afschrijvingskosten op deze activa.

Het verloop van deze bijdrage is als volgt:

	2007	2006
Stand per 1 januari	128	0
Ontvangen subsidies	127	128
Vrijval	-32	0
Stand per 31 december	223	128

Kortlopende schulden

	2007	2006
Vooruitontvangen		
Mediaconcentraties	40	40
Bureau Vaste Boekenprijs	0	12
	40	52
Belastingen en sociale premies		
Loonbelasting	48	41
Sociale premies	54	50
	102	91
Overige Schulden		
Af te dragen boetes	482	345
Reservering vakantiegeld en vakantiedagen	194	167
Nog te betalen kosten	144	69
	820	581

De boetes betreffen de aan het Ministerie van OCW af te dragen boetes, die door het Commissariaat voor de Media zijn opgelegd en geïnd.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Met ING Car Lease Nederland B.V. is een operational lease-overeenkomst gesloten voor twee personenauto's. De resterende leaseverplichting exclusief brandstof bedraagt ultimo 2007 € 71.000.

Met Volvo Car Lease B.V. is een operational lease-overeenkomst gesloten voor een personenauto. De resterende leaseverplichting exclusief brandstof bedraagt ultimo 2007 € 41.000.

9.4 BALANS BEHEER PER 31 DECEMBER

(na resultaatbestemming)

Bedragen x € 1.000

Actief	2007		2006	
Vaste Activa				
Financiële vaste activa		8.826		8.826
Vlottende Activa				
Vorderingen				
Overige vorderingen	41.861		124.410	
Overlopende activa	275		473	
		42.136		124.883
Liquide middelen		16.156		22.716
Totaal		67.118		156.425

Passief	2007		2006	
Eigen vermogen				
Algemene Omroep Reserve		66.976		155.486
Kortlopende schulden				
Crediteuren	0		19	
Overige schulden	142		920	
		142		939
Totaal		67.118		156.425

9.5 EXPLOITATIEREKENING BEHEER

Bedragen x € 1.000

	2007	Begroting	2006
Baten			
Rijksbijdragen media	563.254	560.126	541.114
Beschikking Europese Commissie betreffende Publieke Omroep	0	0	86.500
Reclamegelden STER	192.057	196.000	195.934
Bijzondere baten	86	0	0
Som der baten	755.397	756.126	823.548
lasten			
Verstrekte subsidies	845.512	842.112	734.677
Overige lasten	174	0	638
Bijzondere lasten	0	0	0
Som der lasten	845.686	842.112	735.315
Bedrijfsresultaat	-90.289	-85.986	88.233
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.779	1.000	1.624
Exploitatieresultaat	-88.510	-84.986	89.857
Bestemming van het resultaat:			
Onttrekking respectievelijk toevoeging Algemene Omroep Reserve	-88.510	-84.986	89.857
	-88.510	-84.986	89.857

9.6 TOELICHTING OP DE BALANS BEHEER

Bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa

Dit betreft een onderhandse lening aan de Nederlandse Programma Stichting ad € 8.826.000. Per 1 januari 2000 is deze lening rentedragend geworden. De lening is aflossingsvrij. Het rentepercentage was voor een periode van 10 jaar vastgesteld op 4,75%.

Met ingang van 1 januari 2006 is de rentevergoeding gelijkgesteld aan wat het Commissariaat voor de Media ontvangt van het Ministerie van Financiën op de aldaar uitstaande gelden. Voor 2007 betekent dit een interestpercentage van 3,69%.

Vorderingen

	2007	2006
Overige vorderingen		
Publieke Omroep	0	86.500
Stichting Ether Reclame	41.861	37.804
Zendgemachtigden	0	106
	41.861	124.410

In 2007 is de staatssteun van € 86.500.000 afgewikkeld door het beschikbaar stellen van een extra subsidie aan de Publieke Omroep, die verrekend is met de openstaande schuld uit 2006.

Overlopende activa		
Vooruitbetaald	0	145
Te ontvangen interest	275	328
	275	473

Liquide middelen

Rekening-courant saldo	16.156	22.716
------------------------	--------	--------

De liquide middelen zijn vrij opvraagbaar.

Eigen vermogen

Algemene Omroep Reserve

Het verloop in 2007 is als volgt weer te geven:

	2007	2006
Saldo per 1 januari	155.486	65.629
Resultaatbestemming	-88.510	89.857
Saldo per 31 december	66.976	155.486

De Algemene Omroep Reserve wordt aangehouden als buffer voor tegenvallende reclameopbrengsten van de STER, als liquidatiereserve in geval van discontinuïteit van een van de omroepen en ter financiering van de rekening-courant met de STER. Het Commissariaat voor de Media beheert de Algemene Omroep Reserve; de Minister van OCW beschikt over de bestemming.

Ultimo 2007 heeft de Algemene Omroep Reserve een stand van 67,0 miljoen. De afname van de reserve is voornamelijk het gevolg van de afwikkeling van de vordering op de Publieke Omroep – van € 86,5 miljoen – betreffende de beschikking van de Europese Commissie (ad hoc financiering) en lagere ontvangsten uit STER-inkomsten dan begroot.

Kortlopende schulden

	2007	2006
Overige schulden		
Nog te betalen kosten	142	60
Naburig recht	0	375
Nog te betalen subsidies	0	250
Rekening-courant Apparaat	0	235
	142	920

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Het Commissariaat voor de Media heeft zich onherroepelijk en onvoorwaardelijk garant gesteld voor de stipte nakoming van de verplichtingen van een door BNN aangegane lening ad € 400.000 inzake de financiering van de ledenwerfcampagne tot een bedrag van maximaal één miljoen euro inclusief rente en kosten. Deze garantie vervalt op 1 april 2009.

Bij gelegenheid van de splitsing van de NOS en het NOB is in 1988 in de Mediawet opgenomen dat het Commissariaat, de NOS en het NOB over en weer als hoofdelijk schuldenaar garant staan voor financiële verplichtingen die door de NOS voor 1 januari 1988 zijn aangegaan. Deze garantstelling, die inmiddels weinig materiële betekenis meer zal hebben, zal formeel blijven bestaan tot de Mediawet op dit punt gewijzigd wordt. In september 2006 is door de NOS, het Commissariaat en NOB Holding B.V. een overeenkomst getekend, waardoor de verplichtingen van het NOB zijn overgenomen door NOB Holding B.V.

9.7 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING BEHEER

Bedragen x € 1.000

	2007	Begroting	2006
Verstrekte subsidies			
Landelijke Omroepen	726.896	726.396	605.603
Wereldomroep	42.757	42.757	45.178
Muziekcentrum van de Omroep	28.817	28.150	29.027
Nederlands Omroepproductie Bedrijf	22.334	22.143	22.268
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid	20.368	18.396	19.104
Minderhedenprogrammering	3.831	3.796	3.723
Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland	474	474	467
Reorganisatiekosten Nederlands Omroepproductie Bedrijf	0	0	1.737
Reorganisatiekosten Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid	0	0	623
Reorganisatiekosten Publieke- en Wereldomroep	35	0	6.947
	845.512	842.112	734.677
Overige lasten			
Organisatieadviezen	130	0	154
Accountantskosten	43	0	68
Juridische adviezen	0	0	404
Diversen	1	0	12
	174	0	638
Bijzondere lasten			
Diverse lasten voorgaande boekjaren	0	0	0
	0	0	0
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Rente lening u/g NPS	326	-	214
Rente rekening-couranten	1.453	1.000	1.410
	1.779	1.000	1.624

Overige informatie

In 2007 was er geen personeel in dienst van Beheer.

Dubois **E** Co.

REGISTERACCOUNTANTS

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

TELEFOON [020] 571 23 45
TELEFAX [020] 664 21 87
E-MAIL info@dubois.nl
www.dubois.nl

Aan: het College van Commissarissen van het Commissariaat voor de Media te Hilversum.

ACCOUNTANTSVERKLARING

Opdracht

Wij hebben de in dit verslag op pagina 69 tot en met pagina 77 opgenomen verkorte jaarrekening 2007 van het Commissariaat voor de Media te Hilversum, bestaande uit de balans van Apparaat en Beheer per 31 december 2007 en de exploitatierekeningen van Apparaat en Beheer over 2007 gecontroleerd. De verkorte jaarrekening is ontleend aan de door ons gecontroleerde jaarrekening 2007 van het Commissariaat voor de Media. Bij die jaarrekening hebben wij op 29 april 2008 een goedkeurende verklaring afgegeven. Het College van Commissarissen is verantwoordelijk voor het opstellen van de verkorte jaarrekening in overeenstemming met de gehanteerde grondslagen in de jaarrekening 2007 van het Commissariaat voor de Media. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de verkorte jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verkorte jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de verkorte jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de verkorte jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het College van Commissarissen daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de verkorte jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de verkorte jaarrekening een zodanig getrouw beeld als in de gegeven omstandigheden vereist is, in overeenstemming met de in de jaarrekening 2007 gehanteerde grondslagen.

VENNOTEN

M. Karman
A.F.M. van Klaren
C. Offerman

MANAGER

J.J.H.G. Stengs

MEDEWERKERS-REGISTERACCOUNTANT

drs. P.A.J.M. Bonants
drs. R.W.J. Bruinooze
drs. A.P. Buteijn
drs. J.J.M. Huijbrechts
drs. G. Visser
drs. J.P. Walter

SENIOR ORGANISATIEMANAGER

drs. P.W.A. Kasteleyn, RC

Voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van het Commissariaat voor de Media en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle dient de verkorte jaarrekening te worden gelezen in samenhang met de volledige jaarrekening waaraan deze is ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 29 april 2008 verstrekte goedkeurende accountantsverklaring.

Amsterdam, 19 mei 2008

Dubois & Co. Registeraccountants

Was getekend:
M. Karman

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Hoge Naarderweg 78, 1217 AH Hilversum
Postbus 1426, 1200 BK Hilversum

T 035 773 77 00 F 035 773 77 99
E cvdm@cvdm.nl I www.cvdn.nl